"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike.....$2.50
Visose kitose užsienio valstybėse.....$3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States.....$2.00
To Canada and Mexico.....$2.50
To all other Foreign Countries.....$3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 1 d., 1915 M. — No. 1

Didėji Karė.

Nuo mušio lauko po senovei ateina prieštaraujančios žinios: sulyg Petrogrado žinių, rusai muša vokiečius Lenkijoj, o sulyg Berlino žinių, vokiečiai muša rusus ne tik Lenkijoj, bet ir Austrijoj. Tikėti labjau Berlino žinioms negu Petrogrado nėra pamato, bet taipgi nėra pamato labjau tikėti Petrogrado žinioms negu Berlino. Matyt, kad lygiai viena, kaip ir kita pusė mažus pasisekimus daro dideliais, o mažus priešų nepasisekimus perstato net kaipo visišką jų pralaimėjimą. Ištikro vienok, kaip dalykai iki šiol stovi, dar nei viena pusė karės nepralošė ir jos nelaimėjo. Karė dar be tikrų pasekmių gali ilgai trauktis.

Iki šiol vokiečių kariumenė, ant vakarinio bent mušio lauko, dažniau buvo užpuoliku, o talkininkai gynėsi, nors jiems nekartą pasisekė vokiečių pirmynžengimą ne tik sulaikyti, bet ir toliau truputį juos nustumti ir patiems toliau nusiirti. Dabar vienok vokiečių pirmyn žengimas eina silpnyn, nes jiems reikia siuntinėti kareivius iš Francuzijos prieš rusus, kada Lenkijoj vokiečiams pradeda nesisekti, o paskui, kada francuzai pradeda mušti, prisieina kariumenę iš Lenkijos gabenti Francuzijon ir Belgijon. Bet, kaip matyt, nors vokiečiai dar vis yra Francuzijoj, palengva, ir tai labai palengva, francuzai visgi stumia juos iš savo krašto, o Alzatijoj net peržengė rubežių ir užėmė porą miestų, prisiartino prie tvirtovės Metz ir pradėjo bombarduoti tris vakarinius fortus. Talkininkų kariumenė susidrutino. Iš Anglijos Francuzijon vėl atgabeno 300,000 naujų kareivių, o iki šiol ten atsiuntė suviršum 600,000; kitoj pusėj sausio žada atsiųsti dar 500,000 kareivių, tai anglišku kareivių Francuzijoj bus apie 1,250,000. Nesenai vyriausiasis talkininkų kariumenių vadovas ant vakarinio karės lauko, francuziškas generolas Joffre apreiškė, jog jeigu Anglija, kaip pasižadėjo, atsiųstų Francuzijon milioną kareivių, jis greitai vokiečius išvytų iš Belgijos ir Francuzijos ir karę į du mėnesiu užbaigtų. Taigi, jeigu Anglija savo pažadėjimą dabar išpildys, jau pradžioj sekančių metų bus Francuzijoj daugiau angliškų kareivių, negu Anglija žadėjo atsiųsti.

Nors vokiečiai į padanges kėlė savo Kruppo kanuoles, bet pasirodo, kad jos negeresnės už talkininkų kanuoles; žinovai ir laikraščių korespondentai esanti ant mušio lauko augščiau stato francuzų artileriją, kuri mušiuose nutildo vokiečių artileriją. Todėl talkininkai ant vakarinio mušio lauko vis smarkiau pradeda žengti pirmyn. Rods sulyg Berlino žinių: generolo Joffre pirmyn žengimas tapo išnaikintas, ar, teisingiau sakant, sulaikytas, bet tas dar nerodo, kad jis, kitaip sutvarkęs savo kariumenės frontą, vėl priešakin stumtis nepradėtų ir tai gal greičiau, negu vokiečiai norėtų. Francuzijos parliamentas paskyrė 7 miliardus frankų tolesniam karės vedimui.

Vokiečių troškimas užimti Paryžių nepasisekė, o už tai francuzai vėl atgal Paryžiun perkelia pirma į Bordeaux perkeltas valdžios įstaigas ir archyvą; mieste Bordeaux, kol-kas, pasilieka vien karės ministerija, bet ir toji Paryžiun bus perkelta sausio 7 dieną sekančių metų; francuzai mat jau netiki, kad vokiečiai dar kartą prie Paryžiaus prieiti galėtų; tas galėtų atsitikti vien tąsyk, jeigu ant rytinio ir pietinio mušio lauko rusai atsilaikyti nestengtų ir leistų turkams, vokiečiams ir austrams savo milžinišką kariumenę sumušti, o paskui visas pajiegas siųstų prieš francuzus.

Užimti Francuzijos portus Calais ir Dunkirk, nuo kur vien butų galima Anglijon įsiveržti, taipgi vokiečiams nepasisekė. Sujungti francuzų ir anglų kariški laivynai atsirado prie Flandrijos krantų ir smarkiai bombarduoja vokiečių stovyklas prie jurių. Drutinama talkininkų kariumenė prie Alzatijos rubežių. Tas rodo, jog jie neužilgo nori pamėginti persikelti per Reiną į Vokietiją. Jeigu tas pasiseks, nors nebutų sumušta, vokiečių kariumenė turės greitai trauktis lygiai iš Belgijos, kaip ir iš šiaurinės Francuzijos, ginti savo tėvynę, nes kitaip, likusi Francuzijoj kariumenė butų atkirsta nuo didėsės vokiečių kariumenės.

Ant rytinio karės lauko išsyk vokiečiams pasisekė keliose vietose rusus įveikti, bet galutinai įveikt nepasisekė. Esantį prie rubeziaus miestą Mlavą vokiečiai su rusais varžėsi. Išsyk prie jo rusai tapo įveikti, bet paskui vokiečius rusai per rubežių išvijo į Prusus. Paskui vėl vokiečiai tą miestą atėmė, bet neilgai įstengė palaikyti; dabar Mlava vėl rusų rankose. Rusų karės ministerija pagarsino, jog nors vokiečiai vėl prisiartino prie Varsavos ir ciesorius generolui Hindenburg prisakė paimti Varšavą iki naujų metų, bet nuo Varšavos vokiečiai vėl tapo atgal nustumti. Rusijos karės ministerija garsina, jog rusams atėjo didelis pastiprinimas, todėl dabar Varšavai pavojus negręsia, nes rusų kareivių yra gana atmušimui vokiečių visų užpuolimų.

Kadangi austrai ir vokiečiai gavo didelį pastiprinimą, vokiečiai iš Francuzijos, o austrai atsiuntė daug kareivių, atšauktų iš Serbijos, tai rusai pasitraukė nuo jų apgulto Krokavo, bet jie suformavo kitą armiją ir su ja nori įsiveržti į turtingiausią Prusų rytuose provinciją Sileziją ir tokiu budu užkirsti esančiai Lenkijoj vokiečių kariumenei pasitraukimo kelią ir atidaryti sau kelią Berlinan. Kita gi rusų armija, pirma pasitraukusi nuo Krokavo, vėl tą senovės Lenkijos sostinę išnaujo apgulė ir bombarduoja tvirtovės fortus.

Austrijos karės ministerija garsina, jog iš perėjimų Karpatų kalnuose rusai tapo išvyti, bet pasirodo, kad rusų rankose visgi yra svarbus Dukla perėjimas ir rusai iš Vengrijos ne tapo išvyti. Didesnė dalis austrų kariumenės iš Serbijos tapo Galicijon pasiųsta, nes buk Austrija, galutinai serbus įveikusi, Serbijoj daug kareivių laikyti nereikalauja. Ištikro vienok su tuom galutinu serbų įveikimu, turbut, nėra taip, kaip Austrijos karės ministerija garsina. Jeigu serbai galutinai butų įveikti, tai jie nebutų galėję vėl įsiveržti į Austrijos provincijas Bosniją ir Hercegoviną, dabar gi jie ne tik tai padarė, bet Serbiją beveik suvisu išvalė nuo jon įsiveržusios austrų kariumenės. Jeigu todėl austrų kariumenė iš Serbijos tapo Galicijon pasiųsta, tai ne dėlto, kad ji Serbijoj butų jau nereikalinga, bet todėl, kad austrams Galicijoj pradėjo nesisekti, nes mušiuose jų kariumenė tapo sumušta, nužudė daug užmuštų ir suimtų kareivių; mušio laukas gi Galicijoj ir pietinėj Lenkijoj yra kur-kas svarbesnis negu Serbijoj.

Austrijos kariškame porte Pola, kur slepiasi austrų kariškas laivynas, tapo paskandintas portan įplaukęs francuziškas povandeninis laivelis.

Rusijos caras atkako ant mušių lauko Lenkijon. Prie upės Bzuros vokiečiai tapo Kalėdų dieną sumušti ir išvyti iš Rawos, miesto esančio tarp Bzuros ir Pilicos. Čia paimta nelaisvėn suviršum 2,000 vokiečiu. Rusai stumia vokiečius ir Pilicos paupiuose ir stengiasi jų linijas perlaužti. Tuose kraštuose vis dar traukiasi smarkus mušiai.

Anglija savo orlaiviais, povandeniniais laiveliais ir greitais skraiduoliais mėgino užpulti porte Cuxhaven surinktą vokiečių kariška laivyną ir portą. Cuxhaven uždengia Kiel kanalą ir yra labai druta pajurių tvirtovė ir ją dar dengia fortai salutės Helgoland ir Neuwerk. Prie Cuxhaven buvo vokiški kariški laivai ir Zeppelino orlaiviai. Tame susirėmime pasirodė, kad dideli vokiški Zeppelino orlaiviai negali atsiremti prieš daug mažesnius hydro-aeroplianus. Užpuolime dalyvavo 7 angliški hydro-aeroplianai. Trįs sugrįžo nenužgauti ant kariškų laivų, o trįs į jures nusileido ir tapo išgriebti, pražuvo tik vienas. Hydro-aeroplianai laike tirštos miglos lekiojo ties portu ir į jame stovinčius vokiškus laivus mėtė bombas, bet dėl tirštos miglos negalėjo daug blogo padaryti. Vokiečiai šaudė iš kanuolių, bet nepataikė, todėl pasiuntė savo Zeppelinus, bet ir tie nieko blogo padaryti neįstengė, nes nepataikė jų bombos.

Ant mušio lauko piet-ryčiuose nieko svarbesnio neatsitiko. Turkai priėjo prie Batumo, ir ten apsistoję, nieko svarbaus nenuveikė. Angliški ir francuziški povandeniniai ir torpediniai laiveliai įsigriebė į Dardanelių siaurumą ir bombardavo vėl tvirtovės fortus. Toliau plaukt nemėgino, nes nebutų galėję atsilaikyti prieš didelius turkų kariškus laivus.

Suvienytų Valstijų ambasadorius Turkijoj, Morgentau, pranešė Washingtonan, buk Rusijoj, Kaukazo apskrityj, prieš Rusijos valdžią sukilo mahometonai. Bet kad žinia ta jo gauta nuo Turkijos valdžios, kuri net perdaug mėgsta meluoti ir kad ją atsiuntė ambasadorius Morgentau, kaip pravardė rodo, matyt žydas, neprielankus Rusijai, tai jai perdaug tikėti negalima. Iš Konstantinopolio taipgi pranešė apie mahometonų sukilimą prieš Anglijos valdžią Egipte, bet ir tai žiniai perdaug tikėti negalima.

Vaidai Italijos su Turkija dėl suėmimo itališko konsuliato tarno ne tik neišnyko, bet dar toliau nužengė, nes Turkija uždarė itališkas mokyklas Turkijoj ir tuom dar labjau italus suerzino.

REVOLIUCIJA ALBANIJOJ.

Albanijoj kilo revoliucija prieš Turkijos sultano paskirtą gubernatorių Essadą Pašą. Essado rumas mieste Tirana tapo į padanges išmestas. Mieste Kavala jo šalininkai tapo išskersti. Užlaikyti krašte tvarką ir sulaikyti skerdynes, nuo Italijos kariškų laivų išsodino jureivius mieste Avlona. Italija teisina savo pasielgimą tuomi, jog nori vien sulaikyti nekaltų žmonių skerdynes, todėl tiki, kad niekas prieš Italijos pasielgimą neprotestuos. Protestuoti prieš tai galėtų vien Austrija, bet ji, turėdama karę, neturi kuom savo protesto paremti, todėl turės tylėti, nenorėdama su Italija erzintis.

Essad Paša surinko savo šalininkus ir iš Kraja ištraukė prieš revoliucijonierius į Dibra aplinkines.

JAPONIJA IR RUSIJA.

Japonijos parliamento posėdyj užsienių ministeris apreiškė, jog Japonija nemano pagelbon Rusijai savo kareivių siųsti, nes to nuo Japonijos niekas nereikalavo. Didesnėms išlaidoms kariumenės drutinimui pasipriešino parliamentas, todėl ciesorius parliamentą paleido, nes ministerija mano, kad be kariumenės drutinimo apsieiti negalima.

Parliamento besipriešinimas dauginimui išlaidų kariumenės ir kariško laivyno drutinimui rodo, jog ir tauta ne taip prielanki kariumenei, kaip buvo po karei su Rusija, ir nenori, kad Japonija painiotųsi į naujas kares, nes per jas jau daug Japonija pelnyti negali, o nuo kitų tautų, jeigu Vokietija butų įveikta, jai, bent tuom tarpu, pavojus negręsia, nes aplinkui tuom tarpu yra vien Japonijos draugai, o priešai taip silpni, kad atsigynimui nuo jų pakanka tų kariškų pajiegų, kokias Japonija turi. Jeigu todėl Japonija reikalauja daug didesnių pinigų drutinimui kariškų pajiegų, tai, matyt, mano karėn įsikišti. Parliamentas todėl apreiškė, kad tauta nenori Japonijoj militarizmo, koks iki šiol slogino Europą, bet ir ten jis, jeigu jo palaikytoja Vokietija bus įveikta, išnykti turės. Taip parliamente aiškino sumažinimą išlaidų kariumenės reikalams dauguma tautos atstovų. Dabar bus rinkimai naujojo parliamento, bet negalima įspėti, kokia partija naujame persvarą turės.

Ištikro, jeigu Japonija nemano karę vesti su Suvienytomis Valstijomis ir nuo jos mėginti veržti Filipinų ir Hawaii salas, skaitlingesnė kariumenė nereikalinga, atsiginti nuo Suvienytų Valstijų ir su ta, kokią turi, visuomet gali, nes jos kariumenė ir dabar yra drutesnė ir geriau apginkluota. Daugiau per karę nėra kas pelnyti: Europoj nėra jai ko ieškoti, nes griebti ką nors ten net dabartiniai draugai, taigi talkininkai, neleis. Azijoj gi, kas buvo pelnyt, jeigu neskaityti Suvienytų Valstijų valdybų, tą Japonija jau paėmė: ji apvaldė ne tik Azijoj, bet ir Australijoj, visas valdybas svarbiausio priešo Europoj—Vokietijos. Kitos gi didėsės Europos tautos, turinčios svarbesnius reikalus Azijoj, eina išvien su Japonija ir jai yra prielankios. Svarbiausias gi buvęs Japonijos priešas, jos sumušta Rusija, dabar su ja eina išvien, nes abidvi tautas riša Azijoj daug bendrų reikalų, todėl apsilpninimas Japonijos Rusijai negeistinas. Ir Japonijai, kol Rusija su ja draugiškai sugyvena, taipgi nepageidaujamas jos susilpnėjimas ir per tai viena kitą turi remti, bet nekenkti ir grumoti.

Nors paskalas apie pasiuntimą pagelbon Rusijai Japonijos kariumenės, kaip tai parliamente apreiškė ministerių pirmininkas, yra neteisingas, bet Japonija visgi jai pasiuntė sunkiasias savo kanuoles, kokių Rusijai truko, nes mušiuose jų daug nužudė. Nužudė jų daugiau, negu jos dirbtuvės padirbti gali. Pagelba tai gana didelė. Santaikos laike Rusijai rupino kanuoles Kruppo dirbtuvės Vokietijoj ir Creusoto Francuzijoj; dabar gi Vokietijos dirbtuvės Rusijai kanuolių nedirba, o francuziškos vos spėja padirbti, kiek reikia, savajai kariumenei, nes ir francuzai nemažai kanuolių nužudė. Karabinų Rusijai užtektinai gali Francuzija parupinti, todėl traukti jų iš Japonijos nėra reikalo.

BALKANŲ VIEŠPATYSTĖS.

Lygiai viena, kaip ir kita vedanti karę Europoj pusė stengiasi savo pusėn Bulgariją patraukti. Vokietija stengiasi savo pusėn Bulgariją patraukti ir ją užsiundyti ant Rumanijos, jeigu toji paklausytų Rusijos ir stotų prieš Austriją; kurstoma Bulgarija ir prieš Grekiją ir Serbiją, ant kurių Bulgarija turi piktumą, nes jos prieš Balkanų karę padarytą sutarimą sulaužė. Rusija siulo sugrąžinti Bulgarijai Rumanijos nuo jos atimtą Dobrudzą, jeigu ji stos talkininkų pusėn; už tai Rumanijai siulo Transylvaniją ir Bukoviną, jeigu Austrija bus įveikta; Vokietija gi siulo Rumanijai Bessarabiją ir rumanų apgyventą Chersonio gubernijos dalį, jeigu su jos pagelba Rusija bus įveikta.

Francuzija ir Anglija siundo Grekiją prieš Turkiją; už prisidėjimą prie talkininkų siulo Turkijai prigulinčias salas. Kaip pranešama iš Londono, Grekija pasirengusi padėti Serbijai jos karėj su Austrija, bet patvirtinimo žinios apie prisidėjimą Grekijos prie talkininkų vis dar nėra. Su prisidėjimu prie talkininkų Grekija nesiskubina todėl, kad jie, norėdami, kad ir Bulgarija stotų jų pusėn, kalbina Grekiją ir Serbiją, dalį jų po karės nuo Bulgarijos atimtų žemių sugrąžinti jai atgal, dėl kurių ji nenori remti talkininkų. Nei Serbija, nei Grekija, nesitikėdamos didesnio pelno, nesiskubina Bulgariją užganėdinti ir išsižadėti tų buvusios Turkijos kraštų, kurie yra jau jų rankose. Todėl eina toliau derybos; Bulgarija gi kištis karėn drauge su nuskriaudusiomis ją po Balkanų karės Grekija ir Serbija nenori; ji laukia nuo talkininkų didesnių pažadėjimų, nes siuloma jai atgal Dobrudzą jos neužganėdina. Francuzija ir Anglija siulo jai turkų atgal atimtą Adrianopolio apskritį, bet ji geidžia gauti bulgarų apgyventą Makedonijos dalį. Žinoma, ji už prisidėjimą prie talkininkų norėtų gauti ir Konstantinopolį; nors tam nesipriešintų nei Anglija, nei Francuzija, bet tam priešinasi Rusija, nes ji Konstantinopolį nori sau paimti; nenori, kad toks svarbus miestas tektų bulgarams, ir kitos Balkanų pussalio tautos.

Dėlto tai ir sunku talkininkams sutaikyti Balkanų tautas ir jas savo pusėn patraukti, bet, kaip rodosi, galų-gale jos vis-gi bus karėn įtrauktos, ilgai ramiai užsilaikyti negalės.

MEXIKO.

Kaimyniškoj Mexiko republikoj ramumo ir tvarkos, kaip nebuvo, taip nėra. Buvęs Huertos generolas Blas Opinal, surinkęs tulą skaitlių nemėgstančių ramumo vyrų Texas valstijoj, mėgino su jais pereiti rubežių ir apvaldyti miestą Piedros Negros ir ten sukelti revoliuciją prieš generolo Villa įsprausta prezidentą Gutierrez, bet tas nepasisekė, nes einant per rubežių, Opinal tapo nušautas rubežiaus sargybos, o be vadovo ir jo kariautojai išbėgiojo.

Į San Antonio, Texas, atėjo žinia, buk mieste Mexiko, už kritikavimą elgimosi Villos ir Gutierrezo tapo sušaudyti generolas Aragon ir pulkininkas David Barlanga. Generolas Villa prisakė stovinčiam prieš Carranzos pajiegas prie Suvienytų Valstijų rubežiaus generolui Maytorena pasitraukti nuo rubežiaus, nes šaudant, kulkos gali lėkti per rubežių, o dėlto prisieitų susivaidyti vėl su Suvienytomis Valstijomis.

Mexikonai Escabante ir Cruz, už užmušimą dviejų Anglijos piliečių, tapo teismo mirtim pasmerkti ir pakarti.

Generolo Villos kareiviai Carranzos pajiegas, susidedančias iš 20,000 kariautojų, su mažesnėmis pajiegomis sumušė prie Pueblo ir Apizaco. Villos kariautojus mušin vedė generolai Zapata ir Angeles. Į Vera Cruz atgabeno 9 vagonus sužeistų Carranzos kareivių; mušyj užmušta jų taipgi nemažai. Villos kareiviai po mušiui užėmė miestus: Pueblo, Apizaca, Pachuca ir Guadalajara.

Iš Karės Lauko.

Londonas, gruodžio 25 d. Čia, pasiremiant oficialiais ir neoficialiais pranešimais iš Petrogrado, pradedama tikėti, kad rusai laimėjo kitą didelę pergalę Galicijoj ir kad netolimoj ateityj galima bus išgirsti apie naują milžinišką pirmyneigą rusiškų armijų, kurios pastaruoju laiku tapo atmestos atgal nuo Karpatų kalnų.

Išilgai mušio liniją, kuri tęsiasi prieš Varšavą, nuo Bzuros upės iki Pilicos upės, rusai įsikasė į pozicijas, kurias daugelis kariškų kritikų skaito nepaimamomis. Rusų vado plianas dabar pradeda aiškėti ir angliški karės expertai spėja, kad šitas rusų vado kunigaikščio Nikalojaus plianas bus pasekmingas. Sulyg šito pliano, vokišką armiją prie Varšavos paliks, kad ji susidaužytų sau galvą į rusiškos armijos sieną ties Varšava, o rusai tuom tarpu spaus kiek galėdami ant abiejų sparnų—Rytinėj Prusijoj ir Galicijoj, — ypatingai Galicijoj.

Visos žinios iš Petrogrado praneša, kad austrų pirmyneiga tapo galutinai sustabdyta ir kad rusai vėl ima viršų Galicijoj.

Čia menama, kad ties Varšava abi pusės sukimšo tiek kariumenės, kiek tik jos galima tose vietose sukimšti. Vokiečių, apskaitliuojama, bus tenai apie pilnas milionas vyrų; rusų, menama, bus apie tiek pat. Didesnio skaitliaus prieš Varšavą negalima pastatyti, nes vietos stoka.

Paryžius, gruodžio 25 d. Tarp aficierų, paminėtų vardu už nepaprastą narsumą karėj, yra vardas majoro Haldal de Lys, kuris paeina iš tos pačios šeimynos, iš kurios paėjo ir garsi Orleano Mergelė. Jis vedė 162-rą infanterijos pulką ir nuo spalio 10 d. iki lapkričio 9 d. buvo didžiausiam pavojuj. Oficiališkame francuzų žurnale jis pažymėtas kaipo aficieras didžiausios svarbos.

Paryžius, gruodžio 25 d. Iš Šveicarijos praneša Paryžiaus laikraščiui Humanite, buk Dr. K. Liebknecht, vokiškų socialistų lyderis, balsavusis nesenai pats vienas prieš paskyrimą valdžiai kariškų kreditų, tapo paimtas vokiečių armijon.

Paryžius, gruodžio 26 d. Iš ištikimų šaltinių pranešama, kad francuzai užėmė Bois-le-Pretre, į šiaur-vakarius nuo Pont-a-Mousson ir pradėjo bombarduoti vokiečių tvirtovės Metz fortus.

(Metz skaitoma tvirčiausia vokiečių tvirtovė Francuzijos parubežyj. Ji tapo garsi istorijoj laike 1870 metų karės, kuomet ji priklausė francuzams. Tuomet francuzų maršalas Bazaine, sykiu su 103,000 kareivių, pasidavė vokiečiams).

Maskva, gruodžio 26 d. Rusijos caras Nikalojus, prabuvęs keletą dienų Maskvoj, kur jis buvo atvykęs nuo Kaukazo armijos, išvažiavo į armiją, veikiančią prieš austro-vokiečius. Carienė su vaikais, kuri buvo atvykusi susitikti vyrą Maskvoj, sugrįžo į Carskoje Selo.

Londonas, gruodžio 26 d. Kalėdų dienoj po piet gyventojai miestelio Southend on Sea, Anglijoj, turėjo nepaprastą reginį. Vokiškas orlaivis buvo mėginęs pasiekti Londoną, kad numetus ten bombų. Tačiaus anglų lakunai, saugojanti Anglijos pakraščius, patėmijo ir, pasikėlę oran, sukibo mušin. Du anglų orlaiviai vijo vokišką orlaivį ties miestu, šaudydami iš kulkasvaidžių. Vokiškas orlaivis, kuris buvo greitesnis už angliškus, pagalios dingo debesiuose. Jam, matomai, pasisekė ištrukti sveikam.

Rymas, gruodžio 26 d. Italijos kareiviai užėmė Avlonos uostą, Albanijoj. Pusiau-oficialis Italijos pranešimas sako, kad šis žingsnis nereiškia, kad Italija kištųsi karėn. Italija tai padariusi todėl, kad sustabdyti anarchiją, kuri pradėjo Albanijoj plačiai skleistis.

Londonas, gruodžio 27 d. Lenkijoj, kur jau atvyko į armiją Rusijos caras, mušiai prie Bzura ir Rawka upių nusilpnėjo. Vakarykštis oficialis vokiečių pranešimas sako, kad jų atakai tose apielinkėse visai pasiliovė ir tik priešingų artilerijų šaudymas tebesitęsia.

Už tai karšti mušiai eina į pietus nuo šių apielinkių, aplink upę Pilicą, kur abi pusės tvirtina, kad jos padarę savo priešui sunkių nuostolių.

Pietinėj Lenkijoj ir Galicijoj rusai vėl paėmė viršų ir praneša apie visą eilę laimėjimų. Austrai patįs prisipažįsta, kad jie nustojo dviejų miestų, Jaslo ir Krosno, kuriuos buvo atėmę nuo rusų apie savaitę laiko atgal.

Savo pranešime rusai tvirtina, kad jie paėmė 13,500 belaisvių ir tulą skaitlių kanuolių.

Berlinas, gruodžio 27 d. Rymo laikraštis Vita praneša, kad Alexandrijoj, Egipte, pasidarė sukilimas. Anot žinios, reikėjo 3,000 kareivių su kulkasvaidžiais, idant riaušes numalšinti, 85 arabai prie to buvo užmušti.

Petrogradas, gruodžio 27 d. Rusų valdžia įgaliojo pranešti, kad žinia apie tai, buk Rusija atidavė Japonijai likusią pusę Sachalino salos mainais už sunkias kanuoles, yra visiškai neteisinga.

Paryžius, gruodžio 27 d. Francuzų akademija mano padėti vardą gen. Joffre, vyriausio francuzų armijos vado, tarp surašo "nemirtinųjų" už jo didelius nuopelnus, padarytus tėvynei.

Londonas, gruodžio 28 d. Kalėdų dienoj anglai padarė nepaprastą užpuolimą ant Vokietijos pakraščių. Septyni anglų hydroplianai-orlaiviai, lydimi skraiduolių ir povandeninių laivų, užatakavo vokiečių laivyno stotį prie Cuxhaven, netoli Hamburgo. Šeši lakunai sugrįžo atgal laimingai, o septintas, turbut, žuvo, nes jo orlaivis rasta sudaužytas netoli Helgoland salos.

Šitas nepaprastai drąsus anglų žygis padarė didžiausią įspudį visoj Vokietijoj, nes anglų laivai, idant pasiekti paties Vokietijos pakraščio, turėjo pereiti per "minų laukus," kuriais yra apsaugotos visos vokiečių laivyno stotįs.

Vokiečiai, patėmiję nuo Helgoland salos anglų užpuolimą, paleido du Zeppelinu ir 3 ar 4 orlaivius ir sykiu keletą povandeninių laivų, kad užatakuoti anglus.

Anglų laivai turėjo laukti sugrįžtančių savo lakunų ir greitai užvirė nepaprastas mušis, kuriame dalyvavo skraiduoliai, povandeniniai laivai ir įvairios rųšies orlaiviai. Greitais judėjimais anglų laivai išsisuko nuo povandeninių laivų atakų, o Zeppelinai buvo kanuolių šuviais priversti pasitraukti. Vokiečių orlaiviai pradėjo mėtyt bombas ant laivų, bet jos nukrito vandenin, laivų neužkliudę. Mušis tęsėsi apie valandą laiko. Tuom tarpu sugrįžo ir anglų akunai, numetę bombas Cuxhavene, kur, sulyg vėlesnių pranešimų, padaryta vokiečiams dikčiai nuostolių.

Šitas anglų užpuolimas yra atsilyginimu už bombardavimą Anglijos uostų: Scarborough, Whitby ir Hartlepool.

Londonas, gruodžio 28 d. Oficialės žinios, atėjusios iš Konstantinopolio, praneša, kad turkų armija vėl pradėjo slinkti linkui Kaukazo rubežiaus. Sulyg šių žinių, vienas turkų laivas gruodžio 24 d. sutiko rusų eskadrą, susidedančią iš 5 mušio laivų, 2 skraiduolių, 10 torpedų naikintojų ir 3 laivų minoms dėti. Turkiškas laivas nakties laiku užatakavo ir bombardavo rusų laivą Rostislav ir nuskandino du laivus minoms dėti—Oleg ir Athos. Du rusų aficierai ir 30 jureivių tapo išgelbėti ir paimti belaisvėn. "Tuom pačiu laiku— sako pranešimas—kita musų laivyno dalis pasekmingai bombardavo miestą Batum. Gruodžio 25 d. prieš piet du musų laivai kvietė mušin rusų eskadrą, kuri pasitraukė atgal Sevastopolio linkui."

Atėnai, Grekijoj, gruod. 28 d. Čia pranešama, kad Konstantinopolyj, išvažiavus Enver Pašai, kilo buntas prieš jaunaturkius ir vokiečius, kurie įtraukė Turkiją šion karėn.

Pranešama, kad suareštuota 100 turkiškų aficierų.

Petrogradas, gruodžio 28 d. Vokiškai-austriškos armijos, operavusios Galicijoj, tapo sunkiai sumuštos mušyj prie Tuchow, į pietus nuo Tarnow. Rusai, ačiu šiam laimėjimui, įvarė kaltą 20 mylių ilgą tarp dviejų austro-vokiškų sparnų ir apėjo jų dešinįjį sparną.

Kalėdų dienoj buvo aštriausias mušis prie Tuchow ir rusai jį laimėjo; ant rytojaus rusai per visą dieną vijo atgal einančius austrus, paimdami 3,500 belaisvių ir 18 kulkasvaidžių.

Londonas, gruodžio 28 d. Vokiečių užpuolimas ant Varšavos nuo Bzuros upės pusės nepasisekė. Todėl gen. von Hindenburg pradėjo spausti toliaus į pietus, Pilicos upės apielinkėse, tikėdamasi perkirsti rusų komunikacijos linijas.

Įšalus žemei, galima tikėtis, kad vokiečiai dar sykį mėgins užpulti Varšavą nuo Bzuros upės, kuomet jie galės pervežti savo sunkias kanuoles. Dabartiniu laiku jų atakai neatnešė jokio vaisiaus, išskyrus nuostolius jiems patiems. Laike pereitos savaitės jų mėginimai persikelti per Bzura ir Rawka upes atsiėjo jiems, sakoma, apie 40,000 vyrų.

Washingtonas, gruodžio 28 d. Suvienytų Valstijų valdžia issiuntė formališką protestą Anglijai prieš tai, kad Anglija sulaiko ir egzaminuoja Amerikos laivus, plaukiančius su prekėmis į neutrališkas Europos viešpatijas ir perdaug varžo Amerikos pramonę.

Washingtonas, gruodžio 28 d. Vokietija, užėmus Belgiją, pagalios pasiryžo skaityti save pilnu Belgijos gaspadorium. Ji atsisakė pripažinti neutrališkų viešpatijų konsulius Belgijoj, lygiai pranešė, kad ji nepripažins belgiškų konsulių ir neutrališkose viešpatijose.

Apie tai oficialiišku budu pranešta Suvienytų Valstijų valdžiai Washingtone. Belgijos valdžia užprotestavo prieš tai, kad Vokietija nepripažintų Belgijos konsulių neutrališkuose šalyse, nes tas parodytų, kad Vokietija elgiasi su Belgija, kaip su savo provincija, kuomet ji tik ginklu turi Belgiją užėmusi. Suvienytos Valstijos dar nedavė Vokietijai jokio atsakymo.

Amsterdamas, gruodžio 28 d. Laike pereitų kelių dienų 40 traukinių, pripildytų lavonais vokiškų kareivių, kurie krito apielinkėse Dixmude, Ypres ir Nieuport (Belgijoj), perėjo per Maubeuge į Charleroi. Čia traukiniai iškraustė lavonus, kurie tapo tuojaus sudeginti milžiniškuose pečiuose.

Bucharestas, gruodžio 28 d. Rumanijos parliamento posėdyj visos politiškos partijos išvieno sutiko palikti valdžiai "liuosas rankas." Laike debatų karštai užsipuldinėta ant Austrijos.

IŠ AMERIKOS.

MIRĖ ARCHIVYSKUPAS RIORDAN.

San Francisco, Cal. Gruodžio 27 d. pasimirė valdytojas katalikų San Francisco diecezijos, archivyskupas Patrick William Riordan. Archivyskupas persišaldė ir nuo to gavo plaučių uždegimą. Sirgo tik penkias dienas.

ARIZONA "SAUSA."

Los Angeles, Cal. Nuo pradžios sekančių metų Arizona tampa 'sausa.' Joje saliunai bus uždaryti ir bus uždrausta svaiginančius gėrimus pardavinėti.

VOKIEČIŲ SUOKALBIS.

New Orleans, La. Policija čia suareštavo dešimtį vokiečių, pas kuriuos rado bombų ir dinamito. Vadovu suokalbininkų buvo Hans Halle. Jis buvo susikalbėjęs išnaikinti laivus, gabenančius prekes Europon Vokietijos priešams.

Suėmė čia taipgi keturis vokiečius, nužiurėtus, buk jie mėgino su dinamitu išnaikinti stovėjusį porte francuziską garlaivį "Rochambeau." Minėtame laive rado padėtą pragariška mašiną, kuri butų expliodavusi ir laivą išnaikinusi. Du iš suimtų prisipažino. Apie suokalbį ir padėjimą pragariškos mašinos policijai pranešė vienas iš suokalbininkų.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *San Francisco, Cal.* Darbai visose valstijose prie Pacifiko šiuom tarpu eina negeriausiai.

¶ *Montreal, Can.* Bedarbė čia didinasi. Ne tik suplaukusieji darbininkai nerimauja, bet ir vietiniai gyventojai yra nusiminę. *B.*

¶ *De Kalb, Ill.* Darbai čia, kaip ir kitose vietose, eina silpnai. *L.*

IŠ VISUR.

|| Petrograde ministerių taryba perkratinėjo programus privatiškų mokyklų Lenkijoj užlaikomų privatiškų asmenų ir nutarė: mokinti tokiose mokyklose rusiškai rusų kalbos ir literaturos, Rusijos geografijos ir istorijos turi mokytojai rusiškos kalbos; kitokius gi mokslus gali vietinėse kalbose mokinti ir mokytojai vietinės kilmės, taigi taipgi katalikai lenkai ir lietuviai, o žydų užlaikomose mokyklose ir žydai. Klausimas leisti mokinti rusų kalbos, rusų istorijos ir geografijos vietinės kilmės mokytojams pasiųsta senatui. Kalbiškų paliuosavimų privatiškose Lietuvos mokyklose nėra.

|| Bavarijoj, mieste Muenchen, suėmė vieną prekėją, kuris paleido į du metu 200,000 markių jo paties padirbtų pinigų po 100 markių. Pinigai tie taip gerai buvo padirbti, kad tulą jų skaitlių net bankai priėmė.

|| Nuo lapkričio 8 iki 14 (senojo kalendoriaus) Siberijon iš Europinės Rusijos iškeliavo 316 išeivių ir 8 žvalgai, sugrįžo gi atgal 245 išeiviai ir 215 žvalgų, ten buvusių apžiurėti tinkamas išeiviams vietas. Nuo pradžios metų Siberijon iškeliavo iki lapkričio mėnesio iš visokių Rusijos kraštų norinčių ten apsigyventi išeivių 188,290 ir 85,689 žvalgai, ten pasiųsti vietas apžiurėti; atgal sugrįžo 23,064 išeiviai ir 52,983 žvalgai.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Aplink rinkimą aukų nukentėjusiems. Kaip kai-kuriose laikraščiuose jau buvo minėta, So. Omahos lietuvių draugijos išrinko po du delegatu, kurie, susiėję į vieną vietą, išrinko komitetą bendram tarp lietuvių rinkimui aukų, kurios butų siunčiamos per New Yorko seimo išrinktą iždininką, p. T. Paukštį, gelbėjimui nukentėjusių nuo karės musų brolių lietuvių. Šisai komitetas matomai nedavė ramumo vietiniam klebonui, kuris, sužinojęs apie išrinktąjį komitetą, per pamokslą gruodž. 6 d. štai ką uždrožė: "Kai-kurie mano parapijonįs pasakojo man, kad vaikštinėją po stubas koki ten kolektoriai, rinkdami aukas. Tai jie, parapijonįs, klausia manęs, kas jiems daryti: ar aukauti, ar ne? Sulyg mano nuomonės, tai iš musų kolionijos užteks ir tų $200, kuriuos išsiunčiau, nes męs čionai turime svarbesnių reikalų... o, antra, tai Lietuvoje ir nėra taip jau baisu, kaip kad laikraščiai praneša." Tai čia vienas faktas. Bet štai ir antras. Kada viršminėtasai komitetas nutarė sušaukti viešą lietuvių susirinkimą, kad paaiškinus reikalingumą šelpti musų brolius Lietuvoj, ir tuom tikslu buvo bedalinami prie bažnyčios ant šaligatvio apgarsinimai apie rengiamąjį susirinkimą, tai klebonas, sakoma, išbėgęs iš bažnyčios ir parmušęs į žemę vaiką, dalinantį plakatus. Laimė dar, kad vaikas nepasipriešino, nes kitaip, butų iškilę dar daugiau nesmagumų. Nežiurint tačiaus visų klebono pastangų, susirinkimas įvyko. Nors labai snigo ir buvo didelis šaltis, visgi susirinko burelis žmonių (daugiau negu 50) ir suaukavo virš septynių doliarių, kurie bus pasiųsti p. T. Paukščiui.

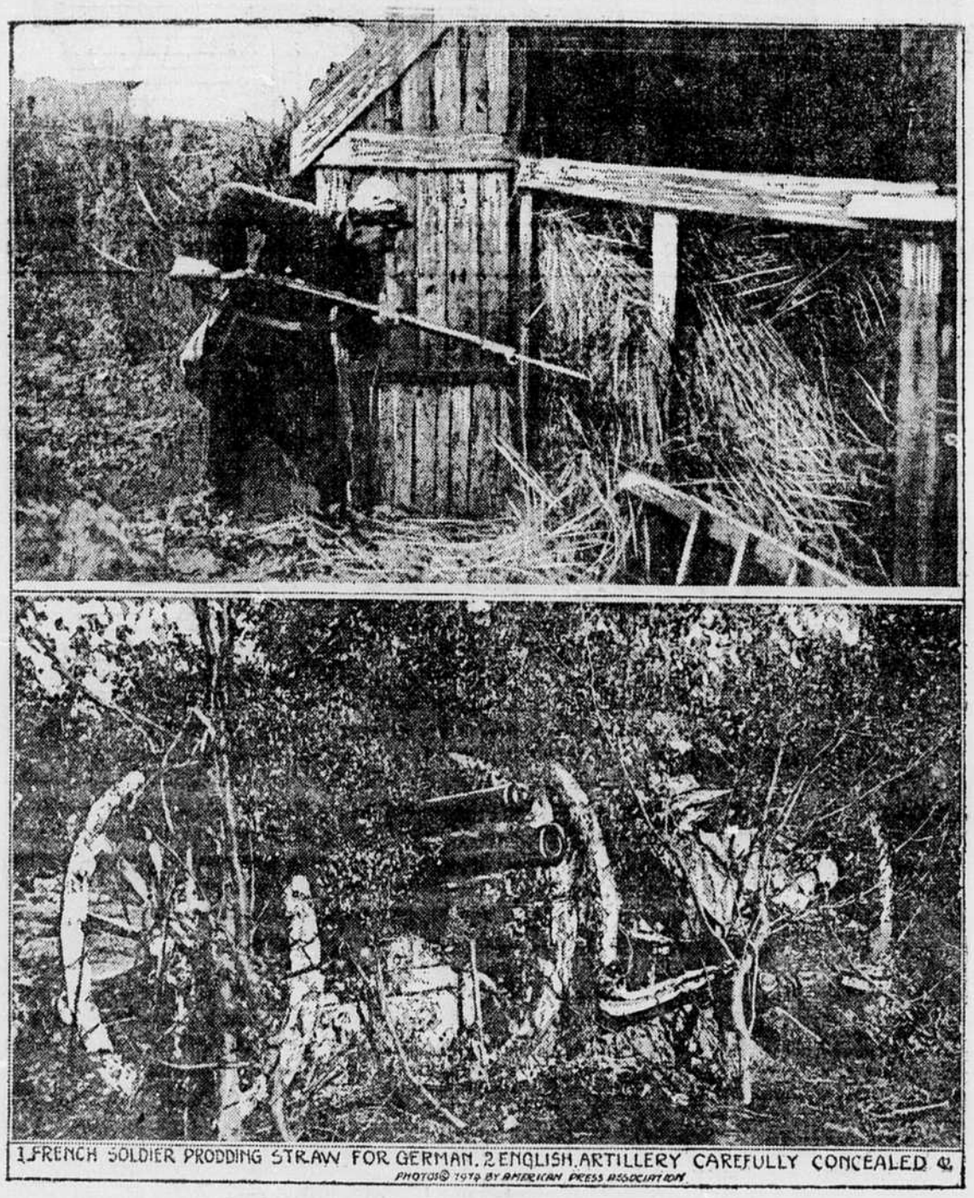

MUŠIŲ UGNYJE.

Viršuj: Francuzas kareivis bado durtuvu šiaudus: ar nėra kartais pasislėpusio juose vokiečio.

Apačioj: Paslėpta nuo vokiečių akių anglų kanuolė.

Prie progos primintina gerb. klebono žodžiai, ištarti per prakalbas, laikytas vakare, surengtame paminėjimui sukaktuvių nuo musų tautos veikėjo Dr. Vinco Kudirkos mirties. Laike tų prakalbų, lapkričio 22 d., gerb. klebonas sakė: "Broliai ir seserįs. Aukaukime, kiek kas išgalėdami, kad palengvinus vargus musų brolių ir nušluoščius jiems gailias ašaras." Apvaikščiojant "Lietuvių Dieną" lapkričio 26 d. gerb. klebono vėl buvo pasakyta: "Tautiečiai ir tautietės. Meldžiu jus, kad visi, be skirtumo pažiurų susivienyję į bendrą lietuvių kuopelę ir aukaudami aukas, kuodaugiausia atneštumėm naudos musų broliams ir tėvynei Lietuvai."

Ragindamas prie vienybės, gerb. klebonas iš sakyklos nekarta išvadino tautininkus ir socialistus "paleistuviais, girtuokliais, neapykantos platintojais, mušeikomis" ir t. t. Vietiniai žmonės negali pamatyti nors truputėlį nuoseklumo panašiame pasielgime.

Vienas iš Mačiusių.

IŠ DETROIT, MICH.

Prakalbos Lietuvos naudai. Gruodžio 20 d. 1914 m. čia buvo prakalbos, kurias parengė sekančios lietuviškos draugystės: šv. Jurgio, šv. Juozapo, šv. Antano, L. P. Kliubo, D. L. K. Keistučio, IWW. ir LSS. 157 kp. Kalbėtojum buvo atkviestas p. K. Gugis iš Chicago, Ill. Pirmiausiai kalbėjo apie dabartinį vargingą Lietuvos padėjimą, toliaus apie atgavimą Lietuvai autonomijos. Daugiausia tačiaus kalbėjo apie dabartinį vargingą padėjimą musų brolių Lietuvoje ir ragino, kad kiekvienas kiek išgalėdamas dėtų aukas. Kalbos pertraukoje buvo renkamos aukos. Surinkta $56.30, norints publikos buvo neperdaugiausia. Iš to matyt, kad Detroito lietuviai supranta ir atjaučia dabartinį vargingą padėjimą savo brolių, gyvenančių Lietuvoje. Vietos lietuvių neužkliudėtasai skirstymasis į srioves, koks pastebiama kitose kolionijose nukentėjusių nuo karės šelpimo reikale. Jeigu nebus ir toliaus skirstomasi, tai galima manyti, kad detroitiečių auka savo kenčiantiems užjuryje broliams žymiai padidės.

Surinktas aukas nutarta laikyti pas savo išrinktus komitetus, kol nebus galima siųsti jas tiesiai į Lietuvoje esančius komitetus.

Reikėtų dar priminti ir vietinio klebono kun. J. Valaičio priejautą bendram aukų rinkimui. Gruodžio 20 d., prakalbų dienoje, klebonas, sakydamas pamokslą, pranešė, kad bus prakalbos ir ragino kuoskaitlingiausiai susirinkti ir, kiek kam yra galima, šelpti savo vargstančius brolius. Dar priminė ir dabartinius bedarbės laikus ir pakvietė vedusius lietuvius bedarbius po viskam susieiti klebonijoje ir priduoti savo antrasus. Klebonas sakė, kad visi atsišaukusieji gausią Kalėdoms dovanų, ir pažadėjo senai be darbo esantiems apsivedėliams, kad ir darbo busią galima gauti.

Miško Paukštis.

IŠ CLEVELAND, O.

Lietuviai. Lietuvių Clevelande išviso priskaitoma apie 10,000. Lietuviai turi savą šv. Jurgio parapiją su bažnyčia. Buvo pakeltas sumanymas, vieton dabartinės mažos bažnyčios, pastatyti didesnę, ir tam tikslui net komitetas išrinkta. Tas reikalas tačiaus yra aptilęs. Draugijų čia yra 20 suviršum. Didesnė jųjų dalis tai pašelpinės draugijos. Šale pašelpinių draugijų yra muzikalių, politiškų ir kitokių. Tarp draugijų ypač pažymėtina Liet. Teatr. Choro Dr-stė, kurioje veikia ir "Lietuvos" skaitytojams pažįstamas p. V. A. Greičius. Apart p. Greičiaus, yra dar ir keletas kitų savo veiklumu toje draugijoje pasižymėjusių asmenų. *X fm.*

IŠ TAMAQUA, PA.

Uždarė knygyną. Užsidarė čia knygynas, kuris buvo LSS. 103 kp. rankose. Knygynas, sakoma, negalėjęs gyvuoti dėlei užsipuldinėjimų iš neprielankių žmonių pusės. Dabar manoma susivienyti su anglais ir paskui vėl atidaryti knygyną. *V.*

IŠ MONTELLO, MASS.

Įvairumai. Nauja vietinė parapija nesenai turėjo savo fėrus. Pelno, sakoma, likę apie $1,500.

Likosi paliuosuotas nuo vietos vietinės ko-operatyvės valgomųjų daiktų krautuvės vedėjas Skirmontas. Pas jį atsitikę kokių ten nesusipratimų su ko-operacijos valdyba. *A.*

IŠ PITTSTON, PA.

Gaisras kasyklose. Gruodžio 10 dieną kilęs gaisras visai sunaikino "brekerį" "Erven." Apie 2000 darbininkų, tarp kurių dauguma lietuviai, liko be darbo. Sudegęs "brekeris," sulyg apskaitliavimų, galėsiąs buti atitaisytas neankščiaus 1915 m. pabaigos. Dėlei šio "brekerio" sudegimo turėjo sustoti trįs kasyklos, kurios savo anglis siųsdavo į sudegusįjį "brekerį." *S.*

IŠ NORWOOD, MASS.

Prakalbos. Gruodžio 13 d. buvo surengtos prakalbos. Kalbėtojais buvo pp. Akelaitis ir Bekampis. Vienas kalbėjo apie buvusius seimus ir jųjų sutvertus fondus. Antrasis gi kalbėjo apie Amerikos lietuvių skirstymąsi į srioves.

Jis Pats.

IŠ FITCHBURG, MASS.

Vietos lietuviai. Lietuvių šioje vietoje yra išviso apie 400. Lietuviškų draugijų esama išviso keturios. Santikiai tarp laisvamanių ir katalikų yra nedraugingi, dėlei ko nekartą iškila nesusipratimų. *F.*

IŠ PHILADELPHIA, PA.

Mirė. Prieš kiek laiko buvo rastas savo kambaryje negyvas Juozas Sungaila. Sulyg daktarų tvirtinimo, jisai miręs nuo gazų. *D.*

IŠ MONTREAL, CAN.

Iš moksleivių gyvenimo. Gruodžio 13 d. esanti vietinėje šv. Lauryno kolegijoje literatinė šv. Kazimero draugija turėjo savo susirinkimą. Valdybon kitiems metams išrinkta: K. J. Bajorinas—pirm., P. V. Jakaitis—rašt., P. Gureckas—ižd. Tame pačiame susirinkime, apart kit-ko, K. J. Bajorinas turėjo paskaitą temoje "Musų Jaunimas." P. V. Jakaitis ir P. Gureckas pasakė po prakalbėlę. *X.*

Iš Lietuvos.

VILNIUS.

Vilniaus lietuvių "Rutos" kliubo salė karės valdžios reikalavimu perduota laukų ligoninės komandai.

MAŽEIKIAI, Šiaulių Apskr.

Visose trijose Mažeikių mokyklose mokslas prasidėjo paprastuoju laiku. Pernai mokytojavo čia lietuvis mokytojas Kupčiunas, bet jį paėmus karėn, atkėlė rusą.

ALVITAS, Vilkaviškio Apskr.

Apie Alvitą daugelis žmonių šiaip ar taip nukentėjo. Daugelis liko be maisto ir pastogės. Šit truputėlis, nors toli nepilnos statištikos.

Čičkų kaime išdeginta 15 gyventojų. Vaičelaukyj—2 gyv., Kiršuose—5 gyv., Boblaukyj—8 gyv., Misviečiuose—3 gyv. Taipogi sudegė šie dvarai: Kaukakalnis, Penkiniai, Valerinavas, Versnupiai, Rutkiškiai ir Unija.

Sudeginta taippat bažnyčia ir kelbonija. Bažnyčiai begriunant ir nuo šuvių užmušta žmonių. Ant šventoriaus užmušta 7, sužeista 5.

Vietos klebonas Maslauskas, kaip tvirtina Alvito pabėgėliai, susirgęs proto liga.

LIŠKEVA, Seinų Apskr.

Šis kampelis nuo karės labai nukentėjo. Visoje apielinkėje paimta daug gyvulių, javų ir kitokių daigtų. Sudeginta šiame krašte daugiau, kaip kitose viefose, nes keturių dienų artilerijos šaudymai ir šiaip susirėmimai apėmė kuone visą parapiją.

Paduodama tokie išdegintųjų vietų skaitmenįs: Baltašiškė išdeginta visa, Riceliuose sudegė 25 ukininkai, Guobiniuose—23, Galiunuose—24, nukentėjo taiposgi Krosniko ir Janopolio dvarai.

Pašalinių žmonių nedaug teužmušė ir sužeidė, nes prasidėjus šaudymui visi slėpėsi duobėse, kurias išanksto buvo prisirengę.

ŠIAULIAI.

Šiauliuose buvo atsilankęs Žemaičių vyskupas, kuris išbuvo čia net 4 dienas. Spalio 31 d. atvažiavo iš Radviliškio arkliais ir lapkričio 3 d. išvažiavo. Svieto buvo per visas tas dienas daugiau kaip paprastai. Bažnyčioje taip žmonės spaudėsi, kad net kaulai braškėjo. Daug pamokslų sakinėjo vyskupas, tik Šiaulių miestelėnai, kurie yra sulenkėję, nepatenkinti, kad pirma sakydavo lietuviškai ir gana ilgus pamokslus, lenkiškus gi—paskui ir trumpus.

× Išsikraustė iš Šiaulių "Varpo" draugijos karės pradžioje apsigyvenę Kauno prieglaudos pavargėlių vaikai.

RADVILIŠKIS, Panevėžio Apskr.

Lapkričio 15 d. buvo Ev. Reformatų kunigų suvažiavimas. Laikė pamaldą Radviliškio Ev. Reformatų bažnyčioje. Žmonių lietuvių buvo daugybė, pilna bažnyčia. Po pamaldų rinko aukas "Raud. Kryž." Visi mielu noru aukavo, gaudami Raud. Kryžiaus ženklelius. Po visą miestelį nebuvo matyti žmogaus, kuris neturėtų prie krutinės ženklo—po vieną ir po kelius.

KRIUKIAI, Šiaulių Apskr.

Daugelis šviesesnių musų krašto žmonių, išgirdę kokia nelaimė ištiko suvalkiečius ir perimti tautinės vienybės jausmų, reiškia jiems savo brolišką užuojautą ir pasiryžę jiems padėti kuo galėdami. Atsiranda ir tokių, kurie sako, atsikartojus vėl tokiai nelaimei, galėtų pas save priglausti bent moteris ir vaikus tų, kurie yra netekę pastogės ir maisto. Ir, apskritai, čia pastebiama nemaža užuojauta savo kenčiančiųjų tautiečių ir visų karės nukriaustųjų.

Kuomet čia buvo paskelbta iš sakyklos dėti šiltus drabužius kariumenei ir nukentėjusiems dėl karės, žmonės prinešė maišu pirštinių ir kitokių mažmožių. Kad sutvarkius geriau dėl karės nukentėjusių šelpimą, čia norima įsteigti tam tikslui draugija, žmonės čia aplinkui daug šneka apie neseniai lakščiusias naktį padangėje kažin-kokias ugnis.

BUBIAI, Šiaulių Apskr.

Bubių pieno mokykloje, dėl karės pertrauktasai mokslas vėl prasidėjo.

UTENA, Ukm. Apskr.

Utenoj parapijos žmonių išrinktas komitetas pašauktųjų karėn šeimynoms šelpti, kurį sudaro šie žmonės: kun. Pakalnis, kun. Petrauskas, A. Gasparavičius, A. Markevičius, K. Vaškelis ir parapijos maršalkos.

ANYKŠČIAI, Ukm. Apskr.

Vietos kamendorius kun. Liudas Adomauskas savanorių įstojo kapelionu į veikiamąją armiją. Tuo tarpu paskirtas į L. Brestą. Iš Kauno gubernijos bene bus tai pirmas kunigas, kuris panorėjo arčiau pamatyti vargų ir kančios musų brolių kovotojų.

ŽEM. KALVARIJA, Telšių Apskr.

Jau prasidėjo mokslas ir antrojoje liaudies mokykloje. Vieton paimtojo karėn mokytojo lietuvio atkelta rusė. Mokiniai laukia grįštant mokyt. K. Kupešuno: mat, šis gana mylėjo juos. Žaizdavo su mokiniais, visur sutikęs kalbėdavosi, kaipo su draugais. Kiti buvo labjau jį pamylę, kaip savo tėvus.

NOREIKIAI, Šiaulių Apskr., Mešk. ap.

Tame sodžiuje mirė įstabiai senas žmogus, Dominikas Činka, pragyvenęs 120 metų. Jis buvo kilęs iš baudžiauninkų, bet ponų buvo gerbiamas ir ilgus metus prieš paliuosavimą nuo baudžiavos buvo paskirtas "dvarininku," po paliuosavimo nuo ponų, gavo 3 dešimtines žemės nuo brolio ir gyveno prie jos.

VIDUKLĖ, Raseinių Pav.

Čionai žmonės pasigenda mokyklos, kuri, mokytojui karėn išėjus, lig šiol tebestovi uždaryta.

Ankstybam šių metų rudeniui užėjus ir galvijus veik nuo "Anioło Sargo" (5—X) uždarius, vaikai musasi dyki ir laikas veltui bėga...

Vidukliškiai, nežiurint sunkiojo karės slogučio, kartu su visa Lietuva gali pasidžiaugti "nepaprasta ramybe"! Toji šventoji ramybė užviešpatavo čionai, regis, nuo liepos 20—27, kada Viduklės pragariukai (suprantat kokie—ugi, smuklės!), aludės su traktierium buvo uždarytos ir pats tasai jų židinys—monopolis išdaužytas. "Sudna diena" tai buvo ne vienam vidukliečiui... kitam ašaros, kaip pupos per nosį varvėjo, matant, kaip šimtai gražiausių "aniolėlių" skambėdami dužo ir puikiausis jų skystimas upeliu liejosi į Čiurkšlį (upiukas tekąs pro pat monopolį)... kitas net atsigulęs mėginęs... Bet ką čia—viskas pranyko ir, kaip girdėti, jau nebegrįš!

Nebereikalo kiti vidukliečiai sueigoje rugpj. 22 d. nutarė prašyti, kad smuklių bei monopolio neatidarytų iki karės pabagos.

Vidukliečiai turi vartotojų krautuvę, kuri sunkiai verčiasi, pavargėlių prieglaudą, kur prisiglaudę kelios dešimtis senelių elgetų, pradedamąją mokyklą, pačtą, vaistinę; apskritai, Viduklė paskutinį dešimtmetį žymiai pakilo.

PO LIETUVĄ BESITRANKANT.

Dabarties laiku ypač įdomu pasivažinėti po Lietuvą, tik nelaimė, kad visa ko negalima aprašyti. Taigi, nors mažą savo įspudžių saujelę pabersiu skaitytojams.

Kelionėje teko buti man pas dumos atstovą Januškevičių (Ukm. apskr.). Atstovas nevisai pasveikęs, bet jau besiruošiąs Vilniun važiuoti. Girdi, tokiu laiku namie sėdėti negalima. Tą pat manydamas ir aš palinkėjau jam darbo sekmės.

Mums bešnekučiojant, kambarin įeina moteriškė ir pradeda, ašarodama, pasakoti savo vargus. Kelis kartus pasakojo vis tą patį. Matyti buvo, kad tai, ką ji pasakoja, jai labai prie širdies. Atstovas ją nuramino, prižadėjo tuo dalyku pasirupinti. Moteriškė nusiramino. —"Tik, ponuli, nuvažiavęs į dumą, neužmiršk priminti apie mus,"—dar kartą išeidama maldavo. Vadinasi, maniau sau, žmonių dar užtikima dumai, priduodama jai svarbos.

Iš senutės pasakojimo ir atstovo paaiškinimo aš sužinojau štai ką.

Pradžioje karės valsčiun buvo parsiuntę pakvietimą važiuoti armijon savanoriais daiktų vežioti ("pogonščiku"). Užtat mokama 25 rub. per mėnesį. Valsčiaus "ponai" tą pakvietimą savaip išsiaiškino. Viršaitis ar seniunas, nebeatsimenu kuris, nekvietęs, bet liepęs žmonėms važiuoti. Girdi, reik važiuoti Ukmergėn, ten gausi atsarginių vežti. Pašaro reikią pasiimti 3 dienoms, kaip paprastai. Kiekvienam įdavęs popierėlius, vienam liepęs pasirašyti, už kitą pats pasirašęs. Nuvažiuoja tie vargšai pas "voinską," atiduoda jam tuos popierėlius, ir [illegible], nieko nelaukdamas, juos išsiunčia karės laukan. Mat, popierėliuose parašyta, jog aš, N.N., sutinku važiuoti armijon "pogonščiku". Taip ligi šios dienos jie ir važinėja.

Tos senutės sunus rašęs, jog jau buvę pas Karaliaučių, paskui par-

bėgę Kaunan. Kame dabar jos sunus, nežinanti, nes senai nebegauna iš jo laiškų. Nenorėčiau tikėti, kad tokie baisūs daiktai atsitinka, jei tai butų papasakojusi viena moteriškė, bet atstovo patvirtinimas verčia tikėti ir... liusti, nes kiekvienas supranta, ką toks pavyzdys vaizdina. Beje, pridursiu, jog panašus atsitikimas, tai man pasakojo kitas draugas, buvęs Švenčionių apskr. Tik čia geriau išėję. Draugas, sužinojęs, kad žmonės varomi "pagonščikais," nuėjęs valsčiun ir pareikalavęs paaiškinimo. "Ponai" jį pagazdinę. Girdi, atiduosią tieson už žmonių "buntavojimą." Matyti, "ponai" labai pabugo, nes žmonių nebevertė važinoti.

Aš karščiuojnos: sakau, reikia skundas duoti, bet atstovas man paaiškina, kad ir iš tų skundų maža naudos, nes žmonės dar nesusipratę. Atstovas padavęs keliolika skundų ir nieko gera. Padavęs dėl "pogonščikų" varymo. Gubernatorius atsakė nieko negalįs darytі, nes esą tų žmonių parašai. Vadinasi, jie patys norėjo. Paskui davęs taipgi dėl kyšių ėmimo. Ateina pas atstovą žmonės ir skundžiasi, kad neteisingai arklius ima: kas "patepa," to arklį ir atmeta. Kai-ko viršaitis prašyte prašęs: "Duok rublį, tuomet tavo arklys paliks." Padavęs skundą. Prasidėjęs tardymas ir kas pasirodo? Kai reikia liudyti akyse, tuomet nieks nieko nematęs, nieks nieko negirdėjęs.

Toliau atstovas papasakojo, kiek vargo esą su arkliais. Kurią čia dieną liepią suvesti arklius Ukmergėn. Suveda. Stovi bent 6 d. Sako, nebereikią. Grįšta namo. Kitą dieną gauna telegramą, kad ant rytojaus vėl suvestų arklius Ukmergėn. Vadinasi, atsisukęs vėl dunik 9 mylias.

Nekaip rupinasi ir su nukentėjusiais dėl karės. Ta moteriškė skundėsi, kad jos atėmė paskutinį arklį. "Zemskis" įsakęs viršaičiui žiurėti, kad kaimynai padėtų nudirbti darbus atsarginių žmonoms ir kurių arkliai atimti, bet viršaitis nė nesirodąs. Patys žmonės nelabai skubinasi gelbėti.

Tą pat girdėjau ir Žemaitijoje. Čia viename valsčiuje taip buvo. Kad ištyrus atsarginių žmonų medžiaginį padėjimą, valsčius išrinko "globėjus." Jų priedermė aplankyti atsarginių žmonas ir ištirti, kiek kuri reikalinga pašelpos. Neatsirado nė vieno, kuris iš savo noro butų sutikęs tat atlikti, reikėjo priversti. Tai va, kiek tėra artimo meilės! O juk kiek jau metų žmonės "mokinami," "dorinami." Stebiesi ir liusti, kad tie "mokytojai" taip maža tepadarė, vienok gi drįsta dar ir šiądien dorą monopolizuoti...

Važinoju geležinkeliu Šiaulių linkui. Dauguma keleivių—pabėgėliai iš Šiaulių ir kitų vietų. Viena moteriškė net Tauragėn grįžo. Šiauliai gerokai aptuštėję. Kas bailesnis, pasiskubino išbėgti, nors pavojaus jokio nebuvo. Iš kur-tai pradėję eiti žinių, kad vokiečiai jau visai arti. Tiems, kuriems pridėrėjo jas patikrinti, to nedarė, bet stengėsi patys greičiau išbėgti. Tuo ir žmones labiau išgązdino. Sako, baisu buvę. Lietus verčia kaip iš kibiro, žmonės bėga, bet nė patys nežino kur. Dabar jau viskas eina į savas vėžes. Gimnazijose pradėjo mokinti nuo spalių 23 d. (seno kal.), o miesto mokykloje dar anksčiau. Juozapininkai dar suruošę savą vakarėlį, varpininkai gi to padaryti negalį, nes jų butą užėmusi vaikų prieglauda iš Kauno. Girdėjau, kai-kurie šiauliečiai tariąsis suruošti labdarių tikslu.

Už Šiaulių Mažeikių linkui važinojančių kur-kas mažiau. Išsikalbėjau su keliomis moteriškėmis. Tai atsarginių žmonos, žemaitės. Jos grįžtančios iš Vilniaus nuo savo vyrų. Viena besivežanti antkiodę. Jos vyras jau buvęs pas Karaliaučių, dabar Vilniuje. Neužmiršęs, mat, žmonelei "dovanų" parvežti. Kita papasakojo, kad jos sunus pinigų parsiuntęs. Vėl, turbut, kame-nors "sužvejojo."—Keistas sutvėrimas tas žmogus,—pasvanau sau.—Mirties šmėkla aplinkui laksto, o jis apie autkiodes, pinigus galvoja.

Galų gale atsiduriau Žemaitijos širdyje—Žem. Kalvarijoje. Čia žmonės kur-kas ramesni. Spalių 23 d. girdėti buvo šaudymas, bet tai į žmones įspudžio nebedaro: apsiprato. Pradžioje karės kokių nesamonių nesugalvodavo, ypač davatkos, dabar nors ir plepa, bet kur-kas mažiau. Dabar labiau paplito žinios iš laikraščių, tik bėda, kad jas kiekvienas savaip iškraipo, galų gale teisybės maža belieka. Vokiečių labai nenori. Girdi, pas vokietį "dideię parėtka," ten už kiekvieną mažmožį pabauda reik mokėti; "šunys, sako, ir tie mokesnių apkrauti." Bijosi vokiečio tvarkos. "Čia, sako, kaip nori, taip ir gyvenk, o pas vokiečius—ne: jei blogai gyensi, atims gyvenimą" Su rusu, girdi, apsipratę. Anksčiau beveik visi buvo tikri, kad vokietis ateis ir Kalvarijon, bet dabar to nebemano. Kai-kas pagiria rusų kariumenę. Sako—Negalima pykti ant rusų, jie gerai mušasi. Veizėk, prancuzai su anglais ir belgais negali vokiečio išvaryti iš savo žemės, o rusas ir vienas jį varo atgal...

Skaitantieji laikraščius įdomauja, kur kryps Italija. Turkus visi pajuokia. Kitas su pasigailėjimu sako:—"Tas torks mėzerija papuole į maišą."

Užvedžiau kalbą apie tai, kad lenkams žadama savitumas. Mano žmogutis tą savitumą nelabai, matyti, tesuprato ir sako:—Neduok Dieve, po lenku papulti. Lenkai blogesni už vokiečius. Mužiko jie nekenčia. Bajorai vėl pradėtų mužikais arti, akėti.—"Bet dabar turbut taip nebutų, kaip senovėje,"—baigdamas pridurė mano žmogutis.

Karės pradžioje bloga buvę su pinigais. Nieks nieko nepirko. Gi dabar moka už arklius, kuriuos paėmė dėl kariumenės. Mažeikių rekvizicijos komisija tuoj pinigus užmoka už rugius, avižas, šieną. Šiaip visokie produktai vis brangsta.

J. Vanagas.

— Lietuvos žinios —

KARĖS VAIZDAI.

Ramus dabar miškai Lenkijoje. Jau be lapų. Bet dar nesenai jie buvo pilni triukšmo ir gyvumo. Čia smarkiausi kova. Kaip gyvatės miškan įsiraizgo transėjos ir kasimų eilės. Eini palei jas ir nematai galo—raizgosi per visą mišką. Aplink išlaužyta medžiai, suskaldyta drutų apušių stuobriai. Kur prie kasimų išvesta duobė ir medžių skeveldros, čia armotų kulkų pėdsakai. Šrapneliai laužė apušes, laužė ir žmones, kurie, kaip skruzdės, judėjo rudens miške. Šioje apielinkėje, tarp Pruškovos ir Grodiskos, pasakojo mums Varšavoje, pasiliko ant mušio lauko dešimtimis tukstančių. Kur jie? Tuščias miškas, tuščias ir pilkasis laukas, išraižytas grioviais. Tik reti kapų kupsteliai miško aikštelėse.

Išeiname miško pakraštin: balta pilis saulės spinduliuose. Maža vėliava ant neaugšto bokštelio. Čia Helenavos grafo Potockio rumas. Didelis parkas aplink rumą, bet vieton vystančių lapų kvapo, eina nosin tvirtas numirėlių dvokimas.

Kunai... Čielos kruvos vokiečių kareivių kunų. Sudėta ilgos eilės prie dvaro gyvenamųjų triobų, po klevais, po alyvų krumais. Neša juos žemėmis nusibuzoję kaimiečiai; neneša, bet velka užnerta ant kojų kilpa. Po kunų pasilieka tamsūs takeliai geltonų lapų viduryj. Iškėstos rankos, mėlynai-juodos arba mėlynai-raudonos, užkliuva už alyvų sausųjų šakelių ir nulaužia jas. Velka kaip papuola: ant šono, nugaros, arba kniupščius. Ir nuo veido tada nusitrina prilipus žemė, pasimato mėlynas arba sukepęs kaujuose veidas. Baltos, plačiai išplėstos akįs nustebę veizi į apmirusį rudens dangų.

Prie antrų namų darbuojasi vyrai prie atkasimo naujo kapo. Lopeta dirba be atsargumo: atsiduria į ranką, galvą, liemenį ir kasama taip toliau. Užneriama virvė ir vienas negyvėlis po kito traukiami laukan. Duobės plačios, bet negilios. Užmuštieji sumesti viens ant kito. Vieni palaidoti pilnoje formoje, kiti pliki, vienmarškiniai arba įvynioti brezento našutkose. Ištraukia kuną ant duobės kranto, ir duobkasis rankomis apgraibo šaltąjį kuną. Ilgas peilis perpjauna apdarą ir pasirodo pažaliavęs kunas. Išjieškoma kišenės. Užeinama randonai-margos nosinės, kareivių knygutės, laiškai ir patronų dėžutės dar pilnos neiššautų patronų. Išreto duobėje suspindi kiveris, kurį kasėjai pasiima atminčiai.

— "Mums negaila užmuštųjų—sako kasėjai,—ko jie čia ženge prie Varšavos ir viską naikino?"

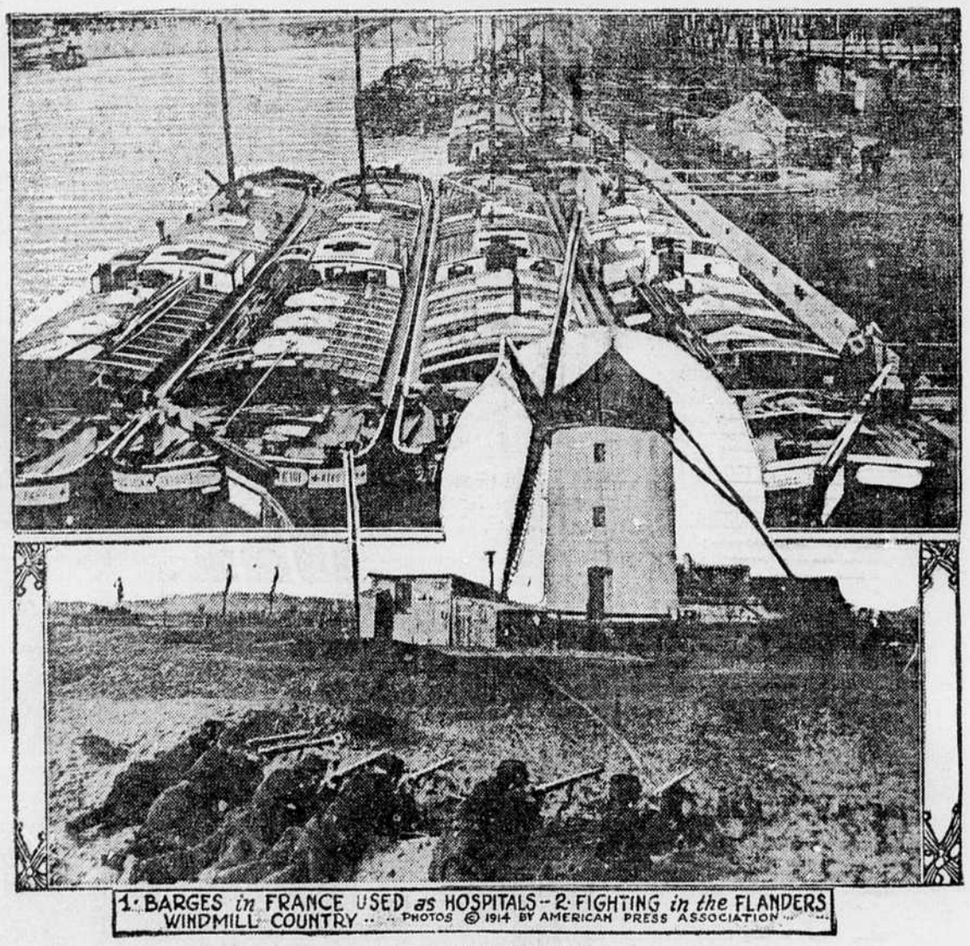

1. BARGES in FRANCE USED as HOSPITALS—2. FIGHTING in the FLANDERS WINDMILL COUNTRY ... PHOTOS © 1914 BY AMERICAN PRESS ASSOCIATION

IŠ KARĖS LAUKŲ.

Viršuj: Didelės valtįs, francuzų paverstos į ligonbučius.

Apačioj: Dalelė mušio lauko Fliandrijoje (Belgijoje), žinomoje savo skaitlingais vėjo malunais.

Jie nesibijo numirėlių. Kaip medžius krauna kruvosna jau pradėjusius trunyti kunus. Karė mirtį padarė tuščiu žodžiu. Iš ponų namų išbėga mergaičių burelis, atsistoja prie duobių, iš kurių traukiami kunai, suspaudžia nosį ir burną su skaraite, knaibiojasi ir juokiasi. Tasai reginys jas džiugina: išvalys parką, pavasaryj žydės alyvų krumai ir laužiant žiedus pavasario tvykstančioj naktyj nereikės klupti ant tų kupstų arba užkliuti už kryžių.

Vokiečiai kareiviai atkasami. Rusai savo kareivius užkasė artimose kapinėse, ramiuose miško kampeliuose. Bet vokiečiai sunešė savuosius dvaro sodnuosna, sukasė artimoje triobų. Kodėl taip—nežinia. "Kad vokietys ir po mirties neduotų mums ramumo,"—sako žmonės. Dabar jie iškasami ir gabenami į kapines.

Visa Lenkija kasa kunus. Daug, daug jų. Vokietijos sunai savo kunais nuklojo Lenkijos laukus, sodnus ir miškus. Gyvi pasilikę pasitraukė prie savo rubežiaus. Iš užpakalio gręsia jiems musų kavalerija. Besitraukdami buvo visai nuvargę,—paeina ir atsisėda, nežiurint kad ir į purvyną. Bet lig rubežiaus buvo beveik 200 verstų.

Helenavoje vokiečių kareiviai buvo apkasę savo draugus ir pastatę kryžius ant kapų. Ant baltos lentelės užrašas: "Ilsėkities ramiai. Jus palaidojo draugai." Paženklinta palaidotų vardai ir užkasėjų vieta. Toliaus puolusieji pasiliko pakelėse, laukuose ir miškuose. Nepažįstami žmonės svetimuose laukuose. Bet ar ne vis viena? Lenkija kasa dabar kunus. "R. G."

GABRYS SUAREŠTUOTA ANGLIJOJ.

P-as J. Gabrys, nesenai grįžo iš Amerikos Europon. Turėjo važinoti per Angliją. Anglijoj dabar begalo smarkiai daboja visus svetimtaučius, bijodamiesi Vokietijos šnipų, kurių esą Anglijoj daugybė. P-ui Gabriui prisiėjo iš tos priežasties taipgi turėti nesmagumų, kuomet jis išlipo iš laivo Liverpool'yj. Apie tai Škotijos laikraštyj "Išeivių Drauge" šitaip rašoma:

"P-as J. Gabrys jau sugrįžo į Europą iš Suvienytų Amerikos Valstijų, kur buvo aplankęs visas didesnes lietuvių kolionijas. Laivu "Baltic" atvyko į Liverpool'į lapkričio 27 d.

"Visi pasažieriai svetimtaučiai buvo kuoaštriausiai kvočiami, o paskui kratomi. Pas p. J. Gabrį rado daugybę užrašų iš kelionės po Ameriką, daug laiškų ir iškarpų iš Amerikos laikraščių apie jo prakalbas.

"Anglijos ateivių inspektorius, paėmęs visa, kas buvo ranka rašyta smulkmeniškam ištyrimui, patį p. J. Gabrį suareštavo. Kasžin koliai butų jį pralaikę, jeigu iš jo suimtos korespondencijos nebutų persitikrinę, kad jisai yra sąryšyje su žymiausiais Europos politikos veikėjais ir šioje karėje yra karštas Francuzijos ir Rusijos šalininkas.

"Pareikalavus p. J. Gabriui, kad į 24 val. paliuosuotų, nes kitaip mušiąs telegramą rusų ambasadoriui Londone, ministeriui Grey'ui ir francuzų ministerijai su pasiskundimu, policija pradėjo manyti, kad čia turi buti "big fish."

"Inspektoriai mandagiai atsiprašė, kad ne jų kaltė, toki dabar esą laikai, tuojaus paleido, o dar nespėtas peržiurėti popieras prižadėjo prisiųsti Londonan. P-as J. Gabrys pribuvo Londonan subatos naktį, ir antrytojaus, nedėlios vakare, turėjome garbę išgirsti jo karštą kalbą apie Lietuvos dabartinį politikos stovį, musų siekius ir troškimus."

ŠKOTIJOS LIETUVIAI IR KARĖ.

"Išeivių Draugui" rašo korespondentas iš Glasgow, Škotijoj, šitaip:

"Vienos lietuvės, ištekėjusios už airio, vyras paimtas į karę. Netekus vyro, moteriškė pasijuto varge. Bet iš kareivių ir jurininkų fondo jai dabar užmoka nuomą už stubą ir taip dar gauna svarą (5 doliarius) į savaitę. Kad ir su keleta vaikučių, vis dabar gali šiaip-taip verstis.

Taipogi lietuvės Venckunienės sunus, dar neturįs nei reikalaujamų įstatymais metų, supykęs ant savo mamos, pasidavė į kariumenę. Moteriškė nustojo vienintėlio savo maitintojo, nes su vyru yra persiskyrusi. Jieškojo pagelbos, norėjo sunų grąžinti iš kariumenės, bet negali, nes reikalauja iš Lietuvos gimimo metrikų, kur butų matyti vaiko tikri metai, mat, jis pasisakė tiek, kiek reikia. Bet dabar su metrikais iš Lietuvos karės laiku sunku. Taip motina sunaus ir negali paliuosuoti. Ant galo, su gerų žmonių pagelba pavyko moteriškiai gauti pašelpos, nors nelabai norėjo duot, kad jos sunus ne čionai gimęs. Dabar iš kareivių fondo užmoka jai randą, jau kelis svarus gavo pinigų, o toliaus žadėjo duoti iki 1 svaro ($5.00) į savaitę: tiek, kiek ir kitos moterįs gauna su keliais vaikais, kurių vyrai kariumenėje."

PIRMIAU IR DABAR.

(Blaivininko Įspūdžiai).

Karės šmėklai prieš akis atsistojus, Lietuvai užėjo sunkios dienos. Jų tamsumoje tačiaus radosi vienas šviesus spindulėlis—patekėjo blaivybės aušra, pražuvo girtuoklybė.

Didžiosios suirutės ir nusiminimo metu nematyti niekur girtųjų žmonių. Kur ir ko nesutiksi,—visi blaivųs, padorųs ir savo protu kalba.

Įvairūs sluogsniai — ukininkai, mažažemiai, bežemiai ir šiaip, amatninkai—mugės dienos niekuomet budavo, neapleis. Kai-kurie amatninkai, uždirbę kiek skatiko, paliauja dirbę, kol jo neatiduos alkoholio dievaičiui. Apie jo gi skurdą ir vargą sunku ir apsakyti, net gaila žmogaus, kada jis pusnuogis vaikščioja, kai-kada ir nevalgęs; veidas išblyškęs, pageltonavęs, ant kaklo bus nebus koks skarmalas, kad nebutų matyti nuogas kunas be marškinių... kitos drapanos nuskurusios.

Ukininkai šimtus turėdavo reikalų visur išeiti, išvažiuoti, pasitirti—sakydavo "pasitiešyti," bet su pusbuteliuko pagelba. O namuose ir ukyje suirutė. Nebėra tvarkos, nebėra darbo sekmės, kaip turėtų buti... Darbuose pavėluota, atsilikta, nepasėta, neatimta savo laukų; gyvuliai perkarę, išdžiuvę baubia nešerti. Pašaro visuomet stingama dėl šėrimo netvarkos. Triobėsiai apleisti: stogai kiauri, sienos iškrypę.

Žmogus—ąžuolas, išrodo vyras ir kiti visi sveiki ir gyvi, o skurdas įsigalėjęs, skolos didėja ir didėja. Teisinasi, nesiseką gyventi, prasti ir prasti metai užstoję. Pati rėks ant vyro: "tu nežiuri,—prageri,—tavo blogi darbai skamba ausysė per svetimųjų pasakojimą."

Dažnai atsitinka—pati, matydama iširimą ir vyro niekšystę, imasi gyventi savo protu. Pradeda grobstyti nuo vyro ir slaptai pardavinėti grudus, lašinius ir kita. Maldo sapninkes, davatkas, kad nukreipus vyrą nuo girtuoklybės. Tas ukio eikvojimas, davatkų maldymai ir kitos aukos, žinoma, neša ukiui didelius nuostolius ir be gėrimo. Paskui, kaip įpranta,—žut-but, by tik tai dienai užtektų prasistumti...

Priaugus kiek vaikui, reikalinga mokykla. "Et,—sakys—nėra laiko, reikia gyvuliai ganyti, darbo irgi daug, o pinigų nėra, lai pratinasi prie darbo. Kas ir iš tų mokytųjų, kurie čia kur nupuola." Ir paliks papunėlio pasakymu: lai bus taip.

O kas budavo teismuose, rinkimuose per sueigas, seniunus (storastas), viršaičius renkant? Visur viešpatavo vaišės, magaryčios, kyšiai ir... žinoma, neteisybė. Kiek raginimų rašyties į "Blaivybės," kiek knygų išleista, kiek pamokslų, įvairių prakalbų pasakyta. Tie skambūs ir gražūs žodžiai mažai tesiskerbė į žmonių širdis: jose galingai užviešpatavęs buvo alkoholio dievaitis.

Dabar, kuomet toli paslėptas—uždarytas "tasai skystimėlis," kitaip tapo ir su jo mylėtojais. Silpnieji amatninkai visi darbuojasi—triusia ir jau apsidarę ir apsiavę, kitas ir skatiko sakosi turįs kišenėje. Kai-kurie gėdžiasi pažvelgti atgal į savo praeitį... Kitas amatninkas sako: "kad nebeatsirastų niekuomet degtinės, nebebutų ir tiek pagundų; be jos esti, daug sveikesnis, raudonesnis, visad pavalgęs. Pirmiau manim niekas ir niekame netikėjo, bijojo, vaikai laikydavo pasigėrusį ant kelio, išjuokdavo. Dabar aš esu daugelio mylimas; darbo nespėju dirbti. Įsitaisiau neprastai."

Ukininkuose atmaina neapsakoma. Darbuojasi apie ukį,—rupinasi visa kuo. Nebesislapsto žmonos, vyrams iš mugės grįžtant: žino, kad grįžta sveiku protu, kaip ir išvažiavę. Nebegirdėti begalinio bildėsio, zovado važinėjimų ir ratų daužymų. Randasi santaika tarp žmonos ir vyro, vaikų ir tėvų.

Jeigu taip ilgai patvertų, musų kraštas greit pakiltų. Rastųsi žmonėse daugiau prakilnių minčių, pagerėtų nuskurdęs ukis. Už 10 metų savo žmonių nepažintume. Jau dabar tulas tokių gerėjų, rankose neturėjęs laikraščio, užsisako jį ir skaito.

Išskaitę, kad valdžia nebeturėdama iš degtinės pelno, rupinasi kitokius mokesčius uždėti, sako: "lai ir deda mokesčius; vistiek ne vieni męs mokėsime; kurię gėrėme, savo nuopoliu už visus apmokėjome. Lai visi mokėsime; našta vienam sunki, o buriui bus lengva." Neapsakomas dabar džiaugsmas tų moterų ir vaikų, kurie turėjo vyrus ir tėvus girtuoklius ir daug dėl jų kentėjo.

Lai buna tas džiaugsmas ir ateityje. Tegul nebeatsidaro alkoholio nasrai, kurie rija ir žudo: ukius, šeimynas, bežemius ir mažežemius. Išbujos tuomet krašto kultura ir užviešpataus doros gadynė. *"L. Ž."*

LENKAI IR ŽYDAI.

Nors lenkai niekada su žydais draugiškai sugyventi negalėjo, o jų visuomet reikalavo, bet dabar prietikiai dar labiau pagedo; vien prie Kazimiero Didžiojo su žydais elgtasi geriau, nes karaliaus numylėtinė žydelkaitė Estera visuomet už žydus užstodavo. Žydai Lenkijoj buvo paniekoj, todėl jie lenkų pamylėti negalėjo, pasiganėdino vien jų išnaudojimu. Nesikentimas augo ir auga. Kadangi žydų rankose yra svarbūs laikraščiai visuose civilizuotuose kraštuose, tai žydai gali lengvai savo nuoskaudą ir pasiskundimus garsinti; gali jie geriau lenkus niekinti, nors jie ir patįs ne be kaltės.

Gruodžio 26 d. laikraštyj "Chicago American," tilpo laiškas "Varšavos įtekmingo žydo, rašytas į draugus Chicagoj," kuriame autorius perstato apverktiną žydų padėjimą Lenkijoj, kur pavergta tauta, taigi lenkai, persekioja kitą, dar nelaimingesnę tautą. Laiške užmeta lenkams vėjavaikystę, stoką politiško supratimo, kurių datyrimas nieko neišmokino. Tos pačios pažvalgos pas juos nuo amžių pasilieka. Jie veidmainingi, neištikimi net patįs sau. Neturi jie pastovumo, neturi konsekventiškų siekių. Stoką vienybės rodo daugybė jų partijų. Viename tie sutinką—tai kaltinimuose ir nekentime žydų. Dalykai dar labjau pagedo carui pažadėjus jiems autonomiją ir sujungti kruvon visas buvusios Lenkijos dalis. Tikisi jie gauti savo karalių, kuris pavers žydus belaisviais. Užmušinėjo jie žydus ten, kur vokiečių kariumenė turėjo iš Lenkijos apskričių pasitraukti. Ten lenkai kaimiečiai ir miesčionįs plėšė žydų pardavines ir namus. Žydus, bėgančius iš miestų, užpuldinėjo lenkų minios.

Laikraštis "Israelite" praneša apie žydų mušimą mieste Jozefow. Jiems užmetė, buk jie užnuodino vandenį šuliniuose. Autorius sako, buk 700 žydų pasislėpė kelnorėse, bet juos surado ir išmušė. Varšavoj, ant Moravos pleciaus (tokio pleciaus ten nėra. Gal turi but Muranow? Red.) lenkai kareiviai atsarginiai mušė žydus ir naikino jų nuosavybę. Policija jiems pasakė: mylėkite mus taip, kaip mylite vokiečius, tai niekas jus nemuš.

Bet nereikia užmiršti, kad policija Varšavoj yra ne lenkiška, bet rusiška, tai lenkai už policijos elgimasi atsakyti negali. Bet kad lenkai žydų nekenčia, ant jų siundo ir keli laikraščiai, to ir lenkai užginti negali. Žinoma, žydai lenkams tuom pačiu atmoka. B.

VOKIEČIAI SUVALKŲ APIELINKĖSE.

Chicagon atėjo iš kaimo Jegleniec, Suvalkų gubernijoj, laiškas, aprašantis vokiečių įsiveržimą Suvalkijon. Laiško autorius rašo apie tai sekančiai:

"Prasidėjus karei, rusai nuvijo vokiečius beveik iki Karaliaučiaus, o musų krašto ukininkai su vežimais turėjo sekti rusus, gabenti sužeistus kareivius ir valgio produktus. Aš turėjau daboti telegrafo stulpus ir eiti taisyti kelius Punsko ir Cipliškio apielinkėse, o paskui už Suvalkų apkasus kasti. Daugelis ukininkų nebuvo namie per visą mėnesį; jų arkliai išgaišo, arba žmonės prieš vokiečius turėjo bėgti ir arklius palikti; bet kiti parsinešė iš Prusų visokių daiktų.

Bet kada paskui vokiečiai pradėjo atsigriebti ir traukė prie Gardino ir Vilniaus gubernijų, jie naikino ir ėmė sau viską. Pas mus bites iš avilių išmėtė, ir medų, kaip meškinai išėdė. Kada juos paskui vijo vėl nuo Nemuno, vokiečiai apsistojo Bobroviškuose ir prasidėjo besišaudymai. Kulkos puolė musų kaime, išardė duobes ir grabes; musiškiai šaudė į vokiečius nuo Orlinkos, Gremzdilos ir Krasnopolio; męs visi pasislėpėme rusyse, bet kad ir ten buvo pavojinga, tai pasikinkėme vežimą ir bėgome be pliano, kur akįs neša, nes aplinkui švilpė kulkos ir sprogo granatai. Sugrįžę namon, radome ten rusų aficierus ir kareivius. Pas mus nieko nepaėmė; bet ten, kur namie savininkų nebuvo, suvalgė žąsis, kiaules ir ką sugriebti galėjo, nes buvo, kaip vilkai išalkę, kareiviai iš Kaukazo. Mums paėmė vieną karvę ir užmokėjo 64 rublius, o Juozui Stankevičiui paėmė dvi, tik nežinia kas, rodosi vokiečiai, nes neužmokėjo. Kareiviai paėmė šieną ir avižas arkliams, o kartais ir arklius, o jei kas duoti nenori, gązdina kančiais.

Bet męs vis-gi šį-tą turime, o už Suvalkų, išilgai plianto, kur ėjo vokiečiai, žmonės nieko neturi. Daugelį triobų išdegino granatai. Kaip parvažiuosi namon, tai parodysime tas kulkas. Pėtnyčioj prieš Ražancavą musiškiai užmušė vokiečių vadovą Bobrovisbe(?); tąsyk vokiečiai leidosi bėgti, o musiškiai vijo 25 verstus. Šaudė taip, kad žemė drebėjo ir langai barškėjo. Bėgdami, vokiečiai degino namus, o miestuose ėmė viską ir išvežė į Prusus. Dabar viskas brangu, bet vis dar ne taip blogai, kad tik karė greitai pasibaigtų; dabar galima ką nors nusipirkti, o pirma vokiečiai viską atiminėjo." *"A. L."*

RYTŲ PRUSUOSE.

Rusų kariumenė antrąjį kartą eina į Prusų žemę. Tas jų ėjimas, anot "Vil. Vest.," kitoks, kaip buvo pirmuoju kartu, nebetoks smarkus ir smagus. Dabar jai tenka eiti išlengvo, atodairomis, visus pašalius apžiurinėjant ir apčiupinėjant. Jie slenka nelyginant plonu ledu—neapsižiūrėjai ir nugrimsi bedugnėn. Vokiečiai seka čia kiekvieną rusų žingsnį, visur pakeliais taisydami spąstus. Neapžiurėsi gerai miško, neišlandžiosi visų pakelės pakrumių, praeisi pro šalį su visu pulku, ir net divizija (15—16 tukst.) su vežimais, o čia užpakalyje tavęs išdygsta kaip iš po žemių ir kulkosvaidžiai, ir artilerija ir visa kariumenė. Taigi, rusiškajam smarkumui be atodairos ir atogodos, vietos dabar neturi buti. Kitaip, visa Prusija paplus rusų kariumenės krauju...

Dėl to Vokiečių žemėje reikia vokiškai ir elgties: tvarkingai, sutartinai, su galva. Taigi, rusų kariumenė dabar eina per Prusų žemę atsargiai ir išlengvo, bet jau stipriau įsikabindama.

Tatai supranta ir vietos gyventojai. Pirma jų tarpe panikos nebuvę; "išsikraustydavę" tik turtingesni. Kiti palikdavę ant vietos ir rusus sutikdavo truputį lyg su baime, daugiausia gi tyčiojamai šypsodamiesi. Dabar visi Prusų gyventojai ligi vienam, atėjus rusų kariumenei, kraustosi ir bėga kur kojos neša. Pasienio vokiečių sodžiai visai ištuštėję. Namai po Augustavo ir Naumiesčio mušių jau, matomai, pataisyti, sutvarkyti. Prusų valdžia išdavė savo gyventojams didelės pašelpas ir paskolas. Paliktieji namai užmušti lentomis, uždarinėti. Paliko tik nemažai gyvulių, kurie paimti dabar rusų kariumenės, bet jie, rods, bus ne Prusų ukininkų, bet vokiečių kariumenės, kuri traukiamasi atgal nesuskubo jų pasiimti.

Į vieną Isrutį (Insterburgą) Prusijos pabėgėlių prisirinko ligi 40 tukst., kurie gyvena ant greitųjų.

— Lietuvos žinios —

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasileka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, palikant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Socialistai Amerikos Lietuvių gyvenime. Sriove, kuri daugiausia girdima Amerikos lietuvių gyvenime, yra socialistai. Ji girdima ne tiek dėlei kokių nors ypatingų dalykų, kuriuos jinai butų nuveikusi. Amerikos lietuvių gyvenime socialistai ko nors konstruktyvio, pastovaus nenuveikė. Atpenč, iki pastarųjų laikų apie juos buvo daugiau žinoma kaipo apie triukšmadarius, visokių ergelių gamintojus ir kiekvieno ne jų išmintinai naudai varomo darbo griovikais. Pas visus dar atmintyje tai, ką socialistiškoji spauda išdarinėjo, atvažiavus Amerikon Liet. Mokslo Dr-jos atstovams, Dr. J. Basanavičiui ir p. M. Yčui. Fanatiskesnieji griovė iš pačių pamatų Tautos Namo sumanymą, pripliauškė galybes visokių niekų apie sumanytąjį namą. Savo pasityčiojimuose ir blevyzgojimuose tuomet kai-kurie socialistų laikraščiai peržengė visokius ne tik mandagumo, bet net ir paprasto padorumo rubežius. Nepasitenkindama neprautsburniavimu apie patį sumanymą, socialistiškoji spauda pakėlė kuodidžiausią "karę" prieš tuos, kuriuos Liet. M. Dr-ja prisiuntė Amerikon: Dr. J. Basanavičių ir p. M. Yčą. Musiškių socialistų buvo griebtasi taktikos, kurią galima butų išreikšti sekančiai: jeigu nori griauti kokį nors darbą ir negali to padaryti tiesioginiu užpuolimu, tai griauk užsipuldamas ant darbo vykintojų. Kitais žodžiais tariant, buvo užsipulta ant atvykusių atstovų. Visokiais budais buvo stengtasi apjuodinti abu atstovu. Kadangi grynai asmeniškame atstovų gyvenime nebuvo atrasta tokių dėmių, kuriomis padarytum įtekmę į Amerikos lietuvių visuomenę, tai buvo griebtasi menkniekių, kuriuos stengtasi išpusti ir padaryti svarbiu dalyku. Žinoma, stengtasi parinkti tokius dalykus, kuriais galima butų mušti į žmonių jausmus. Vienu tokių dalykų, pavyzdžiui, buvo juokinga ir drauge su tuom nelabai padori istorija apie caro medalį Yčui. Tas dalykas buvo savo laiku ir paties Yčo ir tautiškos laikraštijos išaiškintas, ir parodyta visas vaikiškumas užsipuldinėjimų už tai ant Yčo.

Jeigu atsiversime kelių pastarųjų metų socialistiškus laikraščius, tai pamatysime, kokia didelė kova vesta prieš tautybę. Lietuviai, rods, neturėjo aršesnių priešų už Amerikos lietuvių socialistus. Tauta, tautybė buvo perstatoma kaipo didžiausia dėmė, kurios kiekvienas susipratęs darbininkas turįs ištolo vengti. Tautybės idėja buvo pašiepiama visokiais galimais ir įmanomais budais. Internacionalizmas, tarptautiškumas buvo iškeičiamas ant kovos prieš saviškius, lietuvius. Prie tautų tarpsavinės meilės norėta prieiti per savos tautos nekentimą ir paniekinimą. Ar reikia dar didesnio nenuoseklumo? Tačiaus tokios taktikos link savos tautos laikytasi ilgus laikus. Socialistas ir lietuvybės priešas virto beveik sinonymais, vienprasmiais žodžiais.

Varydami savo tokią prieštautišką (o ne tarptautišką) politiką, socialistai galop visai neteko kiek nors svarbesnės įtekmės didesnėje Amerikos lietuvių visuomenės dalyje. Griovimas ir neapykantos sėjimas pasiliko vienintėliu socialistų darbu.

Gerai išaiškina socialistų poziciją Amerikos lietuvių gyvenime nesenai pradėjęs eiti "Darbininkų Balsas." Pažymėjęs, kad gyvuojanti dabar Liet. Soc. Sąjunga, turėdama pradiniu savo veikimo tikslu internacionalizmą ir luomų kovą, "Darbininkų Balsas" nupiešia, kaip tie pradiniai tikslai praktiškai vykinama gyvenime.

"Luomų kovą—rašo "D. B."—jie (socialistai) pakeitė laikraščiuose paškvilinėmis polemikomis; gyvenimą popierinės politikos mušių arena ir tuomi suteikė savo eilėse didelę vietą viso kiems lengvos duonos jieškotojams—revoliucijos "aukoms" ir visokiems poneliams advokatėliams, kurie savo rėmėjus, atsimokėdami jiems už jų gerą širdį, dažnai pavadina asilais.

"Internacionalizmą gi, — tautų brolybę—jie pakeitė kova prieš tautybę ir noliai griovė šitą "prietarą," kur tik jis jiems po akių pasipynė.

"Pirmiausia jie savo internacionalizmo patrankas atstatė į Aušrą ir TMD., reikalaudami, kad juodvi jiems pasiduotų: viena šelpdama tik tokius užsitarnavusius vyrus kaip P. G. ir K. Šeštokas; kita, išsižadėdama Kudirkos svajonių ir priimdama Bagočiaus patarimus; paskui į SLA.

"Bet visi tie jų šaudymai jiems nedavė nieko gero. Aušra griežtai užsispyrė ir nešelpė nei P. G. nei Šeštoko ir visgi ilgiaus išgyveno už Moksleivių Ratelį, kuris turėjo Aušrą badu numarinti. Tiesa, mirė ir Aušra, bet ji mirė savo mirtimi.

"TMD. ir po šiai dienai gyva Kudirkos svajonėmis, kurias jau net patįs socialistai, kaip "Laisvė" pripažįsta, pradeda svajot, o SLA. po tam baisiam socialistų išgriovimui jo 1910 m. vėl atgijo ir dar geriau gyvuoja, kaip pirm to, beplatindamas toliaus tautybės "prietarus," kurie ant galo patiko ir patiems socialistams; pamėgę juos, jie šoko tautininkams pagelbon ir dabar tame darbe jie "pradeda vis žymesnę rolę lošti," užmiršę savo nepasisekimus, apturėtus SLA. beardant išstojimu iš jo, narių atkalbinėjimu, prasimanymais, bandymu tverti tokią organizaciją, kuri su juo konkuruotų ir t.t."

Sunku įtikėti, kad musiškiai socialistai pamėgo tuos idealus, kuriuos tautininkai visuomet laikė priekyje. "Darb. Balsas" sako, kad dėlei tariamojo socialistų atvirtimo "tautininkų džiaugsmui gali ir galo nebuti." Tikras tautiškųjų idealų įsiskverbimas į socialistų tarpą, be abejonės, butų labai malonus apsireiškimas ir suteiktų tautininkams bent moralę pergalę ant socialistų.

Bet, remianties praeities prityrimu, geriaus yra laukti, pirm negu tarius sprendžiantį žodį apie socialistų "atsivertimą." Kol-kas, dar labai daug kas yra neaiškaus tame "atsivertime." Lietuvos autonomijos reikale, viename svarbiausiųjų klausimų, socialistai, kolkas bent, yra užėmę daugiau negu neaiškią poziciją.

Į "sėyrą" socialistų atsivertimą netiki nei "Darbininkų Balsas." Socialistų skverbimasis į tautiškasias organizacijas, ką ir patįs socialistai pripažįsta, yra skaitomas socialistų politikos klaidingumo prirodymu. Netekę pamato, kuriuom jie iki šiolei rėmėsi, socialistai, kad savo poziciją išgelbėjus, metėsi prie tautiškųjų organizacijų. Anot "Darb. Balso," socialistams

"Likosi pasirinkti vienas iš dviejų, arba sekant dorų zmonių etiką, atvirai prisipažinti, kad jie ligšiol patįs klydo ir kitus klaidino, arba kaip-nors tas savo klaidas uždengus, lošti toliau vadovaujamą rolę darbininkų tarpe. Prie savo klaidų prisipažinti jiems truko drąsos, ir todėl jie pasirinko antrą kelią. Dabar jie pučia visuomenei dumus į akis, sakydami, kad jie plačiai veikia visokiose organizacijose, net tokiose, kurių programai kaip tik priešingi yra jų Sąjungos principams. Vyručiai, tokie moninikai, kurie iš tos pačios bonkos moka pilstyti visokiomis spalvomis skysčių, yra geri tik cirke, bet ne realiame žmonių gyvenime. Realiame gyvenime jie yra negeistinais tranais."

Taip nušviečia "Darb. Bal." socialistų politikos permainą. Manytina, kad toksai aiškinimas stovi arti prie teisybės.

Tikroji tėvynės meilė. "Tėvynė" savo kalėdiniame, 52-rame, numeryje paduoda vertimą iš Russkoje Slovo straipsnio apie patriotizmą (tėvynės meilę). Straipsnyje vaizdžiai sulyginama senasai patriotizmas su naujuoju. Nupiešiama senasai patriotizmas, išdygęs tamsiuose amžiuose iš neapykantos ir gobštumo, su nauju patriotizmu, augančiu iš visų tautų, visų žmonių brolybės supratimo. Panaudojame tą "Tėvynės" vertimą ir čia paduodame ištisai, kaip jisai "Tėvynėje" tilpo.

"Senasis patriotizmas mėgsta šaudymą, kanuolių trenksmą, kariškus paradus, revolverius ir bombas. Jo šalies garbė—tai ginklų ir carų garbė, tvirtos ir sauvališkos valdžios garbė. Senovės žmonių svajonė buvo nuimti nuo priešo pakaušio odą su plaukais, nuskalpuoti galvą ir iš kaukuolės pasigaminti sau papuošalus, padabinimui, į vietą deimantų, karalių vainikų ir vadovų geležinių krutinių.

"Senasis patriotizmas geidžia rusiškų kartuvių, kazematų ir kandalų; jo džiaugsmas—siųsti eiles žmonių su geltonais tuzais ant krutinės į katorgą.

"Senasis patriotizmas yra symbolas kyšių, papirkinėjimų, botago, šventųjų liekanų, skerdynių, vargo, bado, tamsybės, sifilio, gaisrų, visuotinųjų epidemijų, karštligių, difterito, choleros, džumos ir karčiamų.

"Senasis patriotizmas išauklėjo carizmą, biurokratiją, valstiečių neteisumą, bajorų privilegijuotą kraują; jis suskaldė žmoniją į luomus, skelbia kliasų neapykantą, siundo vienus žmones prieš kitus, stato chiniškas sienas tarp tautų, gimdo apvainikuotas galvas, gimdo archiganytojus, šviesiausiuosius, budelius, madas, ištvirkimą ir carizmus įsakymus.

"Senasis patriotizmas drasko į daleles Meksiką, trina nuo pasaulio veido Ispaniją, marina Chiniją, sustabdo Rusijos pirmyneigą, palaiko pašvinkusią Turkiją, apvagia Siberiją ir kolionijas, stato Anglijos laivyną ir veisia Vokietijos armiją.

"Senasis patriotizmas paveda į vienas rankas visos šalies valdymą, iš ministerių padaro despotiškus valdovus, iš įstatimdavių—prostitutus, gimdo gubernatorius, siunčia kudikius į fabrikus, o moteris į kasyklas, migdo liaudies mintį, regėjimą, liuosybę ir sąžinę.

"Senasis patriotizmas pusta ir virsta dulkėmis. Ant jo griuvėsių, kaip jaunoji žolė, auga naujas, šios gadynės, išmintingas ir turtingas patriotizmas, tolimas nuo ardymo ypatybių.

"Naujasis patriotizmas—tai ateities svajonė, liuosybės ir žinijos šviesa, be nacionalių rubežių, be kliasų, privilegijų, vainikų, porfyrų ir kitokių didybės ženklų. Jis stato puikius, sveikus ir parankius miestus, puošia jų gatves medžiais, įrengia pliacius žaisti, stato mokyklas—palocius ir įtaiso vaisingus ukius.

"Naujasis patriotizmas naikina kazarmas, kalėjimus ir bažnyčias, iš kanuolių lieja plugus ir vinis, aria, pjauja ir kulia, kovoja su gaisrais, su prakaito sunkimo fabrikais, su klastavimu maisto, su supuvusiu vandeniu, su epidemijomis ir karčiamomis.

"Naujasis patriotizmas mąsto ne apie valdžią bei valdymą, bet apie žmogų, ne apie kulkasvaidžius, bet apie paišelius, ne apie dalinimą geležinių ar jurginių kryžių, bet apie darbą visiems žmonėms, visoms pasaulio šalims, visai žmonijai, kaipo vienai žydinčiai ir tampriai kruvon susirišusiai šeimynai.

"Naujasis patriotizmas yra tai symbolas plačios demokratijos, visuotinojo augštesnio išsilavinimo, liaudies universitetų, brangių ir turtingų knygynų, muzėjų, ligoninių, mokslišką laboratorijų ir teatrų. Jis nesiunčia kareivių, kad kraują lietų ir svetimas šalis užgriebtų, bet jis siunčia mokslo vyrus, tyrinėtojus, chemikus, inžinierius ir mokytojus, kad gelbėtų kaimynams, kurie pagelbos reikalauja, ir jis tai daro tikslingai, išmintingai ir nuoširdžiai. Jis neapkenčia rasių neapykantos; jis gyvuoja ir galvą guldo už teisybę ir gyvastį, o ne už gvoltą ir mirtį.

"Naujasis patriotizmas gimdo milionus armijų vyrų ir moterų, kuriuos jungia meilė visos žmonijos; jie eina kovon su tamsiais žmonijos priešais, su gvolto gamintojais, su vargu, su badu, ir su visokiu nelabu, apsiaučiančiu musų žemę. Naujajai armijai nėra reikalo mirti už tėvynę; ji privalo gyventi, trusties, tverti ir džiaugties džiaugsmu dideliu, neapimtu ir suprantamu tiktai atnaujintąjam pasauliui ir užvaisintajai žemei...".

"Tėvynė" prie to straipsnio padeda tokį prierašą:

"Skaitytojau, męs tikime, kad nėra nei vieno lietuvio, kurs pasirašytų po senojo patriotizmo konstitucija!"

Rodos, "Tėvynė" turi teisybę. Nei vienas lietuvis, kurisai gerbia savo tautą ir save, negalėtų pasirašyti po "konstitucija" tokio patriotizmo, kaip kad čia nupieštasai senas patriotizmas.

Keistas Apsireiškimas.

Pas mus lietuvius visose mokslo, pramonės, meno ir amato šakose visuomet daugiaus išmano mokinys negu pats mokytojas, visada daugiaus žino profanas profesijoje ar amate; tai yra: negydytojas daugiaus žino už gydytoją; neamatninkas geriaus išmano už amatninką; ir taip toliaus eina eilių eilės.

Ir kas blogiausia, tai musų laikraštija it tyčiomis, pasididžiuodama, meiliai priima jų straipsnius ir talpina visokius neatsakančio asmens išaugštinimus ir pagirimus ten, kur ištikrųjų papeikimo ir pasigailėjimo verta.

Ponai medicinos studentai nespėja įsirašyti į tikrųjų medicinos studentų eiles ir sušildyti kojas kolegijos kambaryje, jau, žiurėk, tuojaus pradeda moteris mokyti akušerystės, vyrus gydyti nuo lytiškų ligų, išleidinėti medicinos žurnalus a la "Galvočius," ir pastaruoju laiku taip toli nuėjo, kad net ir rimtesniuose laikraščiuose drožia ilgus straipsnius iš hygienos sryties, apie kurią nei mažiausio supratimo neturi. Neturėčiau nieko, jei tokis darbštus, energingas studentukas paimtų patogesniam sau laike ir išverstų iš svetinų kalbų straipsnelį apie hygieną, ar panašiai, pažymėdamas šaltinį, iš kur sėmė žinias; bet dartės "ex Cathedra," it kokis specialistas, drožia nuo savęs ir dažnai publiką kvailina ir klaidina.—Pasitaikius tokių studentiškų raštų skaitytojui arba tokių pat prelekcijų klausytojui atsilankyti su reikalu pas tikrą gydytoją, pastarasis atsiduria labai kėblam padėjime ir vargšui žmogeliui negali pertikrinančiai paaiškinti apie jo ligos bėgį, apie užsilaikymą ir t.t., nes pacijentas (ligonis) yra giliai įtikėjęs žinioms, surinktoms iš "Galvočiaus," iš gerb. prelegentų ir iš nekompetentiškų straipsnių, tilpusių rimtesniuose laikraščiuose. Prie gydytojaus toksai žmogus šaukiasi tik tuomet, kai yra jau pervėlu kaip nors pagelbėti.

Negalima pasakyti apie lietuvius ką nors blogo iš atžvilgio apmokėjimo gydytojui už patarnavimą. Lietuvis visuomet apmoka ir duosniai dar; nesidera. Bet kas iš to! Kitą syk gydytojas meiliau pats iš savo kišeniaus duotų savo pacijentui, kad tas nustotų niekus pliauškęs ir priimtų omenin gerą patarimą.

Kas pasakyta apie medicinos studentus, tas galima pasakyti apie studentus juristus (advokatus). Išgelbėk, Viešpatie, nuo tokių pagelbininkų. Teisybė, studentas išbadėjęs, ir jam labai pritinka vokiškas priežodis—"Wer um das tägliche Brot kämpfen muss, kann nicht edel denken" ("Kas dėlei kasdienos duonos kovoti turi, negali prakilniai mąstyti"). Tačiaus faktas liekasi faktu. Studentai juristai! Vieton išnaudojus patekusias į jusų rankas nelaimingas aukas, ar negeriaus padarytumėt, patarnaudami savo broliui lietuviui vien tik kaip vertėjai? Nesakau, kad veltui. Susiderėk, imk užmokestį už sugaištą dieną ar valandą, bet turėk sąžinę ir nesidalink su savo svetimtautišku advokatu. Ant galo, šiądien nėra jokio reikalo kreiptis prie svetimtaučių, nes turime savų, tikrų ir gerų advokatų, kur stačiogiriai gali susikalbėti savo prigimta kalba. Kam tat reikalingas pagelbon svetimtautis?

Eikim toliaus. "Pagarsėjęs prelegentas ir kalbėtojas." Visur ir visuomet gvildena darbininkišką klausimą. Jisai yra geležies liejikas iš amato, didis Markso pasekėjas, bet Markso veikalų neskaitęs, nes labai mažai "gramotnas." Vienok jis skaito prelekcijas apie socializmą ir gvildena socialį klausimą. Redaktoriai visų socialistiškų laikraščių pažįsta jį asmeniškai ir remia jį. Kuomet skaitai apie tas "garsingas" prakalbas ir prelekcijas, reikia parausti iš gėdos. Vienok tasai vyras į padanges kilnojamas. Dėlko taip redakcijos pasielgia, tai jau tik joms žinotina.

Zeceris irgi tampa prelegentu. Nieko stebėtino, rodos, tame nėra. Eisime pasiklausyti. Svarbus ir geras amatas zecerystė. Įgysime supratimą apie tą darbą. Nueiname į prakalbas. Klausome prelegento. Stebuklai! Jisai skaito prelekciją apie "Atsiradimą pasaulio ir pirmuosius pasaulio gyvunus!" Kokį sąryšį turi zecerystės daila ir technika su pasaulio atsiradimu ir pirmaisiais gyvunais? Ar dar didesnės pašaipos reikia iš mokslo?

Štai kalvis iš pašaukimo. Retą dienelę nekala jis geležies ant priekalo ir vakarais nesigriebia "suraminančios." Sykį į metus šiek-tiek prablaivėjęs, skaito prelekciją. Žinoma, ne apie kalvystės amatą. Kur tau! Perprasta. Jis drožia apie "Lietuviška literaturą ir jos iškilnumą."

Dar kitas prelegentas, perskaitęs "Džian Bambos," "Ar yra Dievas," skaito prelekciją apie "Esybę Dievo." Na, ir žinoma, kas išeina. Prisiklausęs visokių blevyzgų ir bjaurojimų, eik, žmogau, namon.

Toki yra musų švietimo šaltiniai. Ir iki šiol nieko nedaroma pagerinimui to apverktino stovio. Musų laikraščių redakcijos yra užimtos kuom nors "vožnesniu." Tik kuom tokiu, tai Dievai žino. Ir tieji sargai ir visuomenės auklėtojai, musų laikraščių redaktoriai, vaišina mus kuom tokiu, kas žmogaus niekuomet nepasotina.

Gerbiamosios laikraščių redakcijos! Nuo šių Naujų Metų paduokit aiškiai savo "pliatformas," kad žinotumėm, kokiu dvasišku maistu mus maitinsite ir kuom gaivinsite nualintas sielas. Atsižvelgkit į tai, kad daugumas iš mus yra Amerikos piliečiais, o musų vaikai čia gimę ir mažiausio supratimo neturi apie Kupiškį. Mums rupi pirmiaus musų vietinis gyvenimas, vietinė politika, o ne užrubežinė. Męs neatsižadame savo tėvų, paliktų senojoje tėvynėje. Męs juos šelpiame ir šelpsime. Bet kuomet patįs skurdan ir vargan įbrisime, tai vargiai ką galėsime pagelbėti ir savo tėvams, patįs nieko neturėdami.

Duokit mums pritaikomų, naudingų dalykų skyrius. Štai jųjų keletas:

1. Apdraudos reikalo paaiškinimai, kad iš posmertines nevien graboriui, bet ir likusiai našlei ir našlaičiams liktų. Kitais žodžiais tariant, aiškinkite visuomenei, kad kiekvienas iš musų privalo apsidrausti mažiausiai ant $1,000.

2. Išaiškinimai ir patarimai suiyg įvairių biznių vedimo.

3. Straipsneliai apie visokius amatus ir amatų mokyklas. Nurodyti, kur ir kaip atsiekti galima.

4. Koki darbai geriaus yra apmokami. Nurodyti, kaip prie jų prieiti.

5. Pilietybės ir šios šalies tiesų išaiškinimai, ypač municipalitetinio valdymosi. Šiądien kur pažvelgsi, ten lietuvis yra išnaudojamas: ar tai Police Station'e, ar tai teismuose, ar tai ligonbutyje, ar tai pavargėlių ir našlaičių namuose, ar kitur,—visur tas pat.

Gerb. redaktoriai ir reporteriai! Atsišaukite ir užtarkite tuos mažutėlius brolius lietuvius, kuriuos išnaudoja "garsingi kalbėtojai," studentai, policmonai ir t.t. ir t.t.

Patartina Jums, gerbiamieji, sykis nuo sykio apleisti savo redakcijų stalelius ir įsižvelgti į tikrą gyvenimą, į nuskurusias stubeles. Nesibijokite susipurvinti čeverykaičius.

Dr. A. L. Graičunas.

Redakcijos prierašas. Gerbiamasai straipsnelio autorius visai teisingai nurodo į tai, kad pas mus, Amerikos lietuvius, dažnai griebiamasi už darbo, kuriame tasai, kuris jojo griebiasi, nėra kompetentiškas. Autorius mato tame laikraštininkų kaltę ir pataria jiems daugiau prižiurėti tą dalyką ir abelnai daugiau rupintis Amerikos lietuvių gyvenimu.

Paraginimas daugiau rupintis savu, vietiniu gyvenimu, supažindinti musų žmones su visa tuom, ką atvykęs lietuvis čia randa, yra, be abejonės, labai vietoje. Be abejonės, jeigu męs manome čia pastoviai gyventi (o tokių labai didelis skaitlius), tai reikalinga ir žinoti, su kuom gyveni.

Klaidingas, musų nuomone, yra tvirtinimas, kad vien redaktoriai turi Amerikos lietuvių viešųjų gyvenimu rupintis. Laikraščiai yra įtekmingiausia jiega viešame gyvenime, bet ne jie vieni lošia sprendžiamą rolę. Visa eilė metų atgal, kuomet inteligentija Amerikos lietuvių tarpe buvo skaitliuojama vos tik retomis vienutėmis, redaktoriai, teisybė, buvo viešojo gyvenimo vadais. Tačiaus ilgainiu dalykų stovis atsimainė. Šiądien Amerikos lietuviai turi nors dar vis jiems permažą, tačiaus patį savyje gan skaitlingą inteligentijos burelį. Svietiškosios inteligentijos esama sulyginamai nemažai: daktarų, advokatų ir kitų profesijų žmonių. Dalis jųjų (nors labai nedidelė) aktyviai dalyvauja viešame Amerikos lietuvių gyvenime. Šale šių asmenų yra ir taip žmonių, nuo senai veikančių tarp Amerikos lietuvių ir turinčių visuomenėje įtekmingą balsą. Štai šis visas burelis, išsklaidytas po visas Suv. Valstijas, yra vadais šale redaktorių.

Atsakomybė už tuos nelemtus apsireiškimus, kurie apipiešta augščiaus tilpusiame straipsnelyje, musų nuomone, negula nei ant laikraštininkų, nei ant kitų žmonių. Tame kaltos yra musų gyvenimo sąlygos. Žmonės reikalavo, ir reikalauja apšvietos. Tas reikalavimas turėjo buti išpildytas. Nesant tinkamų, kompetentiškų žmonių, turėjo atsirasti by kokių. Tie netikę kalbėtojai, prelegentai ir t.t. yra istorinis Amerikos netuvių viešojo gyvenimo blogas, kurio negalima buvo išvengti prie susidariusių aplinkybių.

Šiądien, daug kam persimainius geron pusėn musų viešam gyvenime ir padidėjus jiegoms, galima ir net butinai reikia stoti prie tariamąjį istorinį blogą. Tačiaus tai nėra vien "redaktorių ir reporterių" darbas. Tai yra darbas, prie kurio privalo prisidėti plačioji visuomenė, arba bent toji jos dalis, kuri supranta sėjamąjį blogą. Šiame darbe privalo petys petin eiti laikraščiai ir susipratusieji piliečiai. Tiktai bendromis jiegomis galima bus prašalinti tą blogą, kuriuom šiame straipsnyje visai teisingai piktinamasi.

Amerikos lietuviai, kaip minėta, turi gan skaitlingą inteligentijos burelį, kurisai nemažai galėtų nuveikti. Tačiaus, išskyrus vos keletą, ar pamatysite juos kaipo nuolatinius musų viešojo gyvenimo veikėjus? Ne. Beveik kiekvienas jų, gyvendamas tarp lietuvių, į lietuviškąjį viešąjį gyvenimą kišasi labai mažai. Kame slepiasi tokio pasielgimo priežastis—sunku įspėti, tačiaus faktas pasilieka faktu. Tokiu budu, Amerikos lietuviai negali naudotis tomis jiegomis, kurios yra jųjų tarpe. Čia kaip sykis ir ateina vėl visoki pseudo-prelegentai su savo patarnavimais.

Jeigu dabar esantieji inteligentai daugiau veiktų, daugiau rupintųsi savo jaunesniu broliu, be abejonės, viskas butų kitaip. Netikę prelegentai, džianbambiški išvedžiojimai apie "Dievo esybę" ir panašųs dalykai išnyktų, nes visi tie, kurie dabar varo savo kenksmingą darbą, netektų sau dirvos. Jie galima tik tinkamomis jiegomis lauk išstumti.

Laikraščiai, arba bent jųjų dalis, noriai prisidės prie šio darbo. Tiktai tokiu budu bendrai dirbant, galima tikėtis, kad blogosios musų viešojo gyvenimo pusės išnyktų.

Žodis į Visus Lietuvius.

Paėmę šiądien laikraštį ar magaziną by kokioje kalboje, męs visų-pirmiausiai pradedame skaityti apie Europos baisenybes, kurias pagimdė dabartinė europinė karė, griaunanti visą kulturą iš pamato.

Apie tas visas baisenybes beskaitydami, randame ir apie savo kraštelį, kuriame esame gimę, augę, visas savo spėkas įgijęs ir virtę tuom, kuom esame šiądien, matome, tą kraštelį liepsnojant, musų žmonelius vaitojimuose paskendusius. Skaitome, kad jie gauna prisakymus kuogreičiausiai išsinešdinti, arba įsikasti urvuose ir pasislėpti.

Kada apie šituos atsitikimus skaitome, mumyse pasilįeka baisus įspudis apie musų šalelę.

Negeresniame padėjime yra belgai, francuzai ir lenkai. Tačiaus apie juos rupinamasi. Suv. Valstijose, sakysime, dažnai girdi apie tas tautas. Toms tautoms teikiama pašelpa. Šale to, plačiai kalbama, bei rašoma ir apie politišką neprigulmybę kai-kurių tų tautų. Viena tų tautų yra lenkai. Taip yra, nes patįs lenkai rupinasi savim.

Męs, lietuviai, turime vieną pradžią, vieną kalbą, vieną budą. Atsiminkime savo tėvus, kurie mus augino. Dar labjau atsiminkime motinas, kurios buvo pirmomis musų lietuviškomis mokytojomis, kurios išmokino prigimtos kalbos, įkvėpė lietuvybės meilę, neleido mums ištautėti ir paminti tai, ką per amžių eilę per kraujus ir ašaras perdavė mums musų protėviai. Ačiu tai motinos įkvėptajai lietuvybės meilei, turime tokius viekėjus, kaip Dr. V. Kudirką, F. Vaičaitį, J. Adomaitį, Dr. J. Basanavičių, Dr. J. Šliupą,—veikėjus, kurie nušvietė musų tėvynę, sutvėrė mums literaturą, atidarė mums akis, supažindino mus su pasauliu, žodžiu tariant, padėjo pamatus musų kulturai.

Tie vyrai padarė pradžią. Lietuvių inteligentijos ir podraug visų lietuvių priederme yra neduoti užgesti pradėtajai kulturiškai šviesai.

Kas nors tol gyvuoja ir plėtojasi, kol yra rankų, kurios tą gyvavimą ir plėtojimąsi palaiko. Tautos gyvenime tokiomis viską palaikančiomis ir plėtojančiomis rankomis yra visuomenės veikėjai. Jei yra veikėjų, tauta tarpsta. Jeigu tų veikėjų stoka, tauta skursta ir galop užmiega amžinu miegu. Taip sugriuvo ir išnyko kai-kurios senovės tautos, netekusios savo veikėjų, kur vieton pasenusių jiegų neišdygo naujų ir tvirtų atžalų, kurios varytų toliaus pradėtąjį darbą.

Dėl tokių veikėjų pastangų šiądien visas pasaulis yra atkreipęs akis į Belgiją ir rupinasi jos likimu. Ačiu lenkų veikėjų rupesčiui, pasaulis pažįsta Lenkiją, ir toji pažintis, atėjus reikalingajai valandai, gali buti naudinga.

Apie Lietuvą ir jos reikalus gi mažai kas žino. Bet ką bekalbėti apie kitus, jei dar męs patįs nežinome gerai, ko mums reikalinga. Iš čia ir išplaukia dvejopa užduotis musų inteligentijai. Aiškinti patiems lietuviams, ko dabar yra reikalinga lietuviams, arčiaus supažindinti lietuvius su savo gimtine. Antroji užduoties pusė yra skleisti žinias apie lietuvius tarp svetimtaučių.

Kaip vienam, taip antram tikslui privalėtų buti panaudojami visi pasiekiami įrankiai: spauda (musiškė ir svetimtautiška), prakalbos, prelekcijos ir t.t. Tame darbe galėtų daug prigelbėti musų, amerikiečių, moksleivija, kurios, sprendžiant iš laikraščių pranešimų, yra nemažai, bet apie kurią mažai girdėt. Jaunos jiegos, visuomet taip veiklios, butų dideliu įdėliu tame darbe, kurisai stovi priešais musų visuomenę.

Darbas dėlei to, kad jisai butų pasekmingas, privalo buti sukoncentruotas ir turėti tam tikrą pamatą, kuriuom galėtų remtis. Tiems visiems, kuriems rupi Lietuvos likimas, kuriems rupi, kad po šiai karei pro ašaras ir kraują Lietuvai sužibėtų naujas šviesesnis gyvenimas, privalu susiburti apie tam tikrą centrą.

Tokį centrą męs, Amerikos lietuviai, turime. Tai yra Lietuvos Autonomijos Fondas. To Fondo tikslas yra labai prakilnus. Jisai galima butų išreikšti sekančia formula: "Šviesesnė ateitis Lietuvai." Fondo tikslu yra surinkti kaip galint daugiau spėkų ir sunaudoti jas išgavimui laisvo ir šviesaus gyvenimo Lietuvai.

Fondui reikalingos yra jiegos, kaip pinigais, taip ir žmonėmis. Svarbu, kad visi Amerikos lietuvių veikėjai ir taip asmenįs, kuriems Lietuvos politiškasai likimas nėra tuščiu žodžiu, susispiestų apie šį Fondą. Tuomet galės buti pasekmingai varomas tasai darbas, kuris reikalingas Fondo tikslo atsiekimui.

Fondas nėra aprubežiuotas kokiomis nors partijomis. Iš žmonių, stojančių dirbti Lietuvos Autonomijos Fondui, reikalaujama tiktai vieno dalyko: tyro pasiryžimo pagelbėti politiškam Lietuvos likimui. Apie Fondą ypač turėtų susispiesti apšviestesnės Amerikos lietuvių jiegos.

Gelbėjimas nukentėjusių nuo karės yra, be abejonės, svarbus ir labai reikalingas darbas. Tam tikslui, šale kitų fondų, sutverta ir Lietuvos Gelbėjimo Fondas, kurisai, drauge su Lietuvos Autonomijos Fondu, yra sujungtas vieno kasieriaus, p. T. Paukščio, rankose.

Bet šale gelbėjimo kenčiančių dabar nuo karės, reikalinga pasirupinti, kad Lietuva nekentėtų ateityje taip nuo svetimo jungo, kurį lietuviai per metų metus spėjo labai gerai pažinti.

Lietuvos Gelbėjimo ir Lietuvos Autonomijos Fondai yra pasidalinę darbą. Vienas rupinasi sumažinimu vargų tų lietuvių, kurie likosi karės nuskriausti. Antrasai fondas rupinasi, kad išlikusieji nuo karės ir dabar kenčiantieji galėtų kvėpuoti paskui laisvu ir laimingu gyvenimu. Jei svarbi yra dabartis, tai nemažiau svarbos turi ir ateitis. O šia ateitim, kad ji lietuviams butų laiminga, kaip sykis rupinasi Lietuvos Autonomijos Fondas.

Pildydami savo, kaipo lietuvių, priedermę ir vardan laimės tų gentkarčių, kurioms lemta ateityje buti lietuvybės nešėjomis, visi Amerikos lietuviai, stokime vyrs prie vyro apie Lietuvos Autonomijos Fondą ir tverkime skaistesnį rytojų savo tėvynei, kuri dabar taip sunkiai varguose ir sopuliuose vaitoja.

Suvalkų Juozas.

E. Amicis.

Maža Lombardų Sargyba.

Vertė A. Matutis.

Lombardijos išliuosavimo karės laike, 1859 m., po mušiui ties Salferino ir San Martino, kuriame francuzai ir italai pergalėjo austrijiečius, vieną puikų birželio rytmetį nedidis raitelių pulkas išlengvo jojo keliu priešo pozicijos linkui, atsargiai besižvalgydamas po apielinkę.

Tąji pulką vedė aficieras ir vakmistras. Visi raiteliai žiurėjo priešakin įtempta žvilgsniu; pilname tylėjime, tikėdamiesi by valandą pamatyti krumuose baltus austrijiečių mundurus. Taip jie priėjo mažą nausiedijos namą, apsuptą javais. Prieš namą stovėjo vaikas, gal dvylikmetis, drožda mas peiliu sau iš šakelės gludžią lazdelę. Iš atdaro namo lango plevėsavo plati trijų spalvų vėliava, bet namo viduje nieko nebuvo. Gal buti, jog gyventojai, iškabinę vėliavą, pabėgo, austrijiečiams ateinant.

Vaikas, pamatęs raitelius, bloškė į šalį šakelę ir nusiėmė kepurę. Buvo tai puikus vaikas, saulės nudegintu veidu, mėlynakis, šviesiais ilgais plaukais, o per neužsegtus marškinius matyti buvo plika jo krutinė.

— Ką čia veiki?—užklausė aficieras, suturėdamas arklį.—Dėlko nepabėgai sykiu su tėvais?

— Neturiu tėvų,—atsakė vaikas,—esu našlaičiu; kas ką paliepia man, tą ir darau; pasilikau gi čia matyti karę.

— Ar nematei austrijiečių?

— Ne. Nuo trijų jau dienų jų nemačiau.

Aficieras, pamąstęs valandėlę, nušoko nuo arklio ir, palikdamas savo kareivius, kaip buvo, atsigręžusius priešo pusėn, inėjo naman, o iš ten paskui užlipo ant stogo. Namas buvo žemas. Nuo stogo galima buvo matyti tiktai artimos apielinkės dalis.

Aficieras vėlei mąstė valandėlę, žiurėdamas tai į apsupančius namą medžius, tai į savo kareivius, po ko staiga užklausė vaiko:

— Klausyk, vaike! Turi tu aštrias akis?

— Aš?—atsakė vaikas.—Versto atstume žvirblį įžiurėsiu....

— O ar pataikintum užlipti to medžio viršunėn?

— To medžio viršunėn? Aš.... į pusę minutas!....

— Ar galėtum man pasakyti, kas matytis nuo ten? O ten! Dulkių debesius, blizgančius bagnietus, arklius?....

— Dėlko gi negalėčiau!

— O ką norėsi už tą patarnavimą?

— Ką norėsiu?—paantrino vaikas ir nusijuokė.—Nieko nenoriu. Ką gi turėčiau imti? Pagalios švabams*) už jokius pinigus to nepadaryčiau. Bet mums? Juk gi esu tikru lombardiečiu.

— Gerai. Lipkie greičiau!

— Tuojau, tik batus nusiimsiu.

Nusiėmęs batus, numetė juostą, kepurę ir įsikabino į medį.

— Sergėkis!....—suriko aficieras, norėdamas jį priturėti, it butų kokios tai baimės umai apimtas.

Vaikas atsigręžė ir žvilgterėjo klausiančiai....

— Nieko, nieko—tarė aficieras.—Lipk augštyn!

Vaikas kopė medin it katinas.

— Žiurėti priešakin!—suriko tuomet aficieras į savo kareivius.

Už keletos minutų mažulis buvo jau medžio viršunėje. Pačion medžio viršunėn įsikabinęs, stovėjo lapų tankumoje, atidengta krutine; saulė gi taip spindančiai mušė į šviesius jo galvos plaukus, jog išrodė, it butų auksinė. Nuo viršunės išrodė taip mažas, jog aficieras vos galėjo jį matyti.

— Žiurėk priešakin ir tai toli! Kuotoliausiai, kaip tik gali!—suriko į jį aficieras.

Vaikas išgirdo ir, kad geriau įžiurėjus, apsergėjo dešine ranka akis nuo saulės.

— Ką ten matai?—užklausė aficieras.

Vaikas truputį pasilenkė žemyn ir pridėjęs prie lupų ranką iš vienos pusės, kad balsas lengviau aficierą pasiektų, atsakė:

— Du raiteliu ant didžiojo vieškelio.

— Toli?

— Bus pusė mylios.

— Joja?

— Ne. Stovi.

— Ir ką daugiau matai?—užklausė aficieras, patylėjęs valandėlę.—Žiurėk dabar į dešinę!

Vaikas atsigręžė, po to tarė:

— Netolimais nuo kapinių tarpe medžių kas tokio blizga.... Panašumas butų į bagnietus....

— O žmonių ar randasi ten?

— Ne. Gal buti kad pasislėpė javuose.

Toje valandėlėje švilpterėjo kulka, kuri duzgdama augštai ore pranyko kur ten už namų tolumoje.

— Lipk žemyn, vaike!—suriko aficieras.—Patėmijo tave. Nebenoriu nieko daugiau. Lipk žemyn, greičiau!

— Aš gi nesibijau!.... atsišaukė vaikas.

— Lipk žemyn!—paantrino aficieras.—Ką matai ten po kairei pusei?

— Po kairei?

— Taip, po kairei!

Vaikas atgręžė galvą kairėn pusėn; toje valandoje antras smarkesnis švilpimas pasigirdo ir praužė žemiau, negu pirmą sykį. Vaikas visu kunu sudrebėjo.

— Po šimts plynių!—sušuko.—Taiko manin it genin.... Kulka prašvilpė čia-pat pro mane....

— Nulipk!—sušuko perpykęs aficieras.

— Tuojaus nulipsiu!—atsakė vaikas.—Tik-ką į šakas truputį įsipainiojau. Po kairei norėjote žinoti?....

— Po kairei, bet lipk žemyn!—atkartojo aficieras.

— Po kairei,—tęsė vaikas, atsikreipdamas krutine ton pusėn,—ten kur koplyčia, rodosi man, kad matau....

Trečios kulkos švilpimas baisiai pravėjė oru, ir vaikas staiga pradėjo kristi, griebdamasis medžio šakų, ir nusirito, galva žemyn....

— Prakeikimas!—suriko aficieras, šokęs priekin.

Vaikas merdėjo augštielninkas, plačiai pratiestomi rankomi, be sąmonės. Kraujas varvėjo iš kairiosios krutinės pusės. Tame gi tarpe vakmistras ir du kareiviu šoko nuo arklių. Aficieras pasilenkęs praskleidė marškinius—karabino kulka pervėrė kairįjį jo plautį.

— Nebegyvas!—sušuko aficieras.

— Dar gyvas!—atrėmė senas vakmistras.

— Ak, vargšas, narsusis vaike!—gailestavo aficieras.—Drąsos! drąsos!

Kuomet tai kalbėjo, liesdamas jo žaizdą skarele, vaikas primerkė akis ir nuleido galvą.

Mirė.

Aficieras pabalo ir žiurėjo į jį valandėlę, po ko lengvai paguldė jo galvą ant žolės ir pasikėlęs stojo prieš jį vėlei ir į jį žiurėjo. Vakmistras ir du kareiviu taipogi žiurėjo į vaiką, nekrutančiai stovėdami. Kiti atsigręžę žiurėjo priešo linkui.

— Vargšas vaikas! Vargšas, narsuolis!—antrino aficieras gailiai.

Netrukus prisiartino prie namo, nuėmė nuo lango trispalvinę vėliavą ir apdengė ja it calunu mažą, negyvą kunelį, palikdamas atdarą veidą. Vakmistras padėjo prie mirusio jo batus, kepurę, pusiau apdrožtą lazdelę ir peiluką.

Stovėjo taip dar valandėlę prieš lavoną tyloje; paskui aficieras atsigręžė į vakmistrą ir tarė:

— Prisiųsime karės ambulansą. Žuvo kaipo kareivis, ir kareiviai turi jį palaidoti. Laidotuvės turės buti sulyg kareivijos apeigų.

Tai pasakęs, pasiuntė pabučiavimą ranka į numirusio lupas ir užkamandavo:

— Ant arklių!

Visi šoko ant balnų; pulkas susieiliavęs nuslinko savo keliu.

Keletai valandų praslinkus, mažas drąsuolis gavo narsiųjų kareiviių užpelnomą pagarbą.

Saulei leidžianties, italų sargyba pasistumė priešakin plačiai išsiplėtusi priešo linkui, o vieškeliu, kurį prajojo išryto raitelių pulkas, slinko didis dvieilis šiaulių pėstininkų batalijonas, kurs prieš dvi dieni apėmęs buvo San Martino kalną.

Žinia apie vaiko mirtį pasiekė tuos narsius kareivius, pirm negu jie apleido stovyklas. Kelias, einąs skersai upelio, buvo keletą žingsnių atstu nuo mažo namelio.

Kuomet pirmutinieji to batalijono aficieriai pamatė mažą lavonėlį, kurs gulėjo po medžiu, apdengtas trispalvine vėliava, atidavė jam pagarbą kardais; vienas iš jų pasilenkęs ties upelio krauša nuskynė keletą gėlių, kurių buvo pilna, ir pabėrė ant lavonėlio. Kiti šauliai taip-pat lenkėsi, skynė gėles ir bėrė ant jo kuno. Kelių minutų laike vaiko lavonas buvo gėlėmis apklotas. Aficierai ir kareiviai, eidami vienas paskui kitą pro vaiko lavonėlį, atsisveikino žodžiais:

— Bravo, mažasai lombardieti!....

— Sudiev, vaike!

— Lai gyvuoja garbė!

— Sudiev, mažasai kareivi!....

Vienas iš aficierų metė jam savo garbės medalį. Kitas prisilenkė ir pabučiavo šaltas vaiko lupas. O gėlės be paliovos birėjo ant basų kojų, ant kruvinos krutinės, ant šviesių jo galvos plaukų. Jis, rods, ilsėjosi ant žolės, apdengtas vėliava, baltu veidu, tylus, besišypsąs.... Vargšas vaikas, rods, it jautė tą pomirtinę pagarbą, teikiamą jam, ir tartum miela jam buvo, jog brangią gyvybę paaukavo už savo Lombardiją....

*) Švabais vadinama abelnai vokiečiai.

LIETUVOS GELBĖJIMO FONDAS.

Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo Iždininkas, p. Tamas Paukštis, jau apskelbė pirmą lakštą atskaitų nuo įplaukusių pas jį pinigų. Atskaita parodo, kad fondan nukentėjusių nuo karės šelpimui įplaukė viso $819.07. Atskaita pasirodė gruodžio 16 d. ir skamba sekančiai:

Lakštas I.

A. B. Strimaitis, New York City	$25.00
V. K. Račkauskas, " "	10.00
Pranas Živatkauskas, Scranton, Pa.	25.00
Dr. Jonas Šliupas, Scranton, Pa.	1.00
Thomas Paukštis, Pittston, Pa.	25.00
Poni Strimaitienė	5.00
Petronė Jurgeliutė	3.00
Pranas Bajoras	2.00
Ono Alytienė	2.00
Ipolitas Bronišius	1.00
Stasys Astramskas	1.00
K. Lakavičiutė, New York City	1.00
P. A. Dėdinas	1.00
J. Peikis	1.00
V. Matulaitis,	.50
A. J.	.50
Worcester, Mass.	
SLA. 229 kuopa, Thorp, Wis.	5.00
Karolis Varašius, Pittsburgh, Pa.	5.00
SLA. 126 kp. New York City	25.00
SLA. 90 kp. Bridgeville, Pa.	20.70
Jur. Kazakevičius, Pittston, Pa.	5.00
Dr. Jonas Šliupas, Scranton, Pa.	2.00
SLA. 18 kp. Westville, Ill.	5.00
M. A. Ragažinskas, Plymouth, Pa.	1.00
Lietuvių aukos iš Rockford, Ill.	6.50
J. J. Žilinskas, Fort Morgan, Ala.	5.00
SLA. 213 kp. Brooklyn, N. Y.	5.00
Mikas Petrauskas, So. Boston, Mass.	5.00
K. Aksomaitis, Cleveland, Ohio	1.00
J. Krivalaitis, Cleveland, Ohio	1.00
Per V. K. Račkauską, So. Omaha, Nebr.	5.25
Aukos prisiųstos Seimui, Brooklyn, N. Y.	66.36
St. Paulauskas, V. K. R., El Paso, Texas	5.00
Ant prakalbų, Pittston, Pa.	3.92
Tėv. Myl. Dr-ja ir Seimo, Brooklyn, N. Y.	24.50
V. L. Pukas, Pittsburgh, Pa.	1.60
Margarieta Kašubiutė, Pittston, Pa.	108.50
K. Joneliunas ir A. Slavinskas Pittston, Pa.	22.35
K. Joneliunas, Pittston, Pa.	12.00
Karsokas ir Slavinskas, Pittston, Pa.	11.81
K. Joneliunas ir Karsokas, Pittston, Pa.	25.60
Per prakalbas, lapkričio 8 d. Edwardsville, Pa.	9.61
Lietuviai iš Passaic, N. J.	122.71
SLA. 66 kp. Simpson, Pa.	23.00
SLA. Narys J. Radnickas (Suv. Valst. kareivis)	.75
SLA. 126 kp. narys M. Gelguda New York City	1.00
SLA. 26 kp. Millinocket, Me.	38.30
SLA. 96 kp. Adamson, Okla.	10.00
Keptuvės darbininkai, Newark, N. J.	9.75
SLA. 105 kp. Dayton, Ohio	9.00
SLA. 104 kp. Lincoln, N. H.	8.00
J. Ardzevičius, Scranton, Pa.	2.50
Dr. J. Šliupas, " "	2.50
Lietuviai iš Mason, City, Iowa per "Lietuvos" red.	46.00
SLA. 60 kp. Grand Rapids, Mich	15.00
K. Baranauskas, Millinocket, Me.	2.00
D. Bakanauskas,	1.00
A. Bakanauskienė Lyon Mountain, N. Y.	1.00
SLA. 160 kp. Donora, Pa.	33.86
Viso	$819.07

Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo iždininkas,

T. Paukštis,
13 Mill st., Pittston, Pa.

Pašnekėlių Kampelis.

549. Kuomet atsirado teatras? Teatras savo pradžią ima senovės Grekijoje. Patsai žodis yra grekiškos kilmės ir vertime reiškia: "vieta matymui."

(Prie progos čia pastebėtina, kad daugelis lietuvių vartoja žodį "teatras" prasmėje "dramatiškas veikalas." Pvzd., sakoma: "Buvo teatras." Tas klaidinga. Žodis "teatras" tiesioginėje prasmėje, kaip matėme, reiškia, vietą, kame vaidinama).

Drama (abelnai vaidinamieji veikalai) kilo iš šokių, pašvęstų dievaičiui Dionyzijui. Tie šokiai buvo taisomi Atėnuose prie Akropolio. Vieta šokiams buvo apvali ir iš lotyniško vadinama "orchestra." Šokiuose dalyvaudavo choras. Kuomet choro vedėjas laike perstatymo pradėdavo kalbėti, tai jisai užsilipdavo ant tam tikro stalo, pastatyto prie Dionyzijaus aukuro, "orchestros" viduryje.

Ilgainiu skaitlius aktorių padidėjo, ir pasikalbėjimo svarba užaugo. Stalelio, ant kurio užsilipdavo choro vadas, jau neužteko. Tuomet reikalinga buvo pastatyti šale šokių vietos tam tikrą pliatformą ir budelę, kurioje vaidintojai galėtų persirengti ir permainyti savo kaukes (maskas).

Tuom pačiu laiku buvo padarytos vietos žiurėtojams, kurie jau neapsupdavo vaidintojų iš visų pusių, bet užimdavo vietas ant Akropolio klonio.

Sakoma, buk tos vietos kartą sugriuvo. Tuomet pastatyta nuolatinis teatras. Taip atsitikę 499 m. prieš Kristaus gim.

Šisai teatras nebuvo murinis. Visi triobėsiai apie sceną buvo padaryti iš medžio. Sėdynės buvo geriau sutaisytos.

Spėjama, kad paskui buvo pastatytas ten pat kitas teatras. Ilgainiu įvesta permainų ir pagerinimų. Amžiams bėgant, teatras išsivystė į dabartinę savo formą.

□⊠□

550. Kodėl kareiviai pabėga karėse? Tyrinėtojai sako, kad kareivis retai pabėga iš karės lauko dėl to, kad jisai butų bailiu. Atskiras kareivis drauge su savo draugais gali pasitraukti atgal, bet tai yra atliekama pilnoje tvarkoje, be sumišimo, bėgimo ir t.t. Pasitraukimas atgal yra atliekamas, nes jisai pripažįstama neišvengiamu. Tokiu budu pasitraukiantis atgal kareivis negali buti pavadintas bėgančiu.

Bet laike mušių nekartą atsitaiko, kad kareivių burys meta į šalį visus savo ginklus, ir didžiausioje išgąstyje lekia, kur pasitaikė. Išgąstis užklumpa ne atskirą kareivį, bet visą minią. Narsus kareivis, kurisai vienas neišsigąstų kad ir didžiausiam pavojuje, gali netekti šalto proto minioje ir pasileisti bėgti drauge su kitais.

Mokslininkai stengiasi paaiškinti tokį keistą pirmu žvilgsniu apsireiškimą. Jie sako, kad žmogus yra visai kitoniškas, kuomet jisai buna minioje, negu kad kuomet buna vienas. Minia visiškai pakeičia žmogų. Esą, minioje atskirų žmonių protas ir valia susilieja vienon kruvon. Pasidaro tartum viena didelė valia, kurioje atskiro asmens geismai išnyksta.

Ypatingai tas teisinga kaslink kareivijos, kame lavinimas daugiau-mažiau sulygina nors ir nelygaus auklėjimo, mokslo ir pabudžio asmenis.

Panika gi tarp tokios minios gali lengvai išsiplatinti. Čia pagelbon ateina žmogaus ypatybė pamėgdžioti, pasiduoti įspudžio įtakai. Kareivių burys gali tvarkiai stovėti kad ir prieš didžiausią ugnį. Kareiviai gali ramiai stovėti tarp užiančių aplink kulkų. Bet reikia vienam kokiam kareiviui-draugui išreikšti surikimu arba kitokiu budu savo baimę. Tuomet viskas susyk mainosi. Baimė, tartum elektra, perbėga per kareivių eilę, ir sekančioje valandėlėje narsus iki tol kareiviai gali pasileisti bėgti it paskutiniai bailiai.

Užsikrėtimas baime laike mušio yra gerai pažįstamas karės žinovams. Visokiais budais stengiamasi to užsikrėtimo išvengti. Įrasoma į karės įstatus kuoaštriausias bausmes už bėgimą arba pakurstymą kitų prie bėgimo; liepiama kartais šauti į bėgančiuosius, tačiaus visos tos pastangos yra perniek. Nežiurint didžiausios drausmės, jeigu užeina panika, kareivių buris meta viską salin ir nešdinas į kur tik gali.

□⊠□

551. Kas neužilgo turės milžiniškiausį kanalą? Panamos kanalas, į kurį amerikonai su pasididžiavimu rodo, kaipo žmogaus genijaus vainiką, pasirodys menkniekiu, jeigu išsipildys sumanymas, kurisai nuo senų laikų sėdi rusų galvose. Panamos kanalas yra 50 mylių ilgas. Rusai nori įtaisyti kanalą, kurisai butų 80 kartų ilgesnis, arba 2,000 mylių. Tasai kanalas jungtų Baltiko jures su Juodomis jurėmis.

Tokio kanalo įrengimas nėra kokio nors svajotojo mintim. Rusai jau senai rimtai tariasi apie tą dalyką. Baltiko-Juodųjų jurių kanalo svarba Rusijos prekybai butų milžiniška. Prekių siuntinėjimas į įvairias vietas žymiai persimainytų. Jeigu kanalas butų užtektinai gilus, jisai turėtų didelę strategišką vertę ir galėtų rusams buti tuom pačiu, ką Kiel kanalas vokiečiams. Tas pats laivynas galėtų veikti Baltiko ir Juodose jurėse.

Užpraeitą metą visa eilė Rusijos Dumos atstovų pakėlė tą klausimą. Plianas turėjo buti parupintas 1914 m. Kanalo pastatymas apskaitliuota 5 metams, o išlaidos nustatyta apie 19 iki 25½ milionų rublių.

Sulyg sumanymo, šisai didis kanalas turėtų prasidėti nuo Rygos ir eiti į viršų Dvinos (Dauguvos) upe iki tai vietai, kur Dvina susieina su artimiausia ir tinkamiausia Dniepro upės vieta. Tenai tarp abiejų upių reikėtų iškasti kanalą 60 mylių. Paskui Dniepro upe reiktų nusileisti net iki Juodųjų jurių. Apatinėje Dniepro dalyje, tarp Ekaterinoslavo ir Aleksandrovsko, yra uolų eilės, per kurias laivai negalėtų plaukioti Toje vietoje upė išsilenkia dideliu pusračiu. Ten butų iškastas kanalas, kurisai suриštų upę žemiaus ir augščiaus tų uolų. Kanalas pasibaigtų Juodose jurėse prie miesto Cherson. Kanalo ilgumas, tarp Rygos ir Chersono, butų 1,540. Priskaitant dar kitas su sumanymuoju kanalu sujungtasias upes, kuriomis garlaiviai galėtų naudotis, gaunasi išviso apie 2,000 mylių.

□⊠□

552. Kur yra didžiausio žinomo senovės gyvuno liekanos? Tokios liekanos yra Berlino museume, kame esančius kaulus notima sudėti kruvon ir sutverti visą senai gyvenusiojo milžino skeletoną. Tas miręs gyvunas yra vadinamas Gigantosaurus. Prie surinktųjų dalių stokuoja dar uodegos ir pasturgalinių kojų kai-kurių kaulų, tačiaus iš tų dalių, ką turima, galima įsivaizdinti milžinišką šio gyvuno didumą. Gigantosaurus turėjo 20 pėdų ilgumo kojas, ant kurių buvo uždėtas milžiniškas kunas. Kaklo ilgumas apskaitliuojama ant 36 pėdų. Jeigu tasai gyvunas butų pasirodęs šiose dienose kuriame nors Amerikos didžiųjų miestų, tai jisai butų galėjęs liuosai žiurėti viršum namų, turinčių po keletą augštų.

Šio gyvuno (stovinčio) kunas taip užtvenktų gatvę, kad sunku butų pravažiuoti. Žmonės, sulyginus juos tik su Gigantosaurus'o koja, yra mažiutėliai. Visas skeletonas yra 130 iki 150 pėdų ilgumo.

Gigantosaurus gyveno daug šimtų tukstančių metų atgal. Spėjama, kad jisai nebuvo sauszemio gyvunu. Jojo kuno didumas verčia mokslininkus manyti, kad jisai buvęs iš taip vadinamos amfibijų rųšies, t. y. pusiau vandens ir pusiau sauszemio gyvunas. Jisai gyvenęs paprastai jurėse prie krašto ir maitinęsis tuom, kas patekdavo prie jurių krašto.

Kuomet šiam milžinui galop atėjo paskutinė valanda, tai žuvims ir kitiems gyvunams buvo daug darbo. Pasiliko kaulai. Jie vamiai sau ilsėjosi jurių dugne. Smėlys ir dumblas palengva klojo juos vis storesniu ir storesniu siuogsniu. Daug amžių prabėgo, kol tuos kaulus vėl pamatė saulutės šviesa ir tyrinėjančio mokslininko akis.

KLAUSIMAI.

553. Koks yra didžiausis pasaulyje kišeninis peilis?

554. Kur yra mažiausių knygų knygynas?

555. Kuom kariaujančios tautos pagerbia atsižymėjusius kareivius?

556. Kaip giliai gali žmogus panerti vandenyje?

(Atsakymai bus kitam numeryj)

KIBIRKŠTIS.

Oi-oi-oi! Kiek tų sudaužytų snukių po Kalėdų! Linksmos, matyt, buvo Kalėdos...

* *

Geriausius "Laisvės" editorialus rašo Orakulas, kuris, matyt, yra paleistuvystėje ekspertas. Tokių nešvarumų dar neteko jokiam laikraštyj patėmyt.

* *

Rusai, sako, nesutiko su popiežiaus pasiulijimu pertraukti mušius per Kalėdų šventes. Popiežius, turbut, užmiršo, kad rusai dviem savaitėm vėliaus jas apvaikščioja.

* *

Tautininkai vis mėgina pertikrinti socialistus, kad jų fondas nėra visuomenės, bet tik vienų socialistų. Tas jiems nepavyks. Socialistai visuomet tvirtina, kad jie yra visas "pyragas," o visi kiti žmonės (ne socialistai),—tai tik guriniai.

* *

Jeigu kariaujantieji negalėjo susitaikinti per Kalėdas, tai bent tegul Amerikos lietuviai apskelbia peštynių pertrauką Naujiems Metams, kad "sužeistus" apžiurėjus.

* *

Kai-kurie Amerikos lietuviai, jei įmanytų, tai pasmerktų ir mėnulio aną pusę (matyt, dar nedasiprato). Amerikos vaikai pasiuntė Europos vaikams žaislių. Tokiame laike, kaip dabar, tai tas siuntimas neišis nei tas—vaikiškumas, ir tiek. Bet gi koksai tai Grikas jau rėkia: "Darbininkai, ar ilgai leisimės iš savęs tyčioties?"

* *

Yra rusiška patarlė: "Na biednago Makarą vsie šiški valiatsia" (Norėčiau išversti: "Ant biedno Makaro visi galai karo). Tokių Makaru yra tautininkai: jie ir save išauklėjo, ir socialistus pagimdė ir visokių kitokių špitogelių pritaisė. Dabar "Laisvė" primeta jiems ir lietuviškus "aidabljedabljiečius" (ir ištarti sunku) su jųjų laikraščiu "Darbininkų Balsu."

Laimingu butų kiekvienas tėvas, jei taip sektųsi su jo šeimyna.

* *

Mano yla už humbugiškų stebuklingų daktarų ir klinikų garsinimus, matyt, gerai įvėrė "Kovai." —Ji paleido ant "Lietuvos" pusantros špaltos "pulių" už mano griešno kelias eilutes. Bene klinikos specialistas pagelbėjo jai tuos pulius spausti?

O visgi nuo Naujų Metų Spurgis ščyrai velija humbugiškų daktarų apgarsinimų netalpinti, nes nuo to juk darbininkams didžiausia skriauda.

* *

"Kova" papeikia "Lietuvą" už degtinės apgarsinimą ir tame pačiam numeryj rekliamuoja—"rusišką vodką." Išrodo lyg—Carizmo palaikymas.

* *

Kadangi Pranas Butkus pasivadino tėvu Chicagos Draugijų Sąjungos (o jis šelmis, girdžiu, ir neženotas dar), tai man, Jurgiui, taipgi ne pro šalį pasigirti, kad aš pagimdžiau keliuose laikraščiuose štai ve šitokias trumpas "kibirkštis."

* *

"Vienybėj Lietuvininkų" buvo straipsnis, kad apie Petrą Didįjį buvo pasakyta, kad jis buvęs didžiausis revoliucijonierius, nes padarė didžiausią perversmę Rusijos gyvenime. "Keleivis" už tai ją iškolioja "carberniais."

"Keleivis" labai mokytas vyras, bet visgi jam vertėtų dar truputį kelines ant mokyklos suolo patrinti—gal ir sužinotų, kad, pavyzdžiui, asilas reiškia ne tik gyvulį su ilgomis ausimis, bet ir žmogų, kuris neturi daug išminties. Spurgis, nors ne koks ten "gazietos šlaunas redaktorius," bet gali paaiškinti, kad revoliucijonierium vadinas ne tik toks vyras, ką bombas mėto, bet ir toks, kuris viešpatijos tvarką ir jos gyvenimą greitai permaino.

* *

Socialistai sako, kad tautininkų partija,—tai visai nieko nekis. Jie sako, kad jos visai nei nėra. O kiek jie popieros prigadina tą niekniekį šturmuodami! Man vis išrodo, kad jie kovoja patįs nežinodami su kuo.

* *

Kas tai yra katechizmas? Tai toks surašas, kur visi klausimai teisingi, o atsakymai butinai turi buti šmeižtas. Toks yra katechizmas naujausio stiliaus, sulyg "Draugo" aprobatos. Jis ir pavyzdį davė išleisdamas "tautininkų katechizmą."

* *

"Keleivis" ir "Laisvė" Liutkauską vis vadina graborium. Už tokią gerą rekliamą Liutkauskas gal uždyką apsiimtų palaidoti ir "Keleivį" ir "Laisvę."

* *

Nauji Metai, senos bėdos! Tegul jau tos senos bėdos ir liktų bile tik naujų nebutų...

* *

Bene busi ir pats padaręs kokius nors gerus prižadus, Naujų Metų sulaukęs. Busi vyras, jeigu juos išlaikysi.

* *

Na, tai linksmų-linksmiausių Naujų Metų visiems-o-visiems velija senas *Jurgis Spurgis.*

SUSIRINKUS KONGRESUI.

Pasibaigus Kalėdų vakacijoms, šios savaitės utarninke vėl susirinko abi kongreso dali: senatas ir atstovų butas. Šioje sesijoje manoma kuoveikiaus užbaigti visą esantį programe darbą, kad nereikėtų šaukti extra sesijos po kovo 4 d.

Vienu svarbiausiųjų neužbaigtų reikalų, esančių senate, yra imigracijos bilius, kuriame, tarp kit-ko, yra sumanymas, kad įleidžiamieji Suv. Valstijosna ateiviai butų iškvočiami (išegzaminuojami), ar moka rašyti ir skaityti. Biliui pritaria dauguma kongresmonų, tačiaus patsai prezidentas yra priešingas punktui apie kvotimus. Jau iškalno senatorius Lewis, nuo Illinois valstijos, mano įnešti prie biliaus pataisą, panaikinančią kvotimų punktą. Šalininkai biliaus dabartinėje jojo išvaizdoje sako, kad tokia pataisa reikštų visišką biliaus sumušimą. Apie imigracijos bilių matomai užvirs smarki kova. Senatoriai yra išsiskirstę, ir kaip demokratų, taip republikonų viena dalis stovi už bilių, kita—prieš.

Atstovų bute vienu svarbiausiųjų neužbaigtų reikalų yra bilius, skiriantis karės laivynui pinigų. Praeitoje sesijoje sąryšyje su laivyno klausimu iškilo sensacijinių žinių. Atstovas Gardner prirodė, ir karės ministerija nenorėms sutiko su tuom, kad Suv. Valstijų laivynas esąs visai nepriruoštas stoti karėn su pirmaeile valstija. Suv. Valstijų laivynas esą negalėtų atmušti stipraus priešo, jeigu toksai atsirastų ir pabandytų užpulti ant Suv. Valstijų. Sulyg pagarsintų žinių, toksai Suv. Valstijų laivyno silpnumas paeinąs nuo to, kad neduodama užtektinai pinigų karės laivus užlaikyti tinkamoje tvarkoje Ačiu tokiam dalykų stoviui, Suv. Valstijos, turėdamas didelį skaitlių karės laivų, neturi tačiaus paskirtų pinigų mokėti algas jurininkams, ir todėl visa eilė karės laivų stovi taip, kad, staiga užėjus karei, jie negalėtų buti sunaudoti. Gardnerio pranešimai pakėlė didelį riukšmą kongrese, amerikonų spaudoje ir visuomenėje. Viso reikalo ištyrimas pavesta tam tikrai laivyno dalykų komisijai, esančiai prie atstovų buto.

Komisija varė savo darbą praeitoje sesijoje ir dabar drauge su kongresu pradeda vėl veikti. Šioje sesijoje bilius apie paskyrimą pinigų laivyno reikalams žadama užbaigti.

Iš praeitos sesijos darbų pažymėtina blaivybės klausimo pakėlimas. Sumanymas įvesti visose Suv. Valstijose blaivybę buvo įneštas kaipo pataisymas prie konstitucijos. Už sumanymą balsavo didžiuma atstovų (blaivybės šalininkų buvo 9 balsais daugiau už neblaivininkus), bet kadangi pataisymai prie konstitucijos reikalauja ne paprastos daugumos, bet dviejų trečdalių, tai sumanymas, stokuodamas 61 balso iki pilnų dviejų trečdalių, žlugo.

Photo by American Press Association.

LINKSMŲ NAUJŲ METŲ!

Nauji 1915 metai gal atneš pasauliui taiką ir palaimą.

PROTOKOLAS.

Milwaukee's Lietuviškų Organizacijų Pirma Konferencija.

Sesija I.

Lapkričio 29 d. 1914 m. Milwaukee, Wis.

Konferenciją atidarė Kazimieras J. Ratušinskas.

Pirmiausia buvo mandatų skaitymas, ženklelių prisegiojimas ir priėmimas delegatų nuo sekančių organizacijų:

Draugystė "Vienybė"—F. Beržanskis, A. Urbonas, A. Zadrauskas ir J. Šmitas.

SLA. 177 kp.—J. Baukus, V. Stanpickas, J. Rutkus, A. Jankauskas ir I. Vitkus.

S. D. P. Liet. Skyriaus—K. Ratušinskas, V. Ratušinskas, F. Bačiunas ir J. Kraučiunas.

Šv. Kazimiero Karalaičio Dr-stės—J. Martunas, J. Beržanskis, M. Kukliauskas ir V. Genčiauskas.

Šv. Jurgio Kareivių Dr-stės—P. Mikšis, Z. Kaupas, J. Morkunas (neatsilankė) ir A. Leimonas.

Konferencijos vedimui buvo išrinkta sekanti valdyba: pirmininku—F. Bačiunas, jo pagelbininku—J. Beržanskis, raštininkais—K. J. Ratušinskas ir A. Jankauskas, maršalka—F. Beržanskis.

1. Pirmutiniu dalyku buvo svarstoma, kur turės buti pastūstos surinktos aukos. Šiame klausime buvo įvairių nuomonių, bet galų gale 19 balsų prie 1 liko nutarta, kad aukos turi buti pasiųstos tiesiai Vilniun Liet. Mokslo ir Dalės Draugijoms.

2. Toliaus buvo renkamas komitetas rinkimui aukų. Pirmininku tapo išrinktas I. Vitkus, raštininkais:—A. Jankauskas ir K. J. Ratušinskas; kasierium—Jonas Beržanskis; jo pagelbininku—J. Rutkus. Taipgi buvo išrinkta iš kiekvienos organizacijos po vieną kasos globėją: iš "Vienybės" Dr-stės—F. Beržanskis, "Šv. Jurgio Kareivių" Dr-stės—Z. Kaupas, "Šv. Kazimiero Karalaičio" Dr-stės—M. Kirkliauskas, SLA. 177 kp.—V. Stanpickas, S. D. P. Liet. Skyriaus—J. Kriaučiunas.

3. Tapo nutarta po Kalėdų, kaip greičiau komitetams bus galima, parengti balių.

4. Visi delegatai turi susirinkti ateinantį nedėldienį gruodžio 6 d. 1914 m., 2 val. po pietų, toje pačioje svetainėje.

Šiuom 1-ma sesija tapo uždaryta.

Sesija II.

Gruodžio 6 d. 1914 m., 2 val. po pietų. Antrą sesiją atidarė pirmininkas F. Bačiunas. Pirmiausia buvo peršaukimas delegatų, ir pasirodė, kad sekančios ypatos neatsilankė: J. Rutkus, S. Martunas ir J. Morkunas.

Protokolas iš 1-mos sesijos buvo priimtas.

1. Buvo nutarta, 10 balsų prie 7, kad iždininko pagelbininkas, kurs buvo išrinktas 1-moje sesijoje, yra nereikalingas.

2. Buvo svarstoma, kaip turės buti užvardintas komitetas aukų rinkimui. Liko nutarta, kad užvardinti sekančiai: "Milwaukee's Fondas Šelpimo Nuo Karės Nukentėjusių Lietuvių Lietuvoje."

3. Buvo nutarta, kad protokolas butų patalpintas į laikraščius, ir tam tikslui laikraštis "Lietuva" turi buti paimtas už organą.

4. Rengiamas balius turi buti su programu ir lekiojančia krasa. Tą visa turės sutvarkyti augščiaus minėtas komitetas.

5. Kasierius turi buti padėtas po $500.00 kaucijos. Ir šį reikalą atliks tas pats komitetas.

6. Turi buti nupirkta dvi knygi raštininkams; knygų kaina turi buti nebrangesnė kaip $1.00 už abi.

7. Buvo išrinkta 4 kolektoriai aukoms rinkti. Kolektoriais išrinkta: A. Zadrauskas, J. Baukus, J. Šmitas ir V. Ratušinskas.

Šio komiteto kiekvienam nariui turės buti išduotas paliudijimas, parašytas lietuvių ir anglų kalboje su pirmininko, raštininko ir kasieriaus parašais. Taipgi turės buti išgautas leidimas iš "City Hall.' Šį darbą atliks A. Jankauskas.

8. Virš minėtas Fondas turės buti užvardintas angliškai: "The Lithuanian Nation Relief Fund."

Buvo duotas įnešimas, kad konferencija jau pasibaigtų ir uždarytų susirinkimą. Įnešimas priimta, ir susirinkmas tapo uždarytas.

Po tam delegatai ir pašalinės ypatos suaukavo $8.25.

Aukavo sekančios ypatos: po $1.00—A. Jankauskas, K. J. Ratušinskas, I. Vitkus ir F. J. Dobraškis; po 50c—F. Beržanskis, F. Bačiunas, M. Kirkliauskas ir V. Stanpickas; po 25c—V. Genčauskas, Z. Kaupas, A. Leimonas, A. Zadrauskas, J. Kriaučiunas, J. Beržanskis, V. Ratušinskas ir P. Mikšis; po 10c— A. Urbonas ir J. Šmitas; po 5c—Olga Šmitienė.

F. Bačiunas, pirm.
K. J. Ratušinskas ir
A. Jankauskas, rašt.

ANGLŲ KARIUMENĖ.

Anglija nežino kareivijos pareigų; jos gyventojai neprivalo eiti kareiviauti, kaip Rusijoje ar kitose valstybėse. Čia kariumenė susidaro iš samdininkų, kurie padarę su valstybe tam tikrą sutartį žinomam laikui, jai pilnai priklauso ir kur siunčiami turi eiti. Karės laike ta kariumenė pasididina savanoriais, kurių Anglija ypač šios karės netruksta.

Vienas laikraštininkas taip aprašo savo įspudžius apie tą samdinių kariumenę, atsiradusią karės lauke.

Išviso jos Francuzijoje esą dabar apie 200 tukst. žmonių, ir jie visa galva stovi augščiaus šitų šalių kareivių.

Jau savo viena išvaizda jie išsiskiria iš kitų tarpo. Visi jie—augšti, stiprus ir sveiki.. Jų drabužiai patogus, paprasti, maža panašus į kareivius ir be jokių pažibų ir blizgančių, kurie skirtų kareivį nuo aficieriaus. Jie visuomet švarus: kitą kartą vandens stigdami, jie geriaus bus ilgai negėrę ir kęs troškulį, bet jau nusiprausę. Jų drausmė pavyzdinga, bet nepanaši į kitų šalių kareivių drausmę: jų santikiai su savo perdėtiniais laisvus, draugiški, remiasi pagarba. Ypač moką save laikyti anglai mušių laike: jie niekuomet nenustoja šalto kraujo buvę, net karščiausioji karės ugnis jų neišblaško ir jie niekuomet nebėgs be tvarkos ir įsakymo.

Neatsigiria Francuzijos gyventojai anglų kareivių roda ir jų elgimusi. Nėra atsitikimų, kad jie butų ką gyventojų nuskriaudę arba tarpe savęs riaušes kėlę, girtuokliavę, užę. Jie su visais mandagus, stengiasi padėti nukentėjusiems gyventojams, dalydamiės su jais valgi, duodami pinigų, padėdami liuosu laiku triobas sutvarkyti.

Tokius pat kareivius duoda iš savo tarpo šalis, kurioje viešpataują pilnoji žmonių laisvė. Ne tuščiai kalbėjo anglų pirmasis ministeris Kitchener, lydėdamas juos į karę: "aš jus nepaprastai gerbiu."

Žmogaus pagarba — didžioji drausmė Anglijoje. *"L. Ž."*

ŠELPIMO REIKALAI.

"Rusk. Vied." No. 243 tilpo dumos atstovo M. Yčo straipsnis "Karė ir karės pabėgėlių šelpimas Lietuvoje," kuriame plačiai išdėstoma šelpimo reikalų stovis ir jo uždaviniai pas mus.

Pažymėjęs, kad į Vilnių traukia pabėgėliai ne tik iš Lietuvos vietų, bet ir iš Mlavos, Varšavos ir t.t., kad jų dauguma atvyksta nieko neturėdami, M. Yčas apskaito, kad visiems Vilniaus pabėgėliams išmaitinti kas mėnuo reikią daugiau 15 tukst. rublių, o jiems apvilkti 16 tukst. Ligi spalio 7 d. vieno tik komiteto žinioje buvo 3,125 pabėgėliai.

Dėlei renkamųjų Maskvoje nukentėjusiai Lenkijai aukų, toliaus M. Yčas rašo:

"Nėra abejonės, Lenkija labai nukentėjo, ir jos nuostoliai neapskaitomi. Tačiaus, be Lenkijos nukentėjo gubernijos, kurios su Lenkija susiduria. Tų vietų gyventojai lygiomis teisėmis laukia iš Rusijos pagelbos. Ir man dėl to norėtųsi prašyti rusų visuomenės kiek pakeisti A. Konovalovo pamatavimą ir savo aukas neštl apskritai žmonėms, nuo karės nukentėjusiems, tiek Lenkuose, tiek Lietuvoje, tiek kitose artimose gubernijose.

Lietuviai turi Vilniuje savo komitetą. Jis veikia visoje etnografinėje Lietuvoje tam skaičiuje ir tose Suvalkų gub. vietose, kur gyvena lietuviai ir kurios priskaitomos prie lenkų krašto (karalijos). Aukotojų noru jų aukų dalis turi tekti tos gubernijos reikalams, tuo tarpu Kauno gubernija, kurios trįs apskričiai taipgi smagiai nukentėjo, nieko negaus, ir lietuvių komitetas, kuris šelpia taipgi ir lenkų krašto gyventojus, negali tikėties ką nors iš jų aukų gausiąs. Butų patogiau, jeigu aukojamosios sumos butų pačioje Maskvoje skirstomos, ir kad čia, ant vietos, butų skiriama dalis ir Lietuvai."

— "Rusk. Vied." laikraštin pradėjo plaukti aukų ir Lietuvos kraštui. Jų No. 247 pažymėta 25 rub. auka iš N. P. Nocevkino V. F. Ščerbakovo atminimui. *"L. Ž."*

NAIKINIMAS CERKVIŲ.

Įsiveržę Suvalkų gubernijon vokiečiai ypač stačiatikiškų cerkvių nečėdijo. Varšavos stačiatikių vyskupas pranešė synodui, jog cerkvė miestelyj Grajevo dručiai sugadinta. Įsiveržę cerkvėn vokiečiai išlaužė spintą, kur laikomos buvo vaškinės žvakės, bet ten pinigų neradę, paėmė žvakių už 50 rubl. Cerkvinė mokykla, popo namai ir kiti miestelio namai išnaikinti ir išplėšti. Buvusi miestelyj 4 dragunų regimento cerkvė išnaikinta. Altoriuj liko lova, kurioj vokiečių miegota.

Kalvarijoj kalejimo cerkvė bjauriai sutersta, joje primėtyta cigarų, valgio liekanų ir dumblo, cerkviniai indai ir drabužiai išmėtyta. Popų gyvenimai išplėšti ir išdaužyti.

Suvalkuose stačiatikių soborą išsyk vokiečiai nekliudė, bet paskui, kadangi jiems rodėsi, kad jame slepiasi kazokai, įsiveržė vidun ir kampus išjieškojo, o prieš apleidimą Suvalkų, surinko visus divonus, ant grindų priklojo šiaudų ir cerkvėj parengė ligoninę. Sutersta ir išdaužyta ir gimnazijos cerkvė. Piniginės skrynutės visos atplėštos ir ištuštintos.

Vokiečiai nečėdijo ir katalikų bažnyčių, bet didesnį jų nekentimą pajuto stačiatikių cerkvės.

NAUJI RAŠTAI.

Bevalstybinė Draugija. Vertimas šešto skyriaus knygos "Prisons, Police and Punishment," spausdinta iš "Jaunosios Lietuvos." Išleido "Laisvosios Žmonijos B-vė," Chicago. 1914 m. Puslapių 38. Kaina nepažymėta.

Ne Savo Vėžėj. Violončėlininkas Behnke. Kaukvakaris. Vertimas. "Jaunosios Lietuvos" Literaturos Knygynėlis, No. 1. Chicago. 1914 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

Prakeikimas. Novelė. Parašė *Karolis Vairas.* Laida nepazymėta. 1914 m. Pusl. 14. Kaina 10 kap.

Didžiausioji Karė Europoje (su žemlapiu). Parašė *V. K. Račkauskas.* Išleido "Lietuvos Žinių" Generalė Agentura Amerikoje. New York, N. Y. Pusl. 32. Kaina 25c.

Aureolė. Oratorija. Paskirta Lietuvių Chicago, Ill. šv. Kazimiero Vienuolijos Seserims. Parašė *M. Gustaitis.* Laida "Draugo." Chicago. 1914 m. Pusl. 24. Kaina 10c.

Velnio Vaikelis. Pagal V. Fišerį parašė *P. Norkus.* Laida "Vien. Lietuvninkų." Brooklyn, N. Y. 1914 m. Pusl. 60. Kaina 20c.

Politiškos Minės Streikas. Sutaisė *A. J.* Lietuvių Sacialistų Sąjungos Amerikoje leidinys No. 6 (Antra laida). Philadelphia, Pa. 1914 m. Pusl. 20. Kaina 8c.

Kovotojų Giesmės. Surinktos revoliucijonierių mintįs. Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje leidinys No. 3 (antra laida). Philadelphia, Pa. 1914 m. Pusl. 45. Kaina 15c.

Aisopo Pasakos. Surinko ir lietuvių kalbon išvertė *Karolis Vairas.* Išleido V. K. Račkauskas. New York, N. Y. 1914 m. Pusl. 346. Kaina $1.25

Jaunieji Skraida!... Parašė J. Weyssenhoff. Vertė iš lenkų kalbos *Kazys Puida.* Laida "Vien. Lietuvninkų." Brooklyn, N. Y. Pusl. 309. Kaina $1.00.

Kokia Autonomija Lietuvai Reikalinga? (Autonomija ar Savyvalda?). Parašė *J. Gabrys.* Lietuvių Informacijos Biuro leidinys No. 9. Paryžius, Francuzijoje. 1914 m. Pusl. 24. Kaina 10c.

Sienapjūtė. Vieno akto opera. Libretto. Žodžiai *K. Jasiukaičio.* Muzika *M. Petrausko.* Laida "Ateities." So. Boston, Mass. 1914 m. Pusl. 24. Kaina 10c.

Pilnostos Blaivybės Katekizmas. Pagal J. M. Cullen sutaisė kun. *P. Saurusaitis.* Išleido autorius. Waterbury, Conn. 1914 m. Pusl. 159. Kaina nepažymėta.

Blogi Kudikių Papročiai. Pagal B. W. Knight'ą ir W. Robinson'ą sutaisė *Dr. A. L. Graičiunas.* Spauda "Draugo." Chicago, Ill. 1914 m. Pusl. 45. Kaina 20c.

VIETINĖS ŽINIOS.

Pavargusių lietuvių žiniai. Bedarbė, prasidėjus žiemos šalčiams, sunkiai atsiliepė į dešimčius tukstančių varguolių, gyvenančių Chicagoje. Apskaitliuojama, kad pačioje Chicagoje ir Cook paviete esama apie 250,000 žmonių, reikalaujančių pašelpos. Kitais žodžiais, pašelpos reikalauja kas dešimtas žmogus, gyvenantis Cook paviete (išviso paviete, priskaitant Chicago, yra 2,500,000 gyventojų). Skaitliuje tų nelaimingųjų nemažai ir lietuvių.

Pavietas yra suruošęs pašelpą tiems, kuriems jos reikia. Tam tikslui įsteigta ofisai, kurių uždutim yra aprupinti tuos, kurie kreipsis pašelpos. Toki ofisai yra įsteigta sekančiose vietose:

Vyriausis ofisas (Main Office) yra po antrašu: 213 So. Peoria st. (telefonas Monroe 2608).

Ofiso skyriai, arba iš angliško "brenčiai," yra po sekančiais antrašais:

2609 Kedzie ave. (telefonas Lawndale 9418).

837 W. 47th st. (telefonas Yards 2010).

1054 N. Ashland ave. (telefonas Monroe 5775).

3466 Archer ave. (tel. Drover 1513).

1655 Blue Island ave. (telefonas Canal 561).

8800 Houston ave. (telefonas So. Chicago 1261).

Be to, dar tveriama naujas skyrius apielinkėse 115-tos ir State gatvių.

Prie vieno šių ofisų, butent antrašu: 3466 Archer ave. (telefonas Drover 1513) veikia Chicagoje gerai žinomas lietuvis P. Mažeikis kaipo tyrinėtojas. Po nurodyto antrašo jįjį galima užtikti ofise išryto nuo 8 iki 9 val. ir po pietų nuo 4 iki 5 val.

Šių ofisų tikslu yra kaip galint daugiau pagelbėti tiems, kurie yra patekę didelin vargan ir neturi iš kitur pagelbos. Prie tokių pirmoje vietoje priklauso žmonės su šeimynomis. Bet suteikiama pašelpa ir pavieniams, jeigu matosi tikras reikalas.

Jeigu koksai nors lietuvis yra sunkiame padėjime (neturi maisto, pinigų šeimynai užlaikyti ir t.t.), tai reikia kreiptis į artimiausįjį iš nurodytų ofisų. Kreipianties, reikalinga pristatyti paliudijimą nuo gerai žinomo ir ištikimo žmogaus, gyvenančio toje apielinkėje. Tokiu žmogum gali buti klebonas, gerai žinomas biznierius, mokyklos perdėtinis (jeigu leidi vaikus į mokyklą). Paliudijime pažymima, kad žmogui, kurisai kreipiasi reikalaudamas pašelpos, jos ištikrųjų reikia.

Ofisas, gavęs tokį atsiliepimą, pasiunčia savus tyrinėtojus (investigatorius), kad jie ištirtų stovį to žmogaus, kurisai reikalauja pašelpos. Kuomet tyrinėtojai viską patikrina ir pamato, kiek ištikrųjų reikalinga pašelpos, tai jie praneša į ofisą, ir tuomet iš ofiso suteikiama reikalingoji pašelpa.

Gydytoją (daktarą) ofisas suteikia ant kiekvieno pareikalavimo visai uždyką.

Pašelpa yra suteikiama Suv. Valstijų piliečiams. Jeigu reikalaujantis pašelpos nėra šios šalies piliečiu, tai jisai turi nurodyti priežastis, kodėl juom nėra. Jeigu paaiškinimas bus užganėdinantis, tai ir ne-pilietis gali gauti pašelpą, kaip ir pilietis.

Tie, kurie negalėtų gerai susikalbėti angliškai, gali kreiptis prie p. Mažeikos nurodytu augščiaus antrašu. Jisai galės suteikti smulkesnes informacijas, kaip ir kur kas reikia daryti.

Pranešdami visa tai, skaitome tačiaus reikalingu persergėti, kad pašelpa suteikiama tiktai tiems, kuriems jinai butinai reikalinga. Todėl patariame tiktai tokiems ir kreiptis į šiuos ofisus arba prie p. Mažeikos.

Draugijų susirinkimas. Gruodžio 27 d. šv. Jurgio parapijos svetainėje buvo kai-kurių draugijų susirinkimas. Susirinkimo tikslu buvo įsteigimas organizacijos, kuri rupintųsi labdarybe. Susirinkimo pradžioje kun. Staniukynas pasakė įžanginę prakalbą, aiškindamas susirinkimo tikslą bei sumanytosios organizacijos reikalingumą, ir pakvietė kun. Krušą buti susirinkimo vedėju. Už raštininką likosi išrinktas p. Bakšys. Kun. Krušas papasakojo, kaip lietuvių našlaičiai turi vargti ir skursti tokiame mieste, kaip Chicago, ir paaiškino, kad jeigu visos draugijos, kiek jų yra Chicagoje, susijungtų kruvon, tai jos lengvai galėtų turėti savą namą (išpradžių randavotą, o paskui ir nusipirktą), kame našlaičiai butų globiami. Raštininkas surekordavo pagal parapijas dalyvaujančius susirinkime, ir pasirodė, kad nuo 18-tos gatvės susirinkime yra 21 ypata, o iš visų kitų 8 ypatos. Todėl, kun. džiak. Kraučiunas ir kai-kurie kiti nurodė, kad aptarimui tokio neabejotinai gero ir svarbaus sumanymo kaip nešlaičių globos namo įsteigimas, reikėtų skaitlingesnio susirinkimo, kame visos Chicagos lietuvių kolionijos butų atstovaujamos. Su ta nuomone sutikta, ir nutarta surengti kitą, visuotiną susirinkimą ateinantį nedėldienį, sausio 3 d., po Naujų Metų, ten pat šv. Jurgio parapijos svetainėje, 3 val. po pietų. Šį susirinkimą nutarta pagarsinti per laikraščius.

Šiame susirinkime iš dvasiškių dalyvavo: kun. džiak. Kraučiunas, kun. Staniukynas, kun. Ežerskis, kun. Krušas, kun. Kemėšis, kun. Albavičius ir kiti. *M. C.*

SLA. prakalbos. Gruodžio 27 d. 1914 m. SLA. 63 kp. parengė savo kuopos narių skaitliui padidinti vakarėlį su prakalbomis.

Kalbėjo iš Chicagos Dr. A. Zimontas ir iš Cicero, Ill. M. A. Šarka, SLA. Antro apskričio prezidentas. Tarpe kalbų dekliamavo maža mergaitė, Onytė Vilkiutė, iš Kensingtono. Apie šią mergaitę galima tiek pasakyti, kad visi musų dekliamacijų mokintojai ir jų artistai galėtų sau daug pasimokyti iš to, kaip ta jaunutė dekliamatorė dekliamavo. Kiek man teko matyt lietuvių dekliamuojant, tai bene gabiausiai atliktos dekliamacijos iš visų mano matytųjų.

Žmonių prisirinko labai skaitlingas burelis, kuris, ramiai užsilaikydamas, klausėsi prakalbų. M. A. Šarka, apibrėždamas pašelpinių draugijų istoriją, perėjo prie SLA. ir čia plačiai aiškino jo tikslą. Dr. A. Zimontas kalbėjo apie Europos karės baisumus ir apie Lietuvą ir toliaus perėjęs prie Amerikos lietuvių gyvenimo, apsistojo plačiai prie klausimo apie apdraudą ir kalbėjo apie SLA.

Prie kuopos prisirašė keletas naujų narių. Paskui buvo šokiai.

Vakaras buvo parengtas be svaiginančių gėrimų.

Ten Buvęs SLA. naris.

Vakaras. Kalėdų vakare LSS. 22 ir 37 kuopos parengė vakarą su programu, Meldažio svetainėje. Tai trečias iš eilės LSS. 22 kp. kalėdinis vakaras. Pirmesnieji vakarai turėdavo dar šiek-tiek tikslesnį programą ir buvo didesnės vertės.

Šio gi vakaro programas buvo skystas. Vaidinta komedija "Žydas statinėje," prie ko prikergta dar "Džian Bambos" spyčiai, kun. Shmidtas, ir kitokių nešvarumų. Daug rašyti nėra reikalo, nes užvardijimai gan gerai parodo tų "naudingų perlų" vertę. Tik reikia pažymėti, kad dainos su marsaliete, kurias atliko LSS. 81 kp. choras ir L. Ch. S. Choras, užganėdino žmones. Taipgi gyvai atlikta buvo monoliogas "Motina." Žmonių atsilankė gana daug. Buvo matyt nemažai stovinčiųjų.

Eskulapas.

Primicijos. Gruodžio 27 d. kun. Mikolas Vitkus laikė primicijas šv. Kryžiaus bažnyčioje ant Town of Lake. Primicijų ceremonijose dalyvavo džiak. Kraučiunas, kun. Serafinas, Ežerskis, Kemėšis ir Albavičius. Paskui pas vietinį kleboną, kun. A. Skripką, buvo vakarienė, kurioje dalyvavo primicijanto draugai ir pažįstami.

Kun. Vitkus baigė Kenrick dvasišką seminariją St. Louis, Mo., ir priklauso prie St. Louis diocezijos. Jisai pirmiaus dirbo Chicagoje. Tulą laiką yra lankęs Valparaiso universitetą.

Vakaras. Gruodžio 27 d. Liet. parapijos svetainėje North Side'je buvo vakaras. Vaidinta triveiksmė "Betlėjaus Stonelė." Pertraukose dekliamuota. Be to dar buvo prakalba, monoliogas ir dainų. *R.*

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Vienas iš mačiusių (So. Omaha, Nebr.). Reikėjo šis-tas praleisti.

p. Vėjo brolis (Cicero, Ill.). Pavardės nei antrašo nepaduodate. Netilps.

p. J. Šulcas (Detroit, Mich.). Telpa kita anksčiaus prisiųsta korespondencija.

p. O. Bal. (So. Omaha, Nebr.). Peržiurėsime.

Čia neminėtiems. Ką galėsime, sunaudosime sekančiam numeriui.

Apgarsinimai.

NAUJAS IŠRADIMAS.

Trumpas laikas atgal buvo pranešta, kad maisto medžiagose, idant jos butų maistingos, turi buti nauja sudėtinė dalis, kas reiškia, jog net mažai kai-kurio maisto gali patenkinti, tuom tarpu kaip daug kitokio maisto gali buti be vertės kunui. Šale tinkamo maisto parinkimo, reikalinga taipgi prašalinti akumuliaciją nesuvirškintų maisto dalelių kune. Šį išvalymo procesą Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras pilnai atliks. Tuomet pasirinkite tokį valgį, kokis jums tinka, maistingos vertės valgį! Šisai vaistas suteikia palengvinimą užkietėjime, apetito netekime, daugelyje galvos skaudėjimo formų, blogoje išvaizdoje ir sirguliavime. Kaina $1.00. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

. . . . . .

Skaudėjimai raumenyse ir sunariuose, kame jie tik užtinkama, lengvai pasiduos Trinerio Linimentui. Kaina 25 ir 50c, per pačtą 35 arba 60c.

DRAUGIJŲ REIKALAI!

JAUNŲ LIET. AMERIKOJ TAUT. KLIUBO ADMINISTRACIJA.
Chicago, Ill.
J. Jankauskas, Pirm., 3252 So. Halsted st.
A. Zalatorius, Pagelb., 917 W. 33rd st.
D. Gulbinas, Prot. Rašt., 3443 Auburn ave.
P. Motiejunas, Turtų Rašt., 3212 Auburn av.
T. Radavičia, Kasierius, 936 W. 33rd st.
J. Mikalauskas, Užžiurėt.-org. 3545 S. Emerald av.

DRAMOS IR CHORO SKYRIAUS VIRŠININKAI.
M. Girnus, kompoz., Mokytojas choro, 902 N. California ave.
B. Vaitiekunas, Režisierius, 3149 So. Halsted st.
K. M. Juodis, Pirm. choro ir dramos, 3252 So. Halsted st.

Mitingai atsibuna kiekvieną pirmą nedėldienį mėnesio 1-mą valandą po pietų T. Radavičiaus svetainėje, 936 W. 33-čios gatvės, ant antrų lubų. Taipgi choro ir dramos repeticijos, atsibuna toje pačioje svetainėje. Choro repeticijos atsibuna seredomis, 7:30 val. vakare. Teatrų repeticijos atsibuna pėtnyčiomis, 8-tą val. vak. Taigi, jauni vaikinai ir merginos, jei mylite prasilavinti dailėje, kaip tai dainose ar teatrų lošimuose, tai kviečiam prigulėti prie Jaunų Lietuvių Am. Taut. Kliubo, nes J. L. A. T. K. nevien tik užsiima dainomis, lošimais, bet taipogi ir pašelpa ligoje. Taigi, kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė privalo prisidėti prie jo aukėjimo.

Su pagarba, J. L. A. T. K.

36-tas PASILINKSMINIMO VAKARAS

Parengtas Jaunų Lietuvių Amerikoj Pasilinksminimo Kliubo, atsibus Unity Club svetainėje, 3140 Indiana ave. Nedėlios vakare Sausio (Jan.) 3 d. 1915 m. Pradžia 6:30 val. vakare. Įžanga 25c ypataii. Muzika Brolių Sarpalių.

Širdingai kviečia visus atsilankyti
KOMITETAS.

BALIUS, DIDELIS BALIUS!

Ir dar išlaimėjimas Grafafono vertės $25.00. "Vyties" draugija rengia didelį balių ir išlaimėjimą, ned., sausio (Jan.) 3 d. 1915 m. Šv. Jurgio parap. svetainėje, 32-ras pl. ir Auburn ave. Kurie turi išlaimėjimui tikietą—įžanga dykai. Kurie neturi tikieto—įžanga 25c porai.

Kviečia visus Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo 5 draugų: J. Zakaro, J. Šepučio, Kazimiero Levickio, Rašinskaitės—Kaltinėnų parap, Kanapiškių sodos, ir Barboros Simkaitės—Potramentiškės sodos, Pašilės parap. Visi Raseinių apskr., Kauno gub. Meldžiu atsišaukti adresu:

Juozapas Nasvidys,
501 N. 6th st., E. St. Louis, Ill.

Pajieškau savo brolio Vincento Jonaičio, paeina iš Bytaičių sod., Lygumos vol., Šiaulių pav., Kauno gub. Jo paties, arba kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Jonas Jonaitis,
Box 494, Hurley, Wis.

Pajieškau draugų, Juozapo Tamašiuno, paeina iš Kauno gub., Lelūnu parap., Aknistelių sodžiaus; Justino Stasiškio, iš Pagirių sodžiaus, ir Jono Girniaus, iš Viskonų, Pakalnių filijos. Visi malonėkite atsišaukti. Turiu svarbų reikalą.

Jurgis Sabaliauskas,
222 North st., Hartford, Wis.

Pajieškau savo pusbrolio Petro Valadkevičiaus, paeina iš Naujavalakių kaimo, Krosnos parap., Kalvarijos pav., Suvalkų gub. Gyveno 4 metai atgal Duken, Pa. Dabar yra, girdėjau, Illinois valstijoje. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Mr. Petras Valadkevičia,
1807 rear Wharton st., Pittsburg, Pa.

Pajieškau savo pažįstamo Liudviko Teeškuškio, paeina iš Daugintų kaimo, Kartinos parap., Telšių pav., Kauno gub.

Pajieškau dar savo gero draugo Prano Kvetkausko, paeina iš Kauno gub. 4 metai Amerikoje. Noriu susirašyti. Meldžiu atsišaukti adresu:

Stanley Drungil,
Box 355, Auburn, Ill.

Pajieškau savo draugo Juozapo Bižuko. Gyveno metai atgal Chicagoje, dirbo prie advokato už pagelbininką. Turiu svarbų reikalą. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Konstantas Norkus,
1204 Cedar st., Raymond, Wash.

Pajieškau savo brolio Juozapo Skirkos ir švogerio Jono Filipavičiaus, abudu Kauno gub., Šiaulių pav., Ubiškių miestelio. Pirmiau gyveno Chicagoje. Turiu svarbų reikalą. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Kaz. Skirka,
Camp 8, Wausaukee, Wis.

Pajieškau Franciškaus ir Jono Kautauskų, paeina iš Domekų kaimo, Užvenčio parap., Šiaulių pav., Kauno gub. Gyvena, girdėjau, Mass. valstijoje. Turiu svarbų reikalą. Meldžiu atsišaukti adresu:

Juozapas Kasparas,
922 Jenne st., Kenosha, Wis.

Pajieškau savo vyro Jono Stankevičiaus, paeina iš Vilinų kaimo, Kaivių parap., Vilniaus gub. Gyvena Amerikoje apie 12 metų. Pirmiau gyveno apie Pittsburgh, Pa. Jo paties, kar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Katrė Stankevičienė,
1625 So. Jefferson st., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalaujama daugiau apsigyventojų Utah'os rusiškoje kolionijoje. Kolionija turi apie 60 šeimynų lietuvių, latvių, rusų ir lenkų. Žemė yra labai naši, gausi geru vandeniu, žemės kaina yra pigi. Apsigyvenantiems suteikiama paspirtis. Chicagos propertės priimama mainais už žemę.

D. Bulvahn, Russian Colony,
Walker Bank Building,
SALT LAKE CITY, UTAH.

Reikalaujame:—vyrų, norinčių mokintis agentystę; mes išmokysime dykai vakarais į trumpą laiką ir duosime darbo už agentą, kuom gali padaryti didelį pinigą. Nuolatinis, švarus ir malonus darbas; lengvai išmokti. Nereikalinga anglų kalba (jeigu nemoki), nes yra užtektinai visokios rųšies biznio tarp lietuvių ir lenkų po visą Ameriką.

Adresuokite iš visur taip:
Manager's Desk,
Room 24, 154 W. Randolph st.
Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda: — Iš priežasties ligos parsiduoda už prieinamą kainą naujas murinis namas, ant trijų familijų ir saliunas, laisnis yra su Bravaru padarytas ant trijų metų po kantraktu, tirštai lietuvių apgyventoj vietoj.
Arčiaus dažinoti antrašu:
840 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

Parduodama: murinis namas, ant Normal av., tik $4300.00, mažą sumą įnešt, likusi suma ant labai lengvų mėnesinių išmokesčių.
Atsišaukite į A. Olszewskio Banką, 3252 So. Halsted st.

Kas turi $500 gali įsigyti du murinių namu keturioms šeimynoms, nešą gerą randą. Netoli nuo Halsted gatvės ir kitų tramvajų. Likusi sumos dalis labai lengvomis išlygomis. Atsišaukite į A. Olszewskio Banką, 3252 So. Halsted st.

Kas turi $1,000 gali įsigyti gerą murinį namą prie Halsted gat., tarp 31-mos ir 33-čios gat. Namas atnešą gerą randą. Likusi išmokėjimui suma leidžiama lengvomis išlygomis Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

Parduodu:—pigiai medinį namą ant 3 pagyvenimų prie 29 ir Wallace st., Chicago. Randos nešą $30 į mėnesį. Parduodu už $1,900. $500 reikia įmokėti, o likusius galima mokėti po $15 ant mėnesio. Atsišaukite pas:
Geo. Waslovas,
721 W. 25th st., Chicago, Ill.
Tel. Drover 1818.

Parsiduoda:—puikus murinis namas apielinkėje 14-tos ir Halsted gatvių, 6 pagyvenimai po 4-rius rumus, nešą gerą randą. Kaina tiktai $6,500.
D. K. Walshim, agentas,
82 W. Washington st., Room 224.
Chicago, Ill.

Parsiduoda:—bučernė ir grosernė su visais įtaisymais; arklis, vežimas ir visi įrankiai; labai geroje vietoje, lietuvių, rusų ir lenkų apgyventa, biznis eina gerai; pardavimo priežastis: savininkas išeina į kitą biznį; parduoda pigiai; norinčiam pirkti gera proga. Atsišaukite antrašu:
1358 So. Peoria st., Chicago, Ill.

PROGA BEDARBIAMS.

Reikalaujame žmonių, norinčių važiuoti apžiurėti farmas lietuvių kolionijoj Louisianos valstijoje. Norintiems pirkti kelionė dykai tiktai sausio mėnesyje. Norinti važiuoti sykiu su mumis specialiu traukiniu, susižinokite iš anksto adresu:
Stasys Drangelis,
3261 So. Halsted st., Chicago, Ill.

MOKĖKITE UŽ NAMUS DIRBDAMI.

Medžio kompanijos Arkansase ir Louisianoje parduos jums žemės pigiai su mažu įmokėjimu ir duos uztektinai laiko likusiai daliai išmokėti. Jusų šeimyna galėtų padaryti geriausią gyvenimą, kokį ji kuomet nors turėjo iš daržo, karvės, kiaulių ir vištų. Kuomet jųs nereikalingi savo farmoje, medžio kompanijos noriai samdys jus. Pabandykite. Rašykite ar ateikite visų smulkmenų ganti. L. M. Allen, P. T. M., Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago. Musų žemdirbystės Departamentas yra naudingas visiems apsigyvenantiems.

EXTRA! FARMOS! EXTRA!

Pranešu broliams lietuviams, kad aš apie Peacock, Michigan, daugiaus jau nebepardavinėju žemių. Peacock Little Manistee River, Irons, Wellston, Michigan aplinkinių perkenau savo Farmų pardavimo Agenturą į patį lietuvių centrą, Scottville, Michigan, kur žemės ir transportacija yra geriausi. Žemė yra molis su juodžemiu arba molis, maišytas su žvyru ir su smiležemiu, kur javai iš trašumo išsula ant dirvų. Žemės nerasit geresnės Illinois, nei Indianos, nei Wisconsino Valstijoj, kaip pas mus apie Scottville, Mich. Musų žemės derlingiausios, laukai lygus, keliai geri, daugiausia žvyru išpilti, telefonų linijos, pačta į namus, visos vigados po sonu, tik naudokitės. Yra 2 bankos Scottville, Produktų Fabrikas, kur nuo farmierių superka produktus ir į kenus sudeda; yra surių, sviesto ir kitokių fabrikų; yra 4 vėrauzės (magazinai), kur perka iš farmerių javus, daržoves ir gyvulius; yra melnyčia, kur farmeriai susimala javus; yra mašinų ir padarų, visokios krautuves, arklių turgai; yra teatrai; yra 5 katalikiškos bažnyčios mieste ir aplink po farmas; tik 8 mylios iki didelio portavo miesto, iš kur laivai plaukioja tarpe Chicagos, Milwaukės ir kitų miestų, vandeniu veža viską labai pigiai ir greitai. Tas musų portavas miestas vadinas Ludington, Michigan. Galite laivais atvažiuoti pas mus į mestą Ludingtoną iš Chicagos, Milwaukės, Manitowoc, Wis., o iš laivo išlipęs, gali pašaukti mane per telefoną; aš pribusiu su automobiliu, paimsiu ir aprodysiu laukus; arba išlipęs, paimsi traukinį, į Scottville, kur mano ofisas randas; nuo laivų ligi musų kaštuoja geležinkeliu tikietas tik 17 centų, o treinais važiuojanti, pirkitės tikietą stačiai į Scottvillės, Michigan. Šioj apielinkėje turiu gražiausių gatavų farmų, ant pardavimo ir turiu pigių gerų žemių su moliu, nedirbtų, visokio didumo ir ant visokių išmokesčių galiu parduoti. Šioj apielinkėje, arba lietuvių kolionijoje, aš turiu pardavęs 318 farmų lietuviams. Dabar aš turiu apėmęs kuogeriausių žemių, kokių aš ik šiolei neturėjau; geriausia pirkti žemės pas mane; viena didžiausių lietuvių kolionijų, mano paties suorganizuota; antra, vigadniausia apielinkė; trečia, esu žemės expertas, geriausiai apsipažinęs su žeme ir farmieryste, esu pirmas didžiausios lietuvių farmerių kolionijos farmeris, pirmas suorganizavau didžiąją lietuvių kolioniją ir ten pravedžiau kelią prie amerikoniškos ukininkystės ir daviau kuoplačiausius pamokinimus farmieriauti. Todėl visų lietuvių, kurie jieško farmų pirkti, ar kurie važiavote žiurėti žemių ar dar ketinate važiuoti, arba kurie esate kada ir buvę pas manes ir nepirkę,—tų visų prašau naujai atvažiuoti. Užganėdinsiu visus, nes žinau gerai, kad aš dabar turiu geriausių žemių ir smagiausiame krašte, kokį jųs tik galite Suvienytose Valstijose rasti. Norinti lietuvos kolionijos mapos, kreipkitės nuo kovos 1 d. 1915 m., kuomet išleisiu naują Lietuvių Kolionijos žemlapį.

Norintieji platesnių žinių, adresuokite:

ANTON KIEDIS,
Peoples State Bank Building,
Scottville, Michigan,

JONAS KULIS
3259 So. Halsted st., Chicago
GENERALIŠKAS AGENTAS

Lankosi Chicagoj, užrašinėja "Lietuvą". Renka apgarsinimus ir šiaip spaudos darbus. Perka namus, lotus ir parduoda. Ir šiaip suteikia informacijas biznio reikaluose.

A. Olszewski.
"Lietuvos" leidėjas.

JUBILIEJAUS NUMERIS

Laikraščiui susilaukti jubiliejaus ir išleisti jubiliejaus numerį galima tik vieną sykį į 15, 25 ar 50 metų. Toks tai retas atsitikimas.

Ir šie metai tuo yra žymus, kad didžiausias lietuvių laikraštis "Kataliko" susilaukė 15-os metų jubiliejaus ir išleidę gražų jubiliejinį numerį, pilną paveikslų ir kitokių raštų. Amžinos svarbos šitame numeryje yra ankieta į klausimą: "Kas šiadien butų svarbiausiai lietuvių kulturos pakėlimui Amerikoje?"

Šitą jubiliejinį "Kataliko" numerį kiekvienas privalo įsigyti atminčiai. Už 10c bus prisiųstas kiekvienam. Reikalaukite tuojaus, kol neišsibaigę.

Rašydami adresuokite:

J. M. TANANEVIČIA,
3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

K. ZURAITIS
PIRMAEILINIS BUFETAS

Šaltas alus, gera degtinė, kvepianti cigarai. Priima svečius : kuoširdingiausiai. :

3200 SO. HALSTED ST

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko, tai atlankyk naują

Teatrą = Milda

3138-42 S. Halsted St. Chicago

o nesigailėsi 5c., užmokėtų už tikietą. Čia už 5c. matysi geresnį teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

MILDOS teatras yra atidarytas kas vakaras nuo 7 valandos, o subatomi ir nedėliomi nuo 2 valandos po pietų.

Halsted karai atveža prie pat Teatro durių.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

RAULAI, KUR BĖGI?
NUGI PAS PETRĄ ŠLIAKĮ,

nes esu labai ištroškęs. Pas jį galima gerai atsivėdinti, nes turi puikų bavarską alų, ruską očiščeną ir cigarus net iš Havanos. Be to jis patarnauja kaipo perkalbėtojas teismuose.

PETRAS ŠLIAKIS,
3301 S. Halsted st., CHICAGO, ILL.
Tel. Drover 7173

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Mes išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; atelkite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

Dabar Galima Važiuoti į Rusiją

Laivų linijos AMERICAN ir WHITE STAR dabar jau veža pasažierius ir į Rusiją. Šitų dviejų kompanijų greiti laivai plaukia iš New Yorko į Liverpoolį seredomis ir subatomis kas savaitė. Iš Liverpoolio į Gothenbergą, iš Gothenbergo geležinkeliu į Stockholmą iš Stockholmo į Petrogradą.

KELIONĖ NUO NEW YORKO Į PETROGRADĄ IMA TIK 13 DIENŲ.

Šifkortė nuo Chicagos į Petrogradą 3 kliasa kaštuoja $75.70.

Važiuojanti Rusijon turi išsiimti pasportus.

Šifkortes ir pasportus galima gauti

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Haltsed St. Chicago.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos — Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Pasekmės paprasto "šalčio",

yra uždegimas orinių triubelių ir influenza, kurios tai ligos pagimdo ilgą kosulį. Kosulio apmalšinimui ir paleugvinimui skausmų ligonis turi žinoti, kad

Severa's Balsam for Lungs

[Severos Balsamas Plaučiams]

yra vienintelė gyduolė. Toji gyduolė žinoma jau suviršum trisdešimtis metų, kaipo pasekmingiausis vaistas nuo triubelių uždegimo užkimimo ir kokliušo smaugulio. Kaštuoja 25 ir 50 centų. Jei prie viršminėtų ligų prisimėta dar peršalimas, tai reikia imti **SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS** (Severos Plotkeles nuo Gripo Peršalimo). Kaštuoja 25 centus.

Teipgi neužmirškite

Severos Šviežio Kalendoriaus 1915 metų. Šitą kalendorių galite gauti jusų aptiekoje arba rašykite tiesiai mums.

Perkant gyduoles, suprantama, kad kiekvienas nori gauti geriausius vaistus, už tai prašykite tik Severos. Neimkite nei jokių užvaduotojų. Butinai reikalaukite musų išdirbtų vaistų.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

NAUJŲ METŲ VAKARAS
PARENGTAS
L. S. S. A. 4-tos kuopos
NAUJOJ A. OLSZEWSKIO SVET.,
3238-42 SOUTH HALSTED STREET.

Pradžia 5 val. vakare. Įžanga 25c.

Kaip jau visiems žinoma Naujų Metų rengiami vakarai skiekvieną atsilankiusį: įvairus programas, gražųs šokiai ir kiti riasi savo ypatybėmis nuo kitų vakarų, taip ir šįmet pasilinksmins pamarginimai.

Kviečia visus, KOMITETAS.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Įsteigta 1893 metuose.
Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

TELEPHONE DROVER 7215

Geriausia Akušerka

O. Jonikiene

3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

SAULE
THE SUN.

Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pėtnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
" " pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

Didžiausia Karė

Kur? Lietuvoje! Musų Tėvynėje

Jei norite dasižinoti, kas dabar Lietuvoje dedasi, kaip ir kur Europoje karė siaučia, tai užsirašykite

Kasdien Einančią
"Amerikos Lietuvą"

Laikraštis "AMERIKOS LIETUVA" išeina kasdien 4 valandą po pietų ir paduoda visas naujausias žinias ir telegramus tos pačios dienos iš karės lauko. Tiktai šiame laikraštyje rašite naujausias ir tikriausias karės žinias.

Todėl užsirašykite "Amerikos Lietuvą" tuojau ir gausite ją kasdien pačtu į savo namus.

Kaina vienam mėnesiui ..... $ .50.
" Dviem mėnesiam ..... 1.00.
" Pusei metų ..... 2.75.
" Visam metui ..... 5.00.

Užsirašydami, siųskite ir prenume atos mokestį drauge, Money Orderiu arba pinigais registruotame laiške adresu:

"Amerikos Lietuva"
3252 So. Halsted St Chicago, Ill.

Tel. Canal. 2118
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSRED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

NEBO CORK TIP CIGARETTES

Ar nori smagiai rūkyt
Šauniausi Amerikos Bramoga
Piningų Kuponai Žadram Bakse
Kuponus Galima Išmainyti ant
Piningų arba Brangių Dovanų
Visi juos žino
Visi juos rūko
Visi juos giria
Žedna Krautuvė juos Parduod

P. LORILLARD COMPANY
NEW YORK CITY.

Pigumynai vyrų ir jaunikaičių aprėdų

Nauji, ant užsakymo padaryti pavasariniai siutai, vilnoniai, po $35, $45 ir $50, dabar parsiduoda nuo $10 iki $20. Dėvėti siutai, kurie buvo padaryti už $40 ir $50, dabar parsiduoda už $5 ir augščiaus.

Didelis pasirinkimas ant užsakymo padarytų kelinių, padarytų už $4, $5 ir $6, dabar parsiduoda už $2.50.

Speciališkumas ant kuparų ir valizų drabužiams.

Paduoti užsakymai veikiai aprupinama.

S. GORDON
VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ ŠTORĄ
1415 S. Halsted St. - Chicago, Ill.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1178
Lietuvis advokatas, baigęs teisių mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir criminališkas visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-ro
Telephone Yards 2390

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlaiszkis
Generalis
Kontraktorius ir
Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	Tel. Austin 737
Phone Canal 1203	
Valandos:	Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėliomis	
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškos ir visokių ryšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiškai-Turkiškų maudyklių kambariai ir moterims.
Barzdaskutykla kruvoje. Chicago.

Bell System

Jeigu jusų biznis yra karės paliestas, gerai apgalvokite, pirm negu, stengdamiesi sumažinti, laužysite pasekmingą pardavimo organizaciją, kuriai sutverti reikėjo gal metų.
Geriaus laikykite savo pardavimo organizaciją tvarkoje. Pastatykite pardavėjus dirbti prie telefono. Biznis yra gautinas, ir telefono budas yra ekonomiškas ir pasekmingas. Parduokite.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Lietuviškų Knygų Krautuvė.

Mylėtojai gerų knygų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliską kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.
Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:

M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

Naujas Savaitinis Laikraštis
"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusel metų.
"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.
Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŠKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.
Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!
GRAMAFONAS ANT IŠMOKESNIO
10c KASDIENA.
Jeigu apsiimate mokėti po 10c kasdien, tai išsiųsime Jums ant išmokesčio labai puikų Gramafoną sykiu su 16 rekordų (32 kavalkai) visokių dainų, valcų, maršų ir t.t., kuriuos patįs išsirinksite. Gerumas musų gramafonų gvarantuotas kiekvienam rašyta gvarancija. Išsiųsime naujus speciališkus rekordus Lietuviškus, Lenkiškus, Rusiškus ir Maža-Rusiškus, Rašykite tuojau reikalaudami katalogų ir paaiškinimų įdėdami krasos ženklelį atsakymui.
LIBERTY COMMECIAL CO.,
233 E. 14th STREET, NEW YORK.

Phone Drover 6052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVYS DENTISTAS
VALANDOS:-nuo 8 iki 11 ryte nuo 1 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vak. Nedėliom pagal sutarį.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olševskio Banką

Tel. Canal 4052
Dr. A. K. RUTKAUSKAS
2302 So. Leavitt St. Kampas 23-čios gatves
Chicago, Illinois

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS
Spaudos

DARBUS

Atlieka greitai pigiai ir gražiai.

Kaip tai:
Knygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuviu,
Perstatymams ir Baliams Programus,
Afišas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir Konvertams
Antgalvius,
Biznieriams Sieninius
Lietuviškus ir Angliškus Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujausio stiliaus raidės graži spauda.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"
"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literaturos, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.
Rusų cenzura "DRAUGĄ" į Lietuvą laiko
"DRAUGAS" atsieina met. $2, pusei m. $1:
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

Telefonas Humboldt 4532
Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomenei, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.
Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją.
Lieknosi su pagarba
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Mokiname Angliškai
Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike, už tąip mažą atlyginimą, kad ir biedniausias vyras ar moteris gali užsimokėti.
Mokiname per laiškus (korespondenciją) tobulingiausia metoda; kiekvienas išmoksta be vargo. Mokiname teipjau kliasose dienomis ir vakarais. Platesnių žinių rašykite pas:
WAITCHES BROS.
1741 W. 47th St., : : Chicago, Ill.

Jei nori teisingų žinių iš Anglijos, užsisakyk sau metams ar pusmeciui
"IŠEIVIŲ DRAUGĄ"
Vienintėlį Didžiosios Britanijos lietuvių-katalikų-tautininkų laikraštį, einantį kas dvi savaiti. Kaina su prisiuntimu į namus metams $1—pusmečiui — 50 centų.
Adresas:
Revor. Jos. Norbut,
Mossend, Lanarkshire Scotland.

GERA PROGA!
Gramatika angliškoskalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).. 35c
Viso $1.60
Kas atsiųs iškirpes šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.
P. Mikolainis
Box 62 New York City

NEW CITY SAVINGS BANK
4001 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.
Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines kryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki 5 vakaro.

10 METŲ
Kaip Lietuva
Atgavo Spaudą

Visi privalo žinoti, kokią milžinišką svarbą turi spauda kiekvienos tautos kulturiškam gyvenime. Todėl patariame perskaityti labai žingeidžią ir naudingą knygą
Kultura ir Spauda.
Šitą knygelę verta perskaityti visiems laikraščių skaitytojams, korespondentams ir 10-metinio jubilėjaus atgavimo spaudos rengėjams. Knygos didumas 153 puslapiai. Kaina tik 45 centai. Imant didesnį skaitlių,—dar pigiau.
Adresuokit, kartu prisiųsdami ir pinigus:
Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

ĮSTEIGTAS 1886 M.
Kiekvieno lietuvio privalumu yra prisisidėti prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po $6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:

$150 $600
$300 $1000

Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pašalpų $91.797.68; įvairiems kulturos reikalams $8.431.18. Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) $64.620.36.
A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. - - • - - New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

Mokslas apie Tautas

Kiekvienas žmogus nuo užgimimo priguli prie kokio nors sąryšio atskirų asmenų. Toki sąryšiai, arba draugijos, žmonių paprastoj kalboj vadinama tautomis.

Ethnologija užsiima aprašymu tautų ir visokių sąryšių tarpe žmonių, stovinčių ant visokeriopo kulturos laipsnio. Ethnologija yra tai vienas iš jauniausių mokslų. Sutvėrimui to mokslo reikėjo suprasti ir pažinti žmonių gyvenimą ant viso žemės paviršiaus, o jis ne visur vienoks, nevisur ant žemės tie patįs žmonės gyvena, taigi tas ištirta tik pabaigoj IX-to šimtam čio. Visi žmonės vystosi ir kilę tik ne visi vystosi vienodu greitumu: vieni gaivalai su prievarta stengiasi kitus prie savo ryšio patraukti, kiti vėl stengiasi nuo to atsitolinti. Tą matome ir šiandien, susidedančioje iš nevienodų gaivalų viešpatystėje: valdanti tauta stengiasi pamuštus kitokios kilmės gaivalus ne tik palaikyti po savo valdžia, bet nori juos, taip sakant, prigirdyti savo tautystės jurėse.

Ethnologija, aiškiaus sakant, užsiima aprašymu, padalinimu į naturales grupas gyvenančių kur nors ant plataus žemės paviršio žmonių ne tik dabar, bet nuo didelių atradimų, kada likos pažinti ir gyventojai pirma europiečiams visai nežinomų žemės dalių.

Pažinimas žmonių visokių tautų, jų rasių ir pobudžių yra labai naudingas ir žingeidus kievienam civilizuotam žmogui; nepažįstant ethnologijos, negalima savęs skaityti apšviestu žmogumi.

Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr-ą M. Haberlandtą ir Letourneau, sutaisyta L. Šerno. Knyga didelės vertės su daugeliu paveikslų įvairių rasių žmonių typų. Spauda gražl ir aiški, puslapių 667, kaina.....$2.00
Su gražiais audimo apdarais.....$2.50
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės šuomi adresu:

M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd Street, Chicago, Ill.

Geras Draugiškumas
yra viena charakteringiausių didžiosios Vokietijos universitetų studentų ypatybių. Jie žino, kad nėra geresnio budo sustiprinti ir prailginti draugiškumą, kad pavelyti sau vidutiniškai vartoti gerą malonų alų; todėl nėra nepaprastu reginiu matyti jųjų kuopas savo gimtos šalies smuklėse ir kafejuose su stiklu jųjų mėgiamo alaus—LYGIAI kaip
ALMA MATER
Motinoms po kudikio, seniems ir žmonėms su silpstančia sveikata arba sveikstančia sveikata arba sveikstantiems iš ligos McAvoy's Malt Marrow yra stebėtinas sveikatos ir jėgos atnaujintojas. Telefonuokite Calumet 5401 arba gaukite jo iš savo aptiekoriaus.
Mc AvoyBrowing Co., Chicago

So. Halsted Furniture House

3224-26 So. Halsted St.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

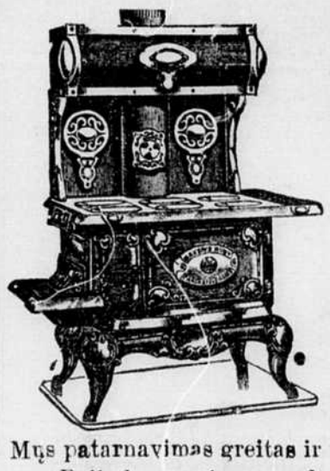

Pirkdami grynais pinigais gauname geresnius tavorus ir pigiau negu kiti pirkdami ant kredito, užtai męs ir pigiau parduodame už kitus. Turime visokių naminių rakandų didžiausiame pasirinkime ir dabar parduodame labai numažintomis kainomis. Pas mus rasite pasirinkimą nuo pigiausių iki vidutinės rųšies tavorų. Mųs patarnavimas greitas ir mandagus.
Reikalaujantiems parduodame lengvais savaitiniais bei mėnesiniais išmokėjimais.
Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House
Telephone Drover 700
3224 So. Halsted St. Chicago.